

**A DEBRECENI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM
ÁLTALÁNOS ISKOLÁJÁNAK
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

2021.

**A Magyarországi Református Egyház (MRE)
köznevelési küldetésnyilatkozata**

”... tegyetek tanítvánnyá minden népet (....)” (Mt 28,19)

A református köznevelési intézmény pedagógusai küldetésük felelősségét átérezve a szülők által rájuk bízott gyermekeket és fiatalokat korszerű, minőségi oktatással, keresztyén neveléssel, tartalmas és célszerű tevékenységrendszerrel formálják. A szülőkkel és a gyülekezetekkel együttműködve elősegítik, hogy a fiatalok jól sáfárkodjanak Istentől kapott talentumaikkal, a magyar nemzeti kultúrát megbecsüljék és gyarapítsák, hazájukért, családjukért áldozatra készek legyenek, egész életükkel Isten dicsőségét szolgálják.

Küldetése alapján a református intézmény olyan keresztyén közösség, ahol a fiatalokat úgy tanítják és nevelik, hogy ők a hit ajándékának elfogadására vezető ismeretek, élmények és tapasztalatok birtokába jussanak; egyre jobban megismerjék, hogy Kiben és miért hisznek, életük zsinórmértékének a Szentírást tartásák, elfogadják református hitelveinket és hagyományainkat; tudják, hogy Istennek terve van az életükkel, és erre a Szentlélek teszi alkalmassá őket.

A Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek küldetése, hogy a rájuk bízott gyermekek és fiatalok, Jézus Krisztus parancsolata alapján ismerjék meg a keresztyén élet felelősségét, vezetést és útmutatást kapjanak a tanítványság megélésére.

„... hogy elmenjetek és gyümölcsöt teremjete (....)” (Jn 15,16)

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	6
1. AZ ISKOLA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI.....	7
1.1. Pedagógiai alapelvek rendszere.....	7
1.2. Az alapelvekből következő célok.....	7
2. AZ OKTATÓ-NEVELŐ MUNKA FELADATAI, MÓDSZEREI	8
2.1. Célokhoz rendelt feladatok.....	8
2.2. A pedagógiai folyamat eszközei, eljárásai	9
2.3. A digitális oktatás megvalósítása	11
3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	12
4. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK ...	13
4.1. A teljes körű egészségfejlesztés célja.....	13
4.2. A teljes körű egészségfejlesztés feladatai	13
4.3. Alkalmazott módszerek.....	14
5. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	14
5.1. A közösségépítés feladatai	15
5.2. A közösségformálás tanórán kívüli színterei	15
5.3. Az önkormányzás képességének kialakítása.....	16
5.4. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.....	17
5.5. Az iskola szereplőinek együttműködése	17
6. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI.....	18
6.1. A pedagógusok általános feladatai, mintaadó szerepük.....	18
6.2. Az osztályfőnöki munka tartalma	20
6.3. Az osztályfőnök feladatai.....	20
7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓK FEJLESZTÉSE	21
7.1. Kiemelt figyelmet érdemlő tanulók.....	21
7.2. A fejlesztést szolgáló pedagógiai tevékenységek.....	22
7.3. Tehetséges tanulók támogatása	23
7.4. A hátrányos helyzetű, szociálisan vagy mentálisan rászoruló tanulók gondozása.....	24
8. A TANULÓK RÉSZVÉTELE AZ INTÉZMÉNY DÖNTÉSI FOLYAMATAIBAN	25
9. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI	25
9.1. Szülőkkel való kapcsolat.....	25
9.2. A szülőkkel való kapcsolattartás alkalmi, formái.....	26
9.3. A tanulókkal való kapcsolattartás	27
9.4. Az intézmény külső partneri kapcsolatai.....	28
9.4.1. Debrecen református gyülekezeteivel való kapcsolat.....	28

9.4.2.	A Kollégium tagozataival való együttműködés.....	28
9.4.3.	A zeneiskolával való együttműködés	29
9.4.4.	Sportszervezetekkel való együttműködés.....	29
9.4.5.	Debrecen közoktatási intézményeivel való együttműködés	29
9.4.6.	Kulturális intézményekkel való kapcsolat	29
9.4.7.	Református iskolákkal való kapcsolataink	29
10.	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI.....	30
10.1.	Az osztályozóvizsga	30
10.2.	A javítóvizsga	32
10.3.	Kulcsponiti mérések, helyi vizsgák	33
11.	A TANULÓK FELVÉTELÉNEK ÉS ÁTVÉTELÉNEK HELYI SZABÁLYAI	33
11.1.	Az iskola felvételi eljárási rendje	33
11.2.	A tanuló átvétele másik iskolából.....	34
12.	AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK - ISKOLAI TERV	34
13.	HELYI TANTERV	36
13.1.	Iskolánk tantárgyi rendszere	36
13.2.	A kerettanterv alapján összeállított helyi tanterv órahálója.....	38
13.3.	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök	39
13.3.1.	A kiválasztás szempontjai:.....	39
13.3.2.	Az oktatást segítő eszközök	40
13.3.3.	Iskolai könyvtár	40
13.3.4.	A tankönyvek térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettsége	41
13.4.	A NAT pedagógiai feladatainak helyi megvalósítása	41
13.4.1.	Az erkölcsi nevelés	42
13.4.2.	Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	44
13.4.3.	Állampolgárságra, demokráciára nevelés	45
13.4.4.	Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	46
13.4.5.	A családi életre nevelés.....	47
13.4.6.	A testi és lelki egészségre nevelés	47
13.4.7.	Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	48
13.4.8.	Fenntarthatóság, környezettudatosság	48
13.4.9.	Pályaorientáció.....	49
13.4.10.	Gazdasági és pénzügyi nevelés	50
13.4.11.	Médiatudatosságra nevelés	50
13.4.12.	A tanulás tanítása	51
13.4.13.	A Nat kiemelt kompetenciafejlesztési feladatai.....	52
13.5.	A mindennapos testmozgás megvalósítása.....	59

13.6.	A választható tantárgyak, foglalkozások rendje	60
13.7.	A tanulók ellenőrzése, értékelése	60
13.7.1.	A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	60
13.7.2.	A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei.....	64
13.7.3.	A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése.....	65
13.8.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	67
13.8.1.	A csoportbontások szervezésének elvei	67
13.8.2.	Az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	68
13.9.	A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	70
13.10.	Egészségnevelési program.....	71
13.10.1.	Az iskolai egészségnevelést szolgáló tevékenységformák:	71
13.10.2.	Az egészségnevelésben kiemelt szereppel rendelkező munkatársak feladatai	72
13.11.	Környezeti nevelési program.....	74
13.12.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	78
13.13.	A településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerése	81
13.14.	A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek	81
13.15.	Az iskolaváltás és a tanuló átvételének szabályai.....	83
13.16.	A számonkérés rendje.....	83
13.17.	A házi feladat meghatározásának elvei, korlátai	85
13.18.	Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek.....	86
	<i>MELLÉKLET: AZ OSZTÁLYOZÓVIZSGA KÖVETELMÉNYRENDSZERE.....</i>	<i>88</i>
	<i>ZÁRADÉK.....</i>	<i>135</i>

BEVEZETÉS

A Debreceni Református Kollégium Általános Iskolája a Tiszántúli Református Egyházkerület iskolája, egyben a magyar köznevelési rendszer része. Alapításának és működésének célja, hogy a rábízott növendékeket a Szentírás útmutatásai alapján becsületes, tette és áldozatra kész, művelt keresztyén emberekké, szűkebb és tágabb közösségeik, egyházuk, hazájuk és magyar nemzetük felelős és hasznos tagjaivá nevelje.

Pedagógiai elveiben és célkitűzésében őrzi és tovább élteti a Debreceni Református Kollégium szellemi értékeit, és igyekszik a ma embere számára érthető módon közvetíteni.

1. AZ ISKOLA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI

1.1. Pedagógiai alapelvek rendszere

A Kollégium ősi jelmondata:

ORANDO ET LABORANDO - Imádkozva és dolgozva.

Ennek lényegi tartalma iskolánk pedagógiai alapelve.

Az iskola pedagógiai alapelvei rendszert képeznek, ahogyan az ember fejlődése is rendszerben értelmezhető folyamat.

Az iskola általános keresztyén alapokon álló pedagógiai alapelvei:

- A tanulók fejlődésének hosszú távú tervezése.
- Tartós és alkalmazható ismeretek életkorilag egymásra épülő rendszerének alkalmazása az oktatás folyamatában.
- Egységesség és differenciálás.
- Az egyénre szabott tanulási lehetőségek megteremtése: Minden ember egyéni adottságokkal rendelkezik, sajátos környezeti hatások érik, nevelésében mindezeket figyelembe kell venni, támogatni kell a képességek kibontakoztatását.
- Az eredményes tanulás támogatása.
- A holisztikus szemléletű pedagógia az egész gyermeket fejleszti, a testi, a szellemi, a lelki dimenziókat egyaránt.

1.2. Az alapelvekből következő célok

Az iskola hosszú távú pedagógiai célja megegyezik az alapításának és működésének céljaival, hogy a rábízott növendékeket a Szentírás útmutatásai alapján becsületes, tetterre és áldozatra kész, művelt keresztyén emberekké, szűkebb és tágabb közösségeik, egyházuk, hazájuk és magyar nemzetük felelős és hasznos tagjaivá nevelje.

Célja továbbá, hogy segítséget nyújtson a város református gyülekezeteihez tartozó szülőknek, hogy kereszteselési fogadalmukhoz híven ne csak hitben nevelhessék, hanem hitben neveltethessék gyermekeiket.

Az iskolában alkalmazott pedagógiai módszerek rövidtávú céljait mindig adott tanulócsoport, osztály életkora, fejlettsége, illetve ezen belül egyes gyermekek képességfejlesztési feladatai határozzák meg. Az iskolában folyó pedagógiai munka alapja a tanulók egyéni képességeinek kibontakoztatása, a református egyház tanítását követő erkölcsi értékrendjük, önálló gondolkodásuk kialakulásának formálása.

Fontos célkitűzés a tanulók egyéni képességeihez és a társadalmi elvárásokhoz igazodó legjobb tudás kialakítása, a tanuláshoz való képességek minőségi alapozása a tanulási tevékenységben történő aktív részvétellel.

Fontos célkitűzés a tanulók olyan kompetenciáinak fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formákkal segíteni a tanulókat az ismeretek megszerzésében, ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében, a tanulási eredmények elérésében.

Az alsó évfolyamok biztos tudása a feltétele a felső tagozat és a középiskola eredményességének. Az önálló tanulás képessége, az aktív tanulás, az új ismeretekhez való alkalmazkodás, az információk értelmezése és szűrése a mai ember számára alapvető életfeltétel.

A vallásoktatás célkitűzése szervesen illeszkedik az iskola pedagógiai alapelveihez. Életszerű helyzetek, saját élmények értelmezésével, a krisztusi példakép felmutatásával a jellemformálásra helyezi a hangsúlyt, hogy önállóan gondolkodó, s egyéni hite meggyőződéséből erőt merítő együttműködő közösségi felnőtté váljanak diákjaink.

2. AZ OKTATÓ-NEVELŐ MUNKA FELADATAI, MÓDSZEREI

2.1. Célokhoz rendelt feladatok

A felsorolt alapelvek és célkitűzések a pedagógiai munka terén az alábbi feladatokban jelennek meg.

A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását.

Az általános iskola kiemelt feladata, hogy tanulói az olvasás-szövegértés és az alapvető matematikai logikai gondolkodás komplex feladatokban alkalmazható tudásával léphessenek a következő iskolafokozatba. Mindkét terület alapvető készségeket jelent a későbbi tanulási eredmények minőségéhez. Kiemelt feladat ezeknek a területeknek az egyéni különbségeket is kompenzáló fejlesztése.

A holisztikus szemléletből adódóan az iskolába lépő gyermekek egyéni képességstruktúrájának feltárása mellett fontos teendő a gyermek biológiai adottságait, és az őt érő környezeti hatásokat is figyelemmel kísérni.

További feladatok:

- A fejlesztési folyamat területenkénti meghatározása.
- Az ismeretek alapos és megértésre épülő tanítása, eszköztudás kimunkálása.
- Életkorilag adekvát ismeretanyag és módszertan alkalmazása a tanulók kiegyensúlyozott értelmi, akarat, érzelmi nevelése érdekében.
- A pedagógiai folyamat kulcsfontosságainak ellenőrzése egyénenként.
- A tanulók erkölcsi értékrendjének fejlesztése a napi valós élethelyzetek elemzésével, irodalmi példák megismerésével.
- Az előzetes tudás – az otthonról hozott ismeretek rendszerezése.
- Önművelésre való igény kialakítása.
- A közösségi magatartás keresztyén normáinak elsajátítása a családok vallásos nevelési szokásainak tiszteletben tartásával.
- A művészetek, a sport területén kimagasló képességek korai fejlesztésének támogatása.
- Az alsó tagozat biztos ismereteire építő tantárgyi tehetséggondozás.
- Az élethosszig való tanulás képességének kimunkálása, az információ-technológiai eszközök eszközszintű alkalmazásának elsajátíttatása.
- Továbbtanulás, pályakép alapozása.
- Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást.

2.2. A pedagógiai folyamat eszközei, eljárásai

A nevelés, oktatás az a pedagógiai folyamat, amelyet életkorilag, és a tanulók egyéni fejlettségének alapján módszertani szakaszokra lehet osztani.

Az egyes fejlesztési szakaszokhoz rendelt feladatokat hatékony módszertani eljárással párosítva jobb eredményt érhetünk el.

A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. A tanulási eredmények elérését olyan differenciáló módszerekkel segítjük elő, amelyek minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet biztosítanak, továbbá differenciált céljelölés, többszintű tervezés és tananyag alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés jellemzi.

Tanulásszervezési módszereink alapvető pedagógiai lényege, hogy a hatékony tanulási folyamat tervezésénél elsősorban az egyéni képességeket, a tanulásra egyénileg ráfordítandó időt és az előzetes tudás tényezőit kell figyelembe vennünk.

Az alsó tagozat legfőbb célja a későbbi évek tanulási képességeinek, ismeretszerző technikáinak, közösségi normáinak, és a gyermekek tanuláshoz való pozitív motivációjának kialakítása.

Az egyénileg szükséges gyakorlási idő biztosítása lehetőséget ad a stabil alapkészségek kialakulására. Az új ismeret tanításakor a tanulónak rendelkeznie kell olyan tudásalappal, asszociációs bázissal az adott ismerethez, amelyre ráépíthető az új ismeret. Az új ismereteket csak akkor tudja a tanuló az előzőkhöz asszimilálni, és a meglévő ismereteket az újjal beépülve bővíteni, ha azok illeszkednek a gyermek életkorához, gondolkodásának fejlettségéhez.

A gondolkodási műveletek rendszeres gyakorlása segíti a tanulók művelti gondolkodásának kialakulását.

A tanulók alapkészségeinek fejlődését mérésekkel kísérjük. A mérések kidolgozott eszközrendszere a pedagógiai munka szerves része.

A felső tagozat feladata az alapkészségek megszilárdítása, az igényes önműveléshez, önálló tanuláshoz, ismeretszerzéshez szükséges képességek kifejlesztése, az együttműködési készség gyakoroltatása, a keresztyén közösségi normák magasabb szinten történő értelmezése.

Ebben a szakaszban hangsúlyt kap az ismeretek sokrétű alkalmazása, a tehetséges területek gondozása, a tanuló képességének megfelelő intenzív ismeretátadás.

A tanulás hatékonyságát befolyásoló tényező az érzelmi viszonyulás. Ha a tanítás jó minőségű, ha konstruktívan tud beépülni az előző tartalmakba, a siker megerősíti a tanulás iránti érzelmi motivációt.

A jellemformálásban a kapott talentumok iránti felelősség, a közösségért vállalt felelősség, az ember teremtet világ iránti egyéni felelőssége, a keresztyén magatartási normák alakítása kap hangsúlyt. Az egyes tantárgyaknál érvényesülő pedagógiai módszertani eljárásokat és eszközöket a helyi tanterv megfelelő fejezetei tartalmazzák.

Valamennyi évfolyamon érvényesülő eljárások:

- Kiemelt figyelmet fordítunk a családokkal való folyamatos kapcsolattartásra, a nevelési folyamat összehangolása érdekében.
- Tanulóinkat egyéni képességei, adottságai szerint kezeljük, és megkeressük fejlesztésük leghatékonyabb lehetőségét.
- Tanítványainkat az iskolán kívül szerzett információk szűrésére, az értéktudatos keresztyén magatartásra ösztönözzük.

Az eredményes tanulást segíti a tanulási környezet. Arra törekszünk, hogy az osztálytermek berendezései a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, és ezáltal nyugodt, biztonságos és támogató környezetet teremtsenek tanulóink számára.

Tantermeink nagyon jól felszereltek IKT és digitális eszközökkel: minden tanteremben van internetkapcsolat, interaktív tábla, rendelkezünk egy osztálynyi tablettel, van egy IKT termünk 32 db lappal, egy számítástechnika termünk 16 számítógéppel. A tanulóknak tehát lehetőségük van tanítási órákon is digitális eszközök használatára.

A digitális tudás, a digitális kompetencia teret enged az önálló aktív tanulásnak, és megléte fontos feltétel ahhoz, hogy a tanulóink akár otthon is képesek legyenek online módon tanulni, természetesen az életkori sajátosságaiknak megfelelően.

A tanulás eredményességét befolyásolja a tanítás minősége is. Befolyásoló tényezői a tanár személyisége, egyházi iskolában a tanár keresztyén életszemlélete, tanítási stílusa, az alkalmazott eszközök, tanításszervezési eljárások, a tanítási környezet egyéb hatásai.

2.3. A digitális oktatás megvalósítása

Fontos feladat, hogy szükség esetén iskolánkban a tantermen kívüli digitális oktatás lehetőségét megteremtjük. A Google Classroom és a Google Meet alkalmazásával kapcsolatba léphetünk tanulóinkkal, és tudunk tartani videóórákat. Minden tanuló és minden pedagógus is rendelkezik az ehhez szükséges e-mail-címmel. Iskolánk valamennyi pedagógusa felkészítést kap az alkalmazások használatára.

A digitális oktatás a hagyományos rend idején is jól felhasználható a tanulók közti különbségek figyelembevételével az egyénre szabott tanulási lehetőségek kiaknázására: differenciálásra, tehetséggondozásra, felzárkóztatásra, versenyfelkészítésre, felvételi előkészítésre, házi feladat adására, megoldására is.

3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az ismeretanyag tanításával egy időben közvetít a pedagógus értelmi, érzelmi, erkölcsi mintákat, melyek meghatározó módon épülnek be a gyermek személyiségébe, befolyásolva későbbi lehetőségeit.

A református elemi iskola színvonalának alapvető meghatározója pedagógusai egyénisége, szaktudása, szolgáló hite. A pedagógus vezető, szervező, mintaadó szerepet tölt be. Munkája során a gyermek nevelése nem csupán feladat, hivatás, hanem felelős szolgálat.

A megfelelő pedagógiai hatás eléréséhez a tanári pályára alkalmas keresztyén személyiségen túl a gyakorlatban a következő feltételek szükségesek:

Alsó tagozaton kevés pedagógus vegyen részt a kisgyermek nevelésében, ezáltal minél hosszabb ideig érvényesülhetnek az azonos pedagógiai elvárások.

Az azonos gyermekcsoportban dolgozó nevelők együttműködően építsenek egymás munkájára, azonos normarendszer érvényesüljön a pedagógiai folyamatban.

Felsőbb évfolyamokon is szükséges a pedagógusoknak naponta időt és figyelmet fordítani a gyermekek problémáinak megbeszélésére. A serdülőkor kritikus, szélsőséges és érzékeny érzelmi állapotában lévő tanulókkal is mértéktartónak és következetesnek kell lenni.

A szaktanároknak minőségi szakmai tudással kell rendelkezniük, igényesen készülni az órákra, amivel mértékadó mintát közvetíthetnek a tanulók számára.

A keresztyén életvitel és magatartási normák kisebb korban a mintakövetéssel, és az elvárt és kialakított szokásokkal formálódnak. Később a megértés és az elfogadás formálja a tanulók jellemét.

A nagyváros zaklatott élete, az iskolán kívüli rendezetlen információtömeg a gyermekek lelkivilágára jelentősen hatnak. Naponta több erős, agresszív inger éri őket. Ezt a hatást naponta ellensúlyozni kell, ha csak korlátozott lehetőség adódik is rá az iskolában. A feldolgozatlan információk félelmet, szorongást kelthetnek, agresszivitást vagy éppen ellenkező irányú jellemformálódást okozhatnak.

A tanulási időt minden nap megelőzi egy lelki feltöltődést vagy éppen lelki megnyugvást elősegítő beszélgetés. A gyerekek a különböző tanáregyéniségek segítségével a napi dolgokban kapnak útmutatást, valós problémáikra keresztyén értékrendű választ.

A jellemformálás fontos területe az együttműködési készség alakítása. Ennek alkalmai a közös játékok, a közösen előadott műsorok a templomi alkalmakon, az osztályprodukciókra épülő farsang, a sportfoglalkozások és kézműves szakkörök.

A tananyagként feldolgozott, olvasott irodalmi művek - az egyéni képességek és a környezeti hatások függvényében - szintén a személyiségformálás eszközei.

A szociokulturális különbségek a közös keresztyén normarendszerrel oldhatók, s a tanulók valós képességei kibontakozhatnak, személyiségük egyéniségüknek megfelelően fejlődhet.

Neveléssel közvetítjük azokat az értékeket, amelyek segítségével a mai társadalom hatalmas információáradatában tanulóink képesek tájékozódni.

4. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A Biblia azt tanítja, hogy az ember azáltal ember, hogy egységet képez benne test és lélek, melyek elválaszthatatlanok egymástól. A teljes körű egészségnevelés tehát az egész gyermekre irányuló fejlesztési feladat, a keresztyén valláshoz kapcsolódó holisztikus pedagógiai szemlélet természetes része.

4.1. A teljes körű egészségfejlesztés célja

A teljes körű egészségfejlesztésre vonatkozó, rendeletben meghatározott célok:

A nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

4.2. A teljes körű egészségfejlesztés feladatai

A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen az alábbi területekre terjednek ki:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,

- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné,
- járványhelyzetben tanúsított felelősségteljes magatartás.

4.3. Alkalmazott módszerek

Tanulóinknak bemutatjuk, és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formákat.

Életkoruknak megfelelő ismereteket tanítunk és módszereket alkalmazunk.

A tanulók életkoruknak megfelelő szinten, a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel, mint például:

- a lelki egészség és a keresztyén életvitel kapcsolata,
- a lelki egészség és a testi egészség kapcsolata,
- a családi és kortárskapcsolatok,
- az egészséges környezet és a testi-lelki harmónia,
- az aktív életmód, a sport,
- a közösségi higiénia, fokozott tisztasági követelmények járványok idején,
- a személyes higiénia,
- a táplálkozás,
- az alkohol- és kábítószer-fogyasztás, dohányzás,
- a szexuális fejlődés.

5. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A keresztyén ember tisztában van azzal, hogy az ember a teremtettség részeként nem önmagának él. A Biblia útmutatása alapján céljainkat nem egyedül kell kijelölnünk és elérnünk. „Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.” (Mt 18,20)

A szülők jelentős része és a pedagógusok is gyülekezetekhez tartoznak, s ez értékes integráló része az iskolai közösségnek. A hasonló értékrend nagyban hozzájárul a szülőkkel való jó együttműködéshez.

A tanulók közösségei elsősorban osztályközösségek, de egyéb elfoglaltságaik során más kisebb közösségeknek is rendszeres tagjai, mint pl. sportkörök, szolfézsórák, szakkörök, érdeklődési körök. Ezek egyúttal erősítik az iskolai közösséget.

5.1. A közösségépítés feladatai

Az alsóbb évfolyamokon a közösségépítés leghatásosabb eszköze a közös játék, a népi gyermekjátékok, a sportjátékok és a néptánc is. A tananyagban feldolgozott irodalmi példák, az osztályfőnöki csendes percek tematikája segíti az egymásra figyelő magatartás és a közös csoportnormák kialakulását.

Felső tagozaton az egyéni képességekhez mért tanulmányi munka és közösségi magatartás a mércéje a tanuló diákönkormányzatba való bekerülésének.

Pedagógiai feladatok:

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.
- Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségekben a bizalom és a szeretet erejére építve lehet a tanulók optimális fejlődését segítő jó légkört biztosítani.
- A képmutatás nélküli csoportnorma munkálása. Az érdekkapcsolatok és a sivár utánzásra épülő normák hatásának tompítása.
- A református iskola nevelési színtere nem szorítkozik a tanítási órára. Az iskola nevelői a tanulók egész napi viselkedését figyelemmel kísérik, segítik a közösségeket az egységes értékrend kialakulásában. A keresztyén pedagógus egyszerre nevel és oktat, személyes példájával, útmutatásaival, elvárásaival azon munkálkodik, hogy az iskola tanulói egy azonos mértéken nyugvó, de egyéniségükben és képességeikben eltérő, egymást megbecsülő és szerető közösséggé formálódjanak.
- A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében. A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm - a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró - személyiségének lassú átalakulásától az autonóm - önmagát értékelni és irányítani képes - személyiséggé válásig.

5.2. A közösségformálás tanórán kívüli színterei

Tanulószoba

A tanulószoba biztosítja a tanulók másnapi felkészülését. Az egymásra figyelő, segítő magatartás gyakoroltatásának helyszíne. A tanulás utáni társasjáték, szabadidős tevékenység a különböző osztályba járó gyerekek közösségét erősíti, s ezáltal jó hatással lehet az iskolai közösségi életre is.

Szakkörök

Az azonos érdeklődésű tanulók közössége. Az iskola olyan szakkörök működését segíti, amelyek értékrendjével összhangban vannak.

Hitéleti alkalmak

Tanévnyitó és tanévzáró istentiszteleteinket, valamint egyházi ünnepeinket, az iskolát életre hívó gyülekezet iránti kötődés kifejezéseként a Nagytemplomban tartjuk.

Az iskola vonzáskörzetébe a Debreceni Egyházmegye gyülekezetei tartoznak.

A szülőkkel együtt az éves munkatervnek megfelelően meglátogatunk egy-egy debreceni gyülekezetet, ahol egy-egy évfolyam tanulói műsorral szolgálnak. A szülők megismerik egymás gyülekezeteit, lelkipásztorait, és a különböző évfolyamok tanulóit. A tanulók hozzászoknak a szerepléshez, a műsor közbeni egymásra figyelésre.

Tanulmányi kirándulások

A tapasztalati úton szerezhető ismeretanyagon túl az osztályközösség tagjait összekovácsoló élményanyaggal gyarapszik.

Farsang

Sajátos farsangi multságunk az osztályközösségek nagy próbatétele. Az alsó tagozatosok osztálykeretben farsangolnak, jelmezbe öltöznek, változatos programokat szerveznek. A felső tagozatos osztályok egyedi farsangi műsorokkal készülnek. Az osztályprodukciót a tanulók együtt találják ki, szervezik, és pedagógus segítségével begyakorolják. A farsangi mulatságon a felsős osztályok bemutatják egymásnak és az alsó tagozatos társaiknak az igen színvonalas jelmezes produkciókat. Az osztályok leleményessége, tagjainak együttműködése, egymásra figyelése minősítő szempont, építő erővel bír az osztályközösségekre.

Önkéntes feladatok

Tanulóink számára természetes feladat a Magyar Református Szeretetszolgálatnak és más felekezetközi szervezeteknek nyújtott önkéntes segítség. A közös jó cél erősíti az iskola értékrendjét a tanulóiban.

5.3. Az önkormányzás képességének kialakítása

A tanulói közösségeket, a diákönkormányzati munkát segítjük, hogy nevelői irányítással fokozatosan fejlődve, közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve harmadik-negyedik évfolyamtól az osztály érettségétől függően az elvégzett munkát értékelni tudják.

5.4. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

Nem állítunk tanulóink elé elérhetetlen célokat, csupán irányokat jelölünk ki, megismertetve velük azokat a normákat, amelyek a keresztyén életvitel kereteit adják, s amely alapja iskolánk közösségeinek. Az iskolai hagyományok kialakításánál figyelembe vesszük a mai társadalmi környezetet, és az elődöktől örökölt értékeket. A jól funkcionáló hagyományörzés egyben a közösség tagjainak összetartozását is erősíti.

Évtizedes hagyományaink közé tartoznak:

Az ünnepi alkalmainkat a Nagytemplomban tartjuk.

Az adventi műsoros istentiszteletre hívogatjuk a debreceni polgárokat.

Áldozócsüdtörtökön délelőtt a Nagytemplomban istentiszteleten veszünk részt.

Ünnepi viseletünk a „kistóga”, a Református Kollégium hagyományos viseletének „modern”, gyermekek számára tervezett változata.

A nemzeti ünnepek és megemlékezések megtartása is iskolánk hagyományainak részét képezik: az aradi vértanúk, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatai, a holokauszt áldozatai, a Nemzeti Összetartozás Napja, a március 15-ei (mely ünnepély színhelye a Református Kollégium Oratóriuma) és az október 23-ai nemzeti ünnepek.

5.5. Az iskola szereplőinek együttműködése

A napi tevékenységek a tanulók és az iskola munkatársi közössége kapcsolatában szerveződnek. Ebben a kapcsolatban a nevelt és a nevelő, a mintaadó felnőtt és a mintakövető gyermek jelenik meg. A felnőttek, pedagógusok és technikai munkatársak munkája a gyermekek ellátása, az intézmény célkitűzéseinek megfelelő nevelése, oktatása. A szülőkkel való kapcsolatban a felelősségi szintek fordítottak. A pedagógusok, ha szolgálatként végzik is munkájukat, csak a szülő segítő partnereként vannak jelen a gyermekek nevelésében. A felelősség elsősorban a szülő vállán nyugszik. Az intézmény fenntartójának céljait az iskola napi munkájában valósítja meg. A presbiteriánus rendszerű egyházi felépítettségben az iskolához tartozó gyülekezetek, és a református közösségekbe tartozó szülők is képviselik a fenntartó Tiszántúli Református Egyházkerület elvárásait.

Az együttműködéssel kapcsolatos feladatok

Elsődleges feladat tisztázni a közös célokat, megismerni egymás elvárásait, és jól hozzáférhető módon közölni a saját célokat, és alkalmazásokat.

A szülőknek és a pedagógusoknak el kell választaniuk a részfeladatokat a gyermekek nevelésében. Melyek azok az ismeretek, készségek, jártasságok, amelyekért az iskola felel, és

melyek azok, amelyeket a családban, az otthoni környezetben kell elsajátítani? Hol vannak a közös pontok? A jó együttműködés alapja az elhatárolt feladatok rendszere, és a közös alapokon álló nevelési célok.

Kölcsönösen biztosítani kell az iskola szereplőinek információcseréjét.

Az iskola munkatársai együttműködésének belső rendszerét a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

6. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI

6.1. A pedagógusok általános feladatai, mintaadó szerepük

A református iskola legfőbb értéke az ember. Az oktatás, nevelés eredményességének egyik kulcsa a pedagógusok által képviselt kulturális, lelki és hitvallásos minőség. Az iskola pedagógusainak mindennapi nevelői munkája megfelel a Magyarországi Református Egyház által közvetített értékrendnek.

A református iskola pedagógusa tanítványai szeretetére és bizalmára épít.

Lehetőleg jó kedvvel, jó lelki környezetet nyújtva a körülötte élőknek, következetesen végzi munkáját.

Egyszerre tanít, nevel és evangelizál. A keresztyén kérdésekre keresve a mai kor válaszait segít tanítványainak útravalót gyűjteni életük későbbi szakaszaihoz.

Kollégáiról, munkatársairól a tanulók előtt tisztelettel és megbecsüléssel beszél.

Családközpontú szemléletet képvisel, azt kifejezésre juttatja munkájában és szavaiban.

Együttműködik a nevelőközösséggel, a nevelési nehézségeket közösen próbálják megoldani.

Bizalmasan kezeli a kollégákkal, az osztályokkal és az iskolával kapcsolatos információkat, az iskolával és munkájával kapcsolatos szolgálati titkot megőrzi.

A köznevelési törvény szövege alapján összeállított feladatai:

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése.

Nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében megtesz minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozik, szükség szerint együttműködik gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, hogy a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse.

Segíti a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartja a tehetséges tanulókat.

Előmozdítja a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekszik azok betartatására.

Egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre neveli a gyermekeket, tanulókat.

A szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztatja a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről.

A gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében megtesz minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával.

A gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartja, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ ad.

Az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetíti, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezi, irányítja a tanulók tevékenységét.

A kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékeli a tanulók munkáját.

Részt vesz a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezi magát.

Tanítványai pályaaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítja.

A pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesíti.

Pontosan és aktívan részt vesz a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.

Határidőre megszerzi a kötelező minősítéseket.

Megőrzi a hivatali titkot.

Hivatásához méltó magatartást tanúsít.

A gyermek, tanuló érdekében együttműködik munkatársaival és más intézményekkel.

Folyamatosan fejleszti önmagát, keresi a pedagógia hatékony nevelési, oktatási eljárásait, rendszeresen bővíti tudását saját szakterületén.

Ismeri az iskola létrejöttének történetét, a református iskolai hagyományokat és munkaköri kötelezettségén túl őrzi, vigyázza azt a következő nemzedék számára.

6.2. Az osztályfőnöki munka tartalma

A pedagógiai munka nevelési részének legszebb és legfelelősebb oldala az osztályfőnök tevékenysége. Ő a közösség vezetője, a közös normarendszer átadója, a tanulók napi tanulási és lelki problémáinak meghallgatója, segítője. A református iskola osztályfőnökének különösen fontos, hogy tanítványaival szeretetteljes, bizalmi kapcsolata alakuljon ki. Alsóbb évfolyamokon a vezető irányító, értékátadó szerepe az elsődleges. Az osztályok normarendszerének kialakulásával párhuzamosan támogató szereppé válik, biztatva a tanulókat önálló döntéseikben, segítve az osztály közösségi életét.

6.3. Az osztályfőnök feladatai

Az intézmény és a munkaközösség munkatervében rögzített szakmai és pedagógiai feladatok előkészítése és végrehajtása.

Javaslatot tesz az iskolai munkaterv osztályát, évfolyamát érintő pedagógiai, szervezési stb. feladataira.

Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség megbeszélésein és értekezletein.

Kiemelt figyelmet fordít a dokumentumok kitöltésére: e-napló, anyakönyv, bizonyítványok stb.

Vezeti a tanulók dicséretével, elmarasztalásával kapcsolatos bejegyzéseket.

Figyelemmel követi a tanulók igazolt és igazolatlan hiányzását, 8 napon belül igazolja a hiányzásokat, elvégzi a szükséges értesítéseket.

A digitális naplóban írott üzenet útján értesíti a szülőket a tanuló gyenge vagy hanyatló tanulmányi eredménye vagy súlyos fegyelmi vétsége esetén.

Előkészíti és megszervezi osztálya tanulmányi kirándulását, az előírt időben leadja a kirándulási tervet.

Digitális oktatás esetén az osztályfőnökök figyelemmel kísérik a tanulók munkavégzését, tartják a kapcsolatot a szaktanárokkal.

Tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

A tanulókat és a szülőket tájékoztatja azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.

A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.

Szociális segélyek, célzott támogatások elosztására javaslatot tesz az iskola vezetésének.

Figyelemmel kíséri tanítványai családi hátterét, iskolán kívüli elfoglaltságait.

Kapcsolatot tart az osztályába járó diákok szüleivel.

Biztosítja az osztály képviselőinek a diákönkormányzati megbeszéléseken és az évi rendes diákközségi gyűlésen való részvételét.

Folyamatos kapcsolatot tart az osztályában tanító tanárokkal, az osztály vallásstanárával.

Előkészíti a szülői értekezletek lebonyolítását, közreműködik az iskola szülőkkel és tanulókkal kapcsolatos minőségbiztosítási tevékenységében.

Részt vesz osztály Családi istentiszteletre készülő műsorának, egyéb közös felkészülésének, farsangi műsorának stb. előkészítő munkálataiban.

Minden tanév első hetében ismerteti osztályával az iskolai házirendet.

Közreműködik a választható foglalkozások felvételének lebonyolításában.

Folyamatos figyelmet fordít osztályának dekorációjára, a faliújság karbantartására.

A tanév elején osztály számára megtartja a tűz- és balesetvédelmi tájékoztatót, az oktatásról szóló feljegyzést aláírja a tanulókkal.

Nyolcadik évfolyamon segíti és előkészíti osztály tanulóinak középiskolai tanulmányokra történő jelentkezését.

7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓK FEJLESZTÉSE

Az iskola pedagógiai alapelve alapján minden egyes tanulóért felelősséggel tartozunk. Kiemelt figyelmet biztosítunk minden olyan tanulónak, akinek erre egészsége, lelkiállapota, családi eseményei miatt szüksége van.

7.1. Kiemelt figyelmet érdemlő tanulók

A törvényi szabályozás alapján:

a) különleges bánásmódot igénylő tanuló:

aa) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,

ab) kiemelten tehetséges gyermek (az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség),

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.

A református iskola céljai és feladatai között szerepel - hitvallásának megfelelően - hogy segítse a szülőt gyermeke nevelésében. A tanulással, iskolai teljesítménnyel, magatartással összefüggő nevelési oktatási feladatok az első két évben rendezhetők a leghatékonyabban. Ehhez mindenképpen szükség van a szülők együttműködésére.

A későbbi tanulási zavarok igen jelentős mértékben csökkenthetők, ha a kisgyermekkor rendkívül szenzitív időszakát pedagógiaiailag optimálisan használjuk ki.

Ugyancsak erős támogatást kap a tehetséges tanuló, ha ebben az időszakban egyéni igényeinek megfelelően a képességfelmérések alapján segítséget kap kevésbé fejlett oldalainak fejlesztéséhez. Így a későbbi években a képességoldalok nem akadályozzák, hanem segítik egymást. Az életkorilag adekvát ismeretek, a gondolkodási műveletek célzott tanítása, az egyéni tempó figyelembe vétele, a kulcspontok rendszeres ellenőrzése segíti a tanuláshoz szükséges képességek, készségek és az egyéni tanulási technikák kialakítását.

7.2. A fejlesztést szolgáló pedagógiai tevékenységek

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a különleges bánásmódot igénylő tanulók ellátását:

- keresztyén pedagógusok felelős, odafigyelő magatartása,
- a szülőkkel való együttműködés,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- egyéni foglalkozások,
- tanulószoba,
- EGYMI,
- a városi szakellátás segítségének igénybe vétele,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a tanulók szabad idejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, gyülekezeti ifjúsági alkalmak hirdetése).

7.3. Tehetséges tanulók támogatása

Az iskola az alábbi területeken segíti a tehetséges tanulókat:

Tantárgyi tehetséggondozás:

- tehetséggondozó foglalkozások, választható szakkörök,
- versenyekre, vetélkedőkre, bemutatókra való felkészítések,
- kulturális többlet biztosítása: szabadidős foglalkozások (pl. színház- könyvtári órák és múzeumlátogatások) szervezése,
- tanórai csoportbontás.

Művészeti tehetséggondozás

- Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakgimnázium és Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskolával való több mint két évtizedes együttműködés biztosítja a zenei tehetséggel megáldott tanulóink professzionális szakmai fejlesztését.
- Az órarendbe illesztett szolfézs órákkal segítjük közös tanítványaink napirendjének beosztását.
- A mindennapi éneklési alkalmak.
- A kiemelkedő tanulók versenyfelkészítésén, képzőművészeti pályázatokon való indításán túl órai differenciálás (dúsítás), szakköri (rajz, báb) tehetséggondozás megvalósítása.

Sportban kiemelkedő tanulók támogatás

- Változatos mozgásformák megismertetése tanórai és szakköri keretekben. Minden tanuló megismerkedik a néptánc és a vívás alapjaival.
- Sportegyesületekkel való együttműködés.
- A testnevelés órán vagy az iskolai sportszakkörökön kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók sportegyesületekbe irányítása.
- Versenysportban kiemelkedő tanulóink támogatása, az esetlegesen elmaradt iskolai tananyag pótlásának segítése.

7.4. A hátrányos helyzetű, szociálisan vagy mentálisan rászoruló tanulók gondozása

A probléma megelőzése a legjobb segítség a családok és a gyermekek számára.

A megelőzést elősegítik az iskola preventív szemléletű, keresztyén normákat felmutató oktatási, nevelési módszerei, valamint a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

A feltárt probléma megszüntetése a gyermeknek, a gyermek környezetének nyújtott segítséggel, szükség esetén külső szakmai segítség igénybe vételével.

A tanulók fejlődését veszélyeztető, gátló okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik az illetékes:

- egyházközséggel,
- szakmai szervezetekkel,
- védőnővel, gyermekorvossal.

A szociális hátrányok enyhítését szolgálja:

- a kedvezményes vagy ingyenes étkezés,
- a tanulószoba,
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- a szülőkkel, a családokkal való együttműködés,
- a Magyar Református Szeretetszolgálat gondozói hálózata,
- a keresztyén családi életre történő nevelés,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- az egyházi iskola jellegéből adódó lelki, erkölcsi nevelés,
- a nevelők és a szülők gyülekezeti kapcsolatai,
- a családok nevelési gondjainak enyhítése.

8. A TANULÓK RÉSZVÉTELE AZ INTÉZMÉNY DÖNTÉSI FOLYAMATAIBAN

A tanulók és tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, az iskolavezetés munkájának segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. A Debreceni Református Kollégium hagyományaira építve diákjainkat ösztönözzük az iskolai programok, és az iskola működési rendjének kialakításban való részvételre. Javasataikat, pozitív és negatív kritikájukat a diákönkormányzati képviselőkön keresztül juttathatják el az iskola vezetéséhez. Az iskolai élet döntési folyamataiban a diákönkormányzat közvetítésével valamennyi tanuló az életkorától függő mértékben vesz részt. Az alsós tanulók tanítóik közvetítésével tehetnek javaslatot az őket érintő döntésekhez, a felsősök a diákönkormányzaton keresztül. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az 5-8. osztályokban megválasztott osztályképviseelőkből álló vezetőség irányítja. A diákönkormányzatba való bekerülés feltételét a diákok által megalkotott működési szabályzat határozza meg. A döntést igénylő eseteket, eljárásokat, terveket a diákképviselek ismertetik osztályaikkal, a véleményeket összegyűjtik és megbeszélik az iskola vezetésével. Az igazgató vagy az általa megbízott pedagógus a véleményeket lejegyzett formában összesítve begyűjti, és a következő nevelőtestületi ülésen a testület elé terjeszti. A döntés eredményét a diákönkormányzat vezetőségével közli. Nézetkülönbség esetén ez a folyamat újabb egyeztetéssel folytatódik.

A diákönkormányzat tevékenységét az intézményi lelkes igazgatóhelyettes segíti. Alkalmanként üléseznek, évente egy alkalommal nagygyűlést rendeznek. A tanév során egy tanítás nélküli munkanap programjához javaslatot tesznek.

A diákönkormányzat összehívását az igazgató kezdeményezheti, illetve a diákönkormányzat vezetője, ha a képviselők többségének kérése vagy egy adott ügy fontossága ezt indokolja.

9. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI

Iskolánkban a tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszeden alapul.

9.1. Szülőkkel való kapcsolat

A szülőkkel való kapcsolattartás minősége a tanítás hatékonyságát befolyásoló feltételek közé sorolandó. Ideális eset, ha az iskola és a szülői ház nevelési-oktatási alapelvei, pedagógiai céljai egybeesnek, egymást erősítik. A valóságban ez nem mindig van így, hiszen a szülők gyakran

nem ismerik igazán az iskola célkitűzéseit, vagy ha ismerik is, csak részben azonosulnak azokkal.

Nagyon fontos tehát, hogy a szülő megismerkedjen az iskola pedagógiai alapelveivel, tisztában legyen az elvárásokkal.

Ugyanakkor a nevelőknek törekedniük kell arra, hogy ehhez megfelelő információt nyújtsanak. Az osztályfőnök feladata, hogy az egyes tanuló tanulási teljesítményét, kiegyensúlyozott lelki fejlődését befolyásoló családi körülményeit időben észleljék, a szaktanárok felé időben jelezzék, és ha lehetséges, segítséget nyújtsanak a problémák megoldásához.

9.2. A szülőkkel való kapcsolattartás alkalmai, formái

Felvételi tájékoztató

Az iskola honlapján és facebook oldalán bemutatjuk iskolánkat. Az érdeklődő szülők személyesen kaphatnak tájékoztatást az iskolában és Debrecen református gyülekezeteiben is. Leendő elsőseinkkel és szüleikkel személyes találkozást teszünk lehetővé január hónapban. A beiratkozás időpontjáról, az iskola működéséről református gyülekezeteink lelkészeitől is kaphatnak felvilágosítást.

Szülők az iskolában

A gyermeknevelésben kétségkívül a szülő felelőssége a legnagyobb. Lehetővé kell tenni számára, hogy gyermekét iskolai körülmények között is láthassa anélkül, hogy az oktatási, nevelési munkát zavarná.

Egymás gyülekezetének meglátogatása, közös program szervezése erősíti alkalmanként az iskola és a szülők közötti kapcsolattartást.

Az iskolavezetés és a szülők kapcsolata

Az intézmény vezetése az iskolai életre vonatkozó fontos döntések véglegesítése előtt kikéri a szülők véleményét. Ennek formája lehet: tájékoztatás, döntés előkészítés, problémák megbeszélése. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

A szülők képviselői szerve a Szülői Tanács.

Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.

A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola honlapján;
- az iskola fenntartójánál;
- az iskola irattárában;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál és a titkárságon.

Tanárok fogadóórája, szülői értekezlet

A felső tagozatban osztályonként félévente egy szülői értekezletet és hozzá kapcsolódó fogadóórát tartunk, ahol valamennyi pedagógussal találkozhatnak a szülők. A szülői értekezletek, a fogadóórák időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg, az iskola honlapján, és az e-naplóban hirdetjük.

Az évenként tartott rendszeres szülői értekezletek a következők:

- Első osztályos tanulók szüleinek szülői értekezlete.
- Ötödik osztályos szülők évkezdő szülői értekezlete.
- Nyolcadik osztályosok szüleinek szülői értekezlete a továbbtanulásról, a pályaválasztásról.

Egyéb esetben akkor tartunk szülői értekezletet, ha a szülők legalább fele kéri, illetve valamilyen aktualitás szükségessé teszi.

Írásbeli tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, viselkedéséről

A pedagógusok alsó és felső tagozaton is az e-naplón keresztül rendszeresen, naprakészen tudják tájékoztatni a szülőket a gyermekük előmeneteléről és magatartásáról a tanév folyamán. Ez közvetlen és azonnali információcserét jelent a pedagógusok és a szülők között.

A tanulók félévi és év végi bizonyítványaikról az e-naplóban tájékozódhatnak, ezen kívül év végi bizonyítványukat írásban is megkapják.

9.3. A tanulókkal való kapcsolattartás

A tanulókkal való kapcsolattartás az intézmény alapfeladata. Ennek minősége befolyásolja a nevelés eredményességét. A tanórákon kívüli lehetőségek szorosabbá fűzik a pedagógus és a tanulók kapcsolatát. A tanulókkal való kapcsolat alapja a bizalom és az egymás megbecsülése. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, valamint a diákönkormányzat vezetésével megbízott intézményi lelkész és az

osztályfőnökök tájékoztatják. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve közösséget érintő téma esetén választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

Az osztályfőnökök folyamatosan gondját viselik osztályaiknak, igyekeznek megismerni tanítványaik egyéni képességeit, körülményeit.

9.4. Az intézmény külső partneri kapcsolatai

Iskolánk az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását.

9.4.1. Debrecen református gyülekezeteivel való kapcsolat

Debrecen református gyülekezeteivel való kapcsolattartás intézményi koordinálása az intézményi lelkész igazgatóhelyettes feladata. A vallásos nevelésben való együttműködés elengedhetetlen a tanulók kiegyensúlyozott személyiségfejlődése érdekében. Ebben az iskola református lelkipásztorainak munkájára is támaszkodik.

Pedagógusaink református gyülekezetek tagjai, munkatársai, presbiterek. Az iskola igazgatója a Tiszántúli Református Egyházkerület általános iskolai képviselőjeként az egyházi élet számos eseményének részese és munkatársa. Biztosítja az intézmény szerves kapcsolódását a református közélet napi eseményeihez, a Kollégium többi intézményéhez.

9.4.2. A Kollégium tagozataival való együttműködés

A Kollégium intézményei rendszeresen egyeztetik programjaikat, a Kollégiumi Igazgatótanács az intézmények közös feladataival, ügyeivel foglalkozó döntéshozó szerv.

Az általános iskola működésében épít a Református Kollégium Óvodájának munkájára, az onnan érkező tanulók lelki felkészítése segítség az iskola pedagógusai számára.

Református gimnáziumaink az iskola kimeneti szakaszához csatlakozva biztosítják a keresztyén nevelés folyamatosságát a köznevelési rendszerben.

A Református Hittudományi Egyetem hallgatói számára gyakorlati képzésük részeként hospitálási és tanítási lehetőséget biztosítunk.

A Református Kollégium Múzeumának programjain, múzeumpedagógiai foglalkozásaikon rendszeresen részt veszünk.

9.4.3. A zeneiskolával való együttműködés

A Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakgimnázium és Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskolával való együttműködés iskolánk indulása óta töretlen.

Tanulóink kiváló zenei képzését a város elismert zeneiskolájával való együttműködésünk biztosítja. Az első évfolyam végére sokan felvételt nyernek a zeneiskolába. A felvételre a szülők egyéni elhatározásuk alapján viszik gyermeküket. A felvételt nyert tanulók képzési idejének, helyszínének megszervezése válik közös feladattá a zeneiskolával.

9.4.4. Sportszervezetekkel való együttműködés

Tanulóink nagy százalékban, több sportágban vesznek részt sportegyesületek által szervezett edzéseken. A tehetséggondozást is segítik ezek a foglalkozások.

Az iskola igyekszik partneri kapcsolatot kialakítani a város sportéletének szereplőivel, támogatni tehetséges tanulóink eredményes felkészítését.

A sportban tehetséges tanulóinkat a Debreceni Sportiskola és más városi sportklubokba irányítjuk, segítjük és nyomon követjük eredményeiket, versenyzésüket.

9.4.5. Debrecen közoktatási intézményeivel való együttműködés

A városi intézményekkel való jó kapcsolatot biztosítják a közös programok, az igazgatói fórumok, a közös rendezvényeken való részvétel és a személyes kapcsolattartás.

9.4.6. Kulturális intézményekkel való kapcsolat

Hagyományosan jó kapcsolatot ápol az iskola a Vojtina Bábszínházzal, a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtárral, a Déri Múzeummal, a Tímárházzal, a DE Zeneművészeti Karával, a Csokonai Színházzal, a Kölcsey Központtal, a Hortobágyi Nemzeti Park Látogató Központjával.

9.4.7. Református iskolákkal való kapcsolataink

Távolabbi, de annál bensőségesebb kapcsolatot ápolunk a református általános iskolákkal.

Rendszeresen részt veszünk a találkozókön, versenyeken, ahol a gyerekek, felnőttek találkozhatnak, megbeszélhetik közös gondjaikat, örömeiket. Vezetési szinten az igazgatók rendszeres kapcsolata biztosítja a közös értékrenden alapuló együttműködést.

10. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozóvizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

10.1. Az osztályozóvizsga

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie abban az esetben:

- ha a tantárgy látogatása alól felmentést kapott,
- ha a hatályos jogszabályokban meghatározott időnél többet mulasztott,
- más intézményből tanév közben történt átvétel esetén, ha jegyei alapján nem értékelhető,
- ha előzőleg külföldi intézményben tanult, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet.

Egy osztályozóvizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozóvizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Az osztályozóvizsgát a hatályos rendelkezések előírásának betartásával kell megtartani.

Az osztályozóvizsga időpontjára a szaktanárokkal történő egyeztetés után az osztályfőnök tesz javaslatot. Amennyiben a tanuló Magyarországon tartózkodik, az osztályozóvizsgát legalább három héttel a félévi és év végi zárás előtt kell tantárgyanként megtartani.

Az osztályozóvizsga időpontját a vizsga előtt egy hónappal közölni kell a tanulóval és szülőjével (gondviselőjével).

Az osztályozóvizsgára jelentkezés módja és határideje

Az osztályozóvizsgára való jelentkezés az osztályfőnök közvetítésével történik. Az osztályfőnök ellenőrzi a tanuló vizsgára való felkészülésének lehetőségét, és a szülővel egyezteti a vizsga időpontját. A szülő jelentkezése kiskorú gyermeke osztályozóvizsgájára írásbeli kérelemmel történik.

Az intézményvezetőhelyettes a körülmények figyelembe vétele mellett megszervezi a háromtagú vizsgabizottságot, és írásban értesíti a szülőt a vizsga időpontjáról, helyszínéről.

A vizsgabizottság tagjai: az adott tárgyat tanító pedagógus, az osztályfőnök, valamint az iskolavezetés egy tagja.

A vizsgára jelentkezni legkésőbb a félévi és év végi zárást megelőző hat hétig lehet. Ettől eltérő időpontra – megfelelő indokkal – az iskolavezetés adhat engedélyt.

Külföldön tartózkodó családok iskolánkkal tanulói jogviszonyban lévő gyermekük számára írásban kérvényezhetik osztályozóvizsga szervezését arra az időpontra, amikor Magyarországon tartózkodik a család, illetve egyes vizsgákat közvetlen online kapcsolat segítségével letehetnek a vizsgabizottság jelenléte mellett. A vizsgára történő felkészítéshez az osztályfőnök közvetítésével kérhetnek segítséget, rendszeres támogatást.

Az osztályozóvizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait a pedagógiai program melléklete tartalmazza.

Különbözeti vizsgát másik iskolából átvett tanuló tehet, ha az adott tantárgyat nem tanulta vagy felzárkóztatásra szorul belőle. Ennek módját a tanuló átvételével foglalkozó bekezdés tárgyalja.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
	Vizsga		
Alsó tagozat			
Magyar nyelv	írásbeli	szóbeli	
Magyar irodalom	írásbeli	szóbeli	
Matematika	írásbeli	szóbeli	
Hit- és erkölcstan		szóbeli	
Egyházi ének		szóbeli	
Környezetismeret	írásbeli		
Angol nyelv	írásbeli	szóbeli	
Ének-zene		szóbeli	
Vizuális kultúra			gyakorlati
Technika és tervezés			gyakorlati
Digitális kultúra			gyakorlati
Testnevelés			gyakorlati

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
	Vizsga		
Felső tagozat			
Magyar nyelv	írásbeli	szóbeli	
Magyar irodalom	írásbeli	szóbeli	
Matematika	írásbeli	szóbeli	
Történelem		szóbeli	
Állampolgári ismeretek		szóbeli	
Hon- és népismeret		szóbeli	
Hit- és erkölcstan		szóbeli	
Természettudomány		szóbeli	
Kémia	írásbeli	szóbeli	
Fizika	írásbeli	szóbeli	
Biológia		szóbeli	
Földrajz	írásbeli	szóbeli	
Angol nyelv	írásbeli	szóbeli	
Ének-zene			gyakorlati
Vizuális kultúra			gyakorlati
Dráma és színház		szóbeli	
Technika és tervezés			gyakorlati
Digitális kultúra			gyakorlati
Testnevelés			gyakorlati

10.2. A javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozóvizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Az elégtelen tantárgyi teljesítményt javító vizsga időpontját legalább egy héttel a következő tanév kezdése előtt kell megszervezni.

10.3. Kulcspon ti mérések, helyi vizsgák

Az iskola pedagógiai programjának módszertani eljárásai közé tartozik a kulcspon ti mérések rendszere. A kulcspon ti mérések a tanulói képességek egyéni fejlődési ütemét követik, illetve olyan alapismeretek meglétét ellenőrzik, amelyek kiemelt fontosságú előzetes tudásként szerepelnek a tananyagban.

A kulcspon ti mérések, vizsgák rendjét a helyi tanterv és az éves munkaterv tartalmazza.

11. A TANULÓK FELVÉTELÉNEK ÉS ÁTVÉTELÉNEK HELYI SZABÁLYAI

11.1. Az iskola felvételi eljárási rendje

Az iskolába való jelentkezés feltétele a Köznevelési törvény által előírt életkor betöltése.

Az iskola elsősorban debreceni családok számára nyitott, amennyiben azonosulni tudnak az iskola református szellemiségével és pedagógiai módszereivel. Iskolánk tanulói csak református hit- és erkölcstanoktatásban részesülnek, amelyről a szülők tájékoztatást kapnak.

A szülők számára tájékoztatót tartunk az iskola sajátosságait bemutatva. A felvétel Debrecen református gyülekezeteinek lelkészi ajánlásai alapján történik, elsősorban a gyülekezeti tagság és a lelkészi ajánlások figyelembe vételével.

Előnyben részesülnek, akiknek testvére már az iskola tanulója, a Református Óvodából érkező gyermekek, a Kollégium munkatársainak gyermekei, a lelkész családok gyermekei, valamint egykori diákjaink gyermekei.

A jelentkezéshez szükséges jelentkezési lapot és tájékoztatót a tanév munkarendjében meghatározott időponttól az iskola titkárságán és a református gyülekezetekben lehet kérni, valamint az iskola honlapjáról letölthető.

A felvételt nyert és elutasított tanulókat az igazgató írásban értesíti. Az elutasított tanulók szülei kérvényt nyújthatnak be az esetlegesen megüresedő helyekre. A felvételi eljárásra a Köznevelési törvény köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok vonatkoznak.

Az első osztályba történő beiratkozáson be kell mutatni a gyermek születési anyakönyvi kivonatát és oktatási azonosító számát.

11.2. A tanuló átvétele másik iskolából

Az átvétel szempontjai megegyeznek a felvétel szempontjaival. Figyelembe vesszük, ha a tanuló az első évfolyam felvételi eljárásából helyhiány miatt maradt ki, amennyiben református gyülekezeti kapcsolata rendezett. Minden esetben előnyt jelent a szülők református gyülekezethez való tartozásáról kiadott lelkeszi nyilatkozat.

A 2-8. osztályba történő átvételnél be kell mutatni:

- az oktatási azonosító számot,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt.

Különbözeti vizsga

Az átvétel során a tanuló tudását felmérjük. A hiányzó ismeretek pótlására ütemtervet készítünk az osztályban tanító pedagógusok részvételével. A különbözeti vizsgát a felmérés eredményének függvényében határozzuk meg. A felzárkóztatás, így a vizsga célja is, hogy a tanulót az iskolaváltással lehetőleg a legkevesebb tanulási kudarc érje. Amennyiben a különbözeti vizsga olyan tantárgyra vonatkozik, amit előzőleg a tanuló nem tanult, akkor az osztályozóvizsga szabályzata alapján kell eljárni. Ha a tananyag pótlása a célja, akkor a tanuló a vizsga eredményeként az adott témakörből szerez egy témazáró érdemjegyet.

12. AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK - ISKOLAI TERV

Az elsősegélynyújtás ismeretének fontossága

A keresztyén élet alapvető feladata az élet, a teremtet világ őrzése. A bajban lévő másik emberen kötelességünk segíteni. A segítség nem megfelelő módja azonban legjobb szándék mellett is árthat. Ezért fontos feladata a családoknak és az iskolának, hogy a gyermekek megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek ezen a téren is.

Fontos szempont az ismeretek átadásánál a tanulók életkorának figyelembe vétele. Kisgyermekekre ne helyezzünk nagyobb felelősséget, az elsősegélynyújtásban ne adjunk számukra nagyobb feladatot, mint amit életkoruknál fogva képesek jól ellátni.

Az elsősegélynyújtási ismeretek tanításának célja:

- ismerjék meg a fogalmát, fontosságát,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket, tudjanak segítséget hívni,
- ismerjék meg az emberi test alapvető működési feltételeit,
- tudjanak mentőt hívni,
- ismerjék meg az alapvető sérüléseket és várható következményeit,

- sajátítsák el a legfontosabb elsősegélynyújtási módokat,
- ismerjék meg a mentőszolgálat és az orvosi ellátás működési sajátosságait.

Az elsősegélynyújtási ismeretek tanításának feladatai

A tanulók életkoruknak megfelelő szinten rendelkezzenek korszerű elsősegélynyújtási ismeretekkel, szerezzenek jártasságot a gyakorlatban. Az ismereteket több tananyaghoz kapcsolva, több alkalommal gyakoroltatva érezzék az ismeretek fontosságát az emberi élet védelme szempontjából.

Az elsősegélynyújtási ismeretek elsajátítását segítő tevékenységi formák

Az iskola helyi tantervében szereplő tárgyak ismeretanyagában:

Biológia: Az emberi test anatómiája, az életfeltételek, a légzési utak kiszabadítása, az érrendszeri sérülések típusai, a mérgezések, rovarcsípések stb.

Környezetismeret: Az élet feltételei, a tiszta levegő, a romlott ételek veszélyei, közlekedési balesetek.

Kémia: veszélyes anyagok, maró savak a háztartásban, az égés természete, anyagok égési tulajdonságai, szénmonoxid mérgezés, forrázás.

Testnevelés: csonttörés, esések következményei, magasról történő esés.

Az iskolai egészségnevelési program részeként az iskolai védőnő célzott elsősegélynyújtási ismereteket tanító foglalkozásai szolgáltatnak alapot a gyakorlati képzésnek.

13. HELYI TANTERV

13.1. Iskolánk tantárgyi rendszere

A református iskola felelős a rábízott tanulók oktatásának, nevelésének körülményekért, az intézményes nevelés adta keretek között az egyes tanuló tudásának, kultúrájának folyamatos fejlesztéséért, érzelmi, akarat tulajdonságainak a későbbi tanulmányokhoz szükséges felkészítéséért. A tanulók képességeinek és készségeinek fejlesztését, a biztos alapot nyújtó rendszerezett tudást a hagyományos tantárgyi struktúrában látjuk megvalósíthatónak. A rendszerezett ismeretek széleskörű alkalmazhatóságát a tantárgyakon belüli - életkori és egyéni sajátosságokhoz igazított - képességfejlesztésre irányuló oktatási-nevelési módszerek biztosítják.

Iskolánk helyi tantervét az EMMI miniszter által kiadott kerettantervek alapján készítettük, amely a Nemzeti alaptantervben foglalt (5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról 2§-a) szabályozásnak felel meg.

Megnevezései:

Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára.

Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára.

A Magyarországi Református Egyház Hit- és erkölcstan kerettantere. 1-8. évfolyam.

Református Pedagógiai Intézet. 2012.

A helyi tanterv alsó és felső tagozaton egyszerre lép életbe felmenő rendszerben:

2020 szeptemberében: Az első és az ötödik évfolyamon.

2021 szeptemberében: A második és a hatodik évfolyamon.

2022 szeptemberében: A harmadik és a hetedik évfolyamon.

2023 szeptemberében: A negyedik és a nyolcadik évfolyamon.

Megjegyzés: A 2021/2022. tanévben a 7. és 8. évfolyamokon, a 2022/2023. tanévben a 8. évfolyamon a 2014-ben elfogadott helyi tanterv érvényes.

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és a tanulási eredmények (általános követelmények) teljes egészében megegyeznek a miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Az órakeret minimum 80%-át kötelezően a törzsanyagra fordítjuk. A szabadon felhasználható órakeretet (20%) a pedagógusok szabad választásuk alapján a tanulócsoport szintjéhez, érdeklődési köréhez igazodva a tananyag mélyebb, sokszínűbb tanítására, ismételtesre, elmélyítésére, gyakorlására, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra vagy a tanórán kívüli

tudásszerzésre (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), kompetenciafejlesztésre, projektmunkák megalkotására használhatják fel.

Ha a szaktanár úgy ítéli meg, hogy az órakeret 100%-át a törzsanyag tanítására kell fordítania, lemondhat a választás lehetőségéről.

A kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órakeretet az alábbiak szerint építettük be az iskola tantervi órahálójába:

Évfolyam	Szabadon tervezhető órakeret	Szabadon tervezhető órakeret felhasználása	
		tantárgy	óraszám
1. évfolyam	2	angol matematika	1 1
2. évfolyam	2	matematika angol	1 1
3. évfolyam	2	matematika angol	1 1
4. évfolyam	2	magyar nyelv és irodalom matematika	1 1
5. évfolyam	1	hit- és erkölcstan	1
6. évfolyam	2	hit- és erkölcstan angol	1 1
7. évfolyam	2	hit- és erkölcstan matematika	1 1
8. évfolyam	2	hit- és erkölcstan matematika	1 1

A hit- és erkölcstan tantárgy tanítása a törvényi előírásoknak megfelelően heti két órában történik, az egyházi ének tantárgy tanítása pedig két évfolyamon (harmadik és negyedik évfolyamokon) heti 1-1 órában. Iskolánkban csak református hit- és erkölcstan tantárgy oktatása folyik, amit a szülők az iskolába történő beíratáskor a pedagógiai program részeként elfogadnak.

Az idegen nyelv tanítását alsó tagozaton iskolánk több mint negyedszázados gyakorlata teszi lehetővé. Tanári ellátottságunk ehhez megfelelő, és szülői igények kielégítésére már 1., 2. és 3. évfolyamon is 1-1 órában tanítjuk az angol nyelvet, és 6. évfolyamon egy órával tudtuk emelni az angol óraszámot a szabadon felhasználható órakeret terhére.

A matematika tantárgy óraszámát 1., 2., 3., 4., 5., 7. és 8. évfolyamokon emeltük egy órával. A matematika tantárgy megnövelt óraszámait, az iskola pedagógiai programjában szereplő céloknak megfelelően, a tanulók matematikai logikai kompetenciájának növelését szolgálják.

Felső tagozatban reggel 7.50 perckor kezdődik a tanítási nap Csendes percekkel. A Csendes percek heti 50 percben az osztályfőnöki óráknak felelnek meg, így az osztályok az osztályfőnökeikkel indíthatják a napjaikat.

Az első tanítási óra 8.00-kor kezdődik.

A természettudományos tantárgyak tanítását 7-8. évfolyamokon diszciplináris bontásban valósítjuk meg. Lehetőséget biztosítunk azonban témahetek tartására, multidiszciplináris órák szervezésére is, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkozhatnak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg.

A témaheteket az iskola éves munkatervében tüntetjük fel.

A digitális kultúra tanulásával már 1. és 2. évfolyamon is ismerkedhetnek tanulóink témahetek keretében, melyet szintén az iskola éves munkatervében tüntetünk fel.

13.2. A kerettanterv alapján összeállított helyi tanterv órahálója

Az oktatási programunk kiemelt kompetenciái jelennek meg az óraháló megemelt óraszamaiban:

- kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi,
- matematikai, gondolkodási kompetenciák.

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	6
Matematika	5	5	5	5
Hit- és erkölcstan	2	2	2	2
Egyházi ének			1	1
Környezetismeret			1	1
Angol	1	1	1	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Heti óraszám	25	25	26	27

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 5–8. évfolyamon

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Matematika	5	4	4	4
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret		1		
Hit- és erkölcstan	2	2	2	2
Természettudomány	2	2		
Kémia			1,5	1,5
Fizika			1,5	1,5
Biológia			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Angol	3	4	3	3
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Heti óraszám	28	28	30	30

13.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök

13.3.1. A kiválasztás szempontjai:

- A Református Pedagógiai Intézet ajánlásai,
- református iskolák tapasztalatai,
- szakmailag korrekt, módszertanilag és szemléletében iskolánk értékrendjéhez illeszthető tartalom,
- évfolyamonként egyforma tankönyveket használunk, a tanári választás szabadságát korlátozzuk a tanulók érdekében.

13.3.2. Az oktatást segítő eszközök

Valamennyi tantermünkben digitális tábla segíti a hatékony tanítást, minden pedagógus rendelkezik a tábla használatához megfelelő ismerettel.

A digitális oktatás során megismert lehetőségek beépítésével hatékonyabbá tehetjük a tanulók aktív tanulását, a személyre szabott haladási tempót, a hiányzó tanulók felzárkóztatását, és a versenyfelkészítést.

A számítógép, illetve más digitális eszközök felhasználásával a tanulóinkat olyan fejlesztő játékokkal, szoftverekkel, digitális tananyagokkal, weboldallal ismertetjük meg, amelyek az ismereteiket és a digitális kompetenciáikat együtt fejlesztik.

A korszerű mérés-értékelés és az egyéni ütemű tanítás lehetőségét nyújtja az iskola IKT tanterme. Ebben a teremben különböző tantárgyi órák keretében a tanulók a számítógépek gyakorlati alkalmazásával feladatokat oldanak meg, interneten tájékozódnak, tantárgyi projekteket készítenek.

A jó színvonalú oktatás kialakításához minden évben fejlesztjük taneszköz készletünket. A meglévő eszközök felújítását, karbantartását folyamatosan végezzük.

A digitális ismerethordozók beszerzése a szakmai munkaközösségek és a Szülői Tanács egyetértésével történik.

13.3.3. Iskolai könyvtár

Iskolai könyvtárunk állományát évente bővítjük. A tantermekben szabadpolcos rendszer kínál olvasnivalót a diákoknak, felkészülésükhöz segédanyagot évfolyamonkénti válogatásban. A kötelezően feldolgozandó irodalmak egy-egy osztály tanulólétszámának megfelelő példányban a könyvtárban megtalálhatók.

A tanári könyvtár szak-és kézikönyv állományát az évente megjelenő fontosabb kiadványokkal - anyagi lehetőségeink függvényében - bővítjük.

Informatikai eszközeink (számítógépek, laptopok, tabletek) hozzáférhetővé teszik tanulóink számára az elektronikus könyvtárak, katalógusok elérhetőségét, használatát.

13.3.4. A tankönyvek térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettsége

A Debreceni Református Kollégium Általános Iskolája a következő módon tesz eleget az ingyenes tankönyvi ellátás kötelezettségének.

A tankönyvek országos megrendelése, beszerzése és az iskoláknak történő eljuttatásának megszervezése állami közérdekű feladat, amelyet központilag kijelölt szerv, a Könyvtárellátó lát el.

Iskolánk valamennyi tanulója alanyi jogon vonatkozik térítésmentes tankönyvellátás. Az állam által térítésmentesen biztosított tartós tankönyvek - a munkafüzetek kivételével -, továbbá a pedagógus-kézikönyvek az iskola könyvtári állomány-nyilvántartásába kerülnek, a továbbiakban az iskolai könyvtári állományban elkülönítetten kezeljük, és a tanulók, illetve a pedagógusok részére a tanév feladataihoz igazodva biztosítjuk.

A diákok az iskolai könyvtár nyilvántartásába felvett tartós tankönyveket használatra kapják meg. Az állam által térítésmentesen biztosított tankönyveket a pedagógus, a tanuló köteles az utolsó tanítási napon visszaszolgáltatni az intézmény könyvtárának.

Ha a tankönyv kölcsönzése során a szokásos használatot meghaladó mértéken túl sérül, a tankönyvet a tanuló elveszti, megrongálja, a kiskorú tanuló szülője az okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik. Az okozott kár mértékét az igazgató – a tankönyvek beszerzési árát figyelembe véve – határozatban állapítja meg.

Az ingyenes tankönyvek biztosításának lehetséges módja a jogosultak számára:

- az iskolától történő tankönyv-kölcsönzéssel,
- a napköziben, tanulószobában elhelyezett tankönyvekkel,
- használt tankönyvek biztosításával.

A tankönyvjegyzékben nem szereplő könyvek, munkafüzetek, feladatlapok beszerzése a szakmai munkaközösségek és a Szülői Tanács egyetértésével történik.

13.4. A NAT pedagógiai feladatainak helyi megvalósítása

„A hazánk Alaptörvényében megfogalmazott feladatokat szem előtt tartva és A nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt célok elérése érdekében, a törvény elveinek és szabályozásának megfelelően a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban Nat) a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és

csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.”

Ennek érdekében az alábbi pedagógiai feladatokat határozza meg a köznevelés intézményei számára:

- Az erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

13.4.1. Az erkölcsi nevelés

A Nat által megfogalmazott feladatok:

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Erkölcsei nevelés iskolai megvalósítása

Az iskola helyi pedagógiai programjának alapvető értéke a keresztyén erkölcsi értékek átadása. A református iskolának kötelessége felvállalni diákjai erkölcsi nevelését, jellemének formálását, hiszen a mai társadalom rendkívül sokszínű érték közvetítése, a családok hagyományos nevelési elveinek felbomlása megerősíti ezt a felelősséget az iskola irányában. A jellemformálásnak a heti órarend két hittan órája csak iránymutatója tud lenni a diákokat érő külső hatások, és az általuk behozott rejtett tantervi hatások mellett.

Iskolánk tanulói rendkívül sokféle környezetből érkeznek, sokféle hatásnak vannak kitéve. Az azonos normarendszer közvetítése, az egységes erkölcsi elvárások csak nehezen érvényesíthetők. Tudjuk, hogy az a fiatal, akinél az évszázadok kipróbált zsinórmértéke, a jézusi minta beépült, könnyebben igazodik majd el a fogyasztói társadalom média-módszereiben, információ-tömegében. Ehhez életkoránál fogva hiteles, élhető mintákra van szüksége.

A református iskola keresztyén érték közvetítő hatása elsősorban pedagógusai hitén, emberi kvalitásain múlik. A pedagógus minden megnyilvánulásával értéket közvetít. Az iskola nevelői közösségének tagjai rendszeresen képzik magukat szakterületük és református értékeink megismerésében. Naponta, a reggeli beszélgetések során vezetik be tanítványaikat az élet mindennapos problémáinak keresztyén erkölcsi értékrendű megoldásához.

Tantárgyaik oktatásában felhasználják bibliai ismereteiket, nevelési eljárásaikban a keresztyén pedagógiát.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka az alábbi reformátori alapelvekre épül:

Solus Christus! (Egyedül Krisztus!)

Sola Scriptura! (Egyedül a Szentírás!)

Sola gratia! (Egyedül kegyelemből!)

Sola fide! (Egyedül hit által!)

Ebből következik a Soli Deo gloria! (Egyedül Istené a dicsőség!)

A keresztyén pedagógus törekszik etikus magatartásával mintát közvetíteni, de hit nélkül is lehet erkölcsös életvitele és etikus cselekedete a pedagógusnak. Az iskola alapvető elvárása pedagógusaival szemben a keresztyén normákat betartó életvitel és magatartás.

A tanulók erkölcsi nevelését támogató tevékenységek:

- a reggeli Csendes percek beszélgetései,
- hit-és erkölcstan órák,
- tantárgyi integrációk,
- gyülekezetekkel való kapcsolattartás,
- családi istentiszteletek közös műsorai.

13.4.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A Nat által megfogalmazott feladatok:

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés iskolai megvalósítása

A reformátusság hagyományaiban őrzi a nemzet sorsában való osztozást. A Debreceni Református Kollégium jeles magyar történelmi események színhelyeként kötelez minket, utódokat magyar nemzeti öntudatunk ápolására, utódainknak történő átadására.

Az általános iskola tanulói számára a személyes példákon keresztül lehet közelebb hozni a régmúlt történelmi eseményeit. A történelem, irodalom tanításában kiemelt szerepet kapnak a magyar történelem kiemelt eseményei, példaképként felmutatható személyiségei, a Kollégium egykori tanárainak, tanítványainak sorsa, elköteleződésük hazánk sorsa iránt.

Nemzeti ünnepeink és megemlékezéseink megtartása a nemzeti öntudat erősítését és a hazafias nevelést szolgálják. A tanulók minden évben a Református Kollégium Oratóriumában emlékeznek március 15-ére, felelevenítve az egykori eseményeket.

13.4.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A Nat által megfogalmazott feladatok:

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés iskolai megvalósítása

A keresztyén nevelés egyik alapvető célja, hogy a gyermekkorból felnövő ifjak megérjenek a szabadság felelős megélésére. Legyen vonzalmuk a transzcendens és a valós értékek iránt, ismerjék önmagukat, és az őket körülvevő világot. Ebben a világban érezzék felelősséget embertársaik sorsa iránt, tudjanak állampolgári jogaikkal élni, és tartsák be kötelezettségeiket. A tantárgyakon keresztül átadható ismereteken túl a nevelés mindennapi gyakorlatával ezeknek a viselkedési attitűdöknek elsajátíttatására törekszünk. A házirend diákokkal közösen megfogalmazott elvárásai, a jogok és kötelezettségek betartása és betartatása a társadalmi együttélés felnőtt formáinak mintáira épülnek. Ezek nem öncélú utasítások, hanem az egyén és a közösség védelme érdekében megfogalmazott együttműködési szabályok. A demokrácia alapja az egyéni és közösségi normák összhangolása.

A diákönkormányzat működése során a tanulók megtanulják, hogy az egyes döntések meghozatalához sokféle szempontot figyelembe kell venni, s a demokrácia nem azt jelenti, hogy mindenkinek igaza van. Az iskola működését befolyásoló döntések meghozatala során a tanulók tájékoztatást kapnak a döntés körülményeiről, hozzászólhatnak, véleményt nyilváníthatnak. Az osztály problémáinak megbeszélésekor az osztályfőnök fontos mintát közvetít a jogok és kötelezettségek betartásában és betartatásában, az egyéni kezdeményezések és a közösség érdekének összhangolásában.

13.4.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A Nat által megfogalmazott feladatok:

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztésének iskolai megvalósulása

A keresztyén nevelés célja, hogy a tanulók személyisége helyes irányba fejlődjön. Ennek fontos eleme, hogy a pedagógus ismerje tanítványai tulajdonságait, és szeretettel segítse fejlődésüket. Eközben egyes tulajdonságokat erősíteni kell, míg másokat lefaragni. A pedagógusnak rá kell vezetnie tanítványait a helyes önismeretre, s felmutatni egy számukra megközelíthető személyiségideált, egyenként formálva, igazítva jellemüket, cselekedetüket. A legfőbb emberi értékek Jézus életében mutatkoznak meg legteljesebben, a példának és az önismereti összehasonlításoknak a nevelésben - nevelő és nevelt számára is –az etalonja. A nevelés során a pedagógus mindig szeretettel és tapintattal tud segíteni a tanulók helyes önismeretének kialakulásában. A bírálatnál törekszünk a konkrét feladat minősítésére, és kerüljük az egyes tantárgy vagy feladatteljesítés eredményét a tanuló személyiségére vetíteni.

Az első két évfolyam képességmérései a tanulók egyéni képességeinek felmérését és a lemaradó területek emelését célozzák, de egyben a tanulók önismeretére is hatással van.

A pedagógus és tanuló között kialakuló feltétlen elfogadás az iskola kezdeti szakaszában az első önismereti lépések alapja.

A tanulók viselkedésének helyes és helytelen voltát megmagyarázzuk, és együtt az osztállyal átbeszéljük. Így nem csupán a jutalom vagy a büntetés ténye marad meg a diákok emlékezetében, hanem az ok-okozati összefüggés, és viselkedésük magyarázata is, ami

viSSzahat önismeretükre. A dicséretnél és a bírálatánál pedagógusaink törekednek a helyes önértékelés kialakítására, ami nem becsüli le, és nem becsüli túl saját értékeit.

13.4.5. A családi életre nevelés

A Nat által megfogalmazott feladatok:

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A családi életre nevelés iskolai megvalósítása

Az iskola felvételi szempontjai között első helyen szerepel a tanuló családjának gyülekezeti tagsága. Elsődleges üzenet a családok számára, hogy az iskola fontos értéknek tekinti a család keresztyén értékrendjét.

Az iskolai élet során igyekszünk tanulóinkat a felelős embertársi kapcsolatra nevelni, ezzel elősegítve a leendő párkapcsolatuk tartósságát. A szexuális felvilágosítást elsősorban szülői feladatnak tekintjük, erre a családok figyelmét felhívjuk, és tanácsokkal segítjük őket. A biológia tananyagon keresztül természetesen foglalkozunk a témával és összekapcsoljuk a keresztyén ember számára követendő példákkal.

A jó családi példákat egy-egy irodalmi példán keresztül, vagy a napi beszélgetések során mutatjuk be.

Az iskola népszerűsíti a gyülekezetek családgondozó alkalmait, rendezvényeit, s segít ráirányítani a figyelmet a családban lévő értékekre.

13.4.6. A testi és lelki egészségre nevelés

A Nat által megfogalmazott feladatok:

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek

lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegségmegelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

A testi és lelki egészségre nevelés iskolai megvalósítása

A tanulók teljes körű egészségnevelésének feladatait, az azokhoz kapcsolódó felelősségi és tevékenységi köröket a pedagógiai program 4. fejezete tartalmazza.

13.4.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat által megfogalmazott feladatok:

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és-megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség iskolai megvalósítása

Az ember nem önmagának él. Arra tanítjuk diákjainkat, hogy az ember élete, boldogsága csak mások őszinte és szerető közegében található meg. A másokért végzett szolgálat örömét élhetik át tanulóink a templomi szolgálatok alkalmával, a Református Szeretetszolgálat működését segítik diákjaink önkéntes munkáikkal, gyűjtésekkel.

13.4.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A Nat által megfogalmazott feladatok:

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására.

Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Fenntarthatóság, környezettudatosság iskolai megvalósítása

Az ember feladata a teremtettség őrzése és művelése. Az iskola nevelési-oktatási munkájában ez természetes alapelv. Az iskola mindennapi életében is figyelmet fordítunk a környezetvédelemre, az energiatakarékosságra. A fogyasztói szokások kordában tartása nem csupán a mértékletesség parancsának tesz eleget, de a fölösleges termelésre is korlátozó hatással lehetne. Tanulóinknak ezeket az összefüggéseket a természettudományos tárgyak, a környezetismeret, a technika tantárgy tanítása során bemutatjuk.

A környezettudatos magatartás ott kezdődik, hogy a tanulók saját környezetükkel szemben akaratlagos figyelmet tanúsítanak.

13.4.9. Pályaorientáció

A Nat által megfogalmazott feladatok:

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Pályaorientáció iskolai megvalósítása

Az iskola egyéni fejlődést figyelemmel kísérő és segítő eljárásai során segíti tanulói középfokú iskolába való jelentkezését.

Az egyéni foglalkozásokat, a tehetséggondozás módszereit, eljárásait a pedagógiai program 7. fejezete tartalmazza.

A tanulók az iskolai szakkörökben különböző tevékenységformákban kipróbálhatják magukat. Minden diákunk megtapasztalja a szerepléssel járó helyzeteket a családi istentiszteleteken, az idősök otthonában adott műsorok során.

A kulcsponthi vizsgák valamennyi tanulónk számára vizsgahelyzethez hasonló szituációt jelentenek. Az évek során a tapasztalatokból egyénileg hatékony vizsgázási módokat alakíthatnak ki.

Középfokú oktatáshoz közeledő tanulóinknak felkészítő foglalkozásokat ajánlunk fel, vagy csoportbontással növeljük a felvételi tantárgyakra való hatékonyabb felkészülést.

Ösztönözzük őket a középiskolák megismerésére, nyílt napokon való részvételre.

Kiemelt teret engedünk református társintézményeink bemutatkozásának, speciális felkészítésükkel is támogatjuk a sikeres felvételüket.

13.4.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A Nat által megfogalmazott feladatok:

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Gazdasági és pénzügyi nevelés iskolai megvalósítása

„Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból...(Jn 17,15) bibliai parancsa felelőssé teszi az iskolát a társadalomban való boldogulás alapvető ismereteinek átadására. A gazdasági, pénzügyi ismeretek az általános iskolás tanulók számára is tanítható ismeretanyagot tartalmaznak. A termelés, a munka és a kereskedelem összefüggéseinek megértése, a bankok, pénzintézetek működési sajátosságainak megismerése a felnőtt élet alapvető ismereteihez tartoznak.

13.4.11. Médiatudatosságra nevelés

A Nat által megfogalmazott feladatok:

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi

kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával.

Médiatudatosságra nevelés iskolai megvalósítása

A ma tanulói kevesebb ismeretet sajátítanak el az iskolai kötelező tananyag megtanulásával, mint azon kívül. Ha figyelembe vesszük a televízió, számítógép, internet által szerezhető ismereteket, s a gyerekek egymástól szerzett információit, akkor beláthatjuk, hogy ennek a területnek a kiemelt kezelése valamennyi pedagógus feladata. Az önálló tanulás képessége, az új ismeretekhez való alkalmazkodás, az információk értelmezése és szűrése a mai ember számára alapvető életfeltétel.

Református iskolaként kiemelt feladatnak tekintjük, hogy a tanulók keresztény szellemű nevelése megjelenjen a média fogyasztásukban és az online felületek használatában. Az ezzel kapcsolatos problémákat tudatosan felhasználjuk és kommunikáljuk a tanulók és szüleik felé, és nyújtunk segítséget az ilyen esetek megoldásában.

Alsó tagozaton a tanítók a nevelési helyzetnek megfelelően megbeszélik a tanulókat érdeklő, őket foglalkoztató aktuális médiatartalmakat. Felső tagozaton a válogatott tananyag közvetítésével, a tanárok pedagógiai attitűdjével tudatos értékválasztásra neveljük tanulóinkat. Az érdeklődő felső tagozatosok számára multimédia szakkörben való részvétel biztosítja médiaismereteik bővítését.

13.4.12. A tanulás tanítása

A tanulás tanításánál megfogalmazott feladatok:

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás

eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

A tanulás tanítása iskolai megvalósítása

Az iskolában alkalmazott pedagógiai módszerek rövidtávú céljait mindig az adott tanulócsoport, osztály életkora, fejlettsége, illetve ezen belül egyes gyermekek képességfejlesztési feladatai határozzák meg. Az iskolában folyó pedagógiai munka alapja a tanulók egyéni képességeinek kibontakoztatása, a református egyház tanítását követő erkölcsi értékrendjük, önálló gondolkodásuk kialakulásának formálása.

Fontos célkitűzés a tanulók egyéni képességeihez és a társadalmi elvárásokhoz igazodó legjobb tudás kialakítása, a tanuláshoz való képességek minőségi alapozása.

Az iskola kezdeti szakaszában azokat a tanuláshoz szükséges képességeket fejlesztjük célzottan, amelyekkel a későbbi évek során, mint eszköztudással számolunk. A biztos alaptudás, az egyéni képességeknek megfelelő szövegértés és logikai készségek a feltételei a későbbi tanulási hatékonyságnak. A kisgyermekkorban kialakított tanuláshoz való belső motiváció nyomán jutnak el a tanulók önbizalmukat megerősítő sikerélményekhez, s válik a jól alkalmazott tanítási módszer a tanuláshoz szükséges igény és szorgalom alapjául.

Iskolánk két évtizedes tapasztalattal fejleszti a tanulók tanuláshoz szükséges alapkészségeit. Ehhez az első két évben a tanításra, egyéni készségfejlesztésre helyezve a hangsúlyt az értékelés csupán a belső motiváció erősítését szolgálja. Az alapvető olvasási-írási, matematikai készségek kialakulása után tanítjuk eszközként használni a megszerzett tudást, s értékeljük a teljesítményt, vigyázva, hogy a tanulási, fejlődési kedvet megtartsuk tanítványainkban. A logikusan feldolgozható ismeretanyag számonkérésénél hangsúlyt helyezünk a logikus feleletre, ösztönözve tanulóinkat az értelmes tanulásra. A csupán memóriára támaszkodó ismeretanyaghoz tartozó verstörzsanyag vizsgák a minden tanuló számára kötelező kulcsponti vizsgák része.

A tanulási időkre egyénileg megtanulható, elkészíthető feladatokat adunk.

13.4.13. A Nat kiemelt kompetenciafejlesztési feladatai

Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az

aktív tanulás, az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik.

A Nat meghatározza a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, és fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban:

- a tanulás kompetenciái,
- kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi,
- matematikai, gondolkodási kompetencia,
- digitális kompetenciák,
- személyes és társas kapcsolati kompetencia,
- kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság,
- munkavállalói, vállalkozói kompetencia.

Iskolánk továbbá fontosnak tartja a természettudományos és technikai kompetenciát is.

Iskolánk pedagógiai gyakorlata a preventív szemléletű kompetencia-fejlesztésen alapul. Az oktatás-nevelés folyamatában a tanuló sokoldalú fejlesztése történik, melynek során hosszú távon alkalmazható ismeretekkel, képességekkel igyekszünk gyarapítani személyiségét, intellektusát. Az iskola az egész gyermeket látja, és a felnőtt létre igyekszik felkészíteni.

A Nat által kiemelt kulcskompetenciák ebben a folyamatban a következőképpen kapnak helyet.

Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését, valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az élet minden területén. Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának folyamata és eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességeinek fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete.

Iskolánk nagy hangsúlyt helyez az olvasási készség belső motivációra épülő kialakítására, az olvasás megszerettetésére, anyanyelvünk művelésére. Az olvasás eszközszerű tudása elengedhetetlen a megfelelő iskolai teljesítményhez, s a felnőtt életben való boldoguláshoz.

Az olvasási technika kialakulása egyénenként eltérő időráfordítást igényel, s minden esetben az időráfordítással egyenes arányban fejlődik.

A legintenzívebben a 6-10 éves életkorban fejleszthető, ezért iskolánkban a kerettantervi rendelet szabadon felhasználható óraszámából, ahol erre lehetőségünk volt megnöveltük a

magyar óraszámot, valamint a szabadidős sáv egy részében ajánlott irodalmat olvasnak tanulóink. A szóbeli kifejezőkészséget valamennyi tanóránkon, szereplések alkalmával, és a beszélgetős Csendes percekben gyakoroltatjuk. A szövegértés a szókincs, a fogalmi rendszer gazdagságától és a logikus gondolkodás szintjétől függ. Ezeket a területeket a különböző tantárgyakban célzottan fejlesztjük.

Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez.

A magyar nyelv elkülönül az európai nyelvektől, közvetlen nyelvrokonságra nem tud támaszkodni a németet vagy az angol nyelvet tanuló. Ezért körültekintő módon, korai gyermekkorban célszerű az első idegen nyelvvel megismertetni tanulóinkat. Az anyanyelvi tudás elsődlegessége mellett már első osztálytól tanulóink megismerkednek az angol nyelvi kiejtéssel, játékos és szituatív szóbeli nyelvhasználatot gyakorolnak.

Felső tagozatosaink második idegennyelvként németet tanulhatnak szakköri keretek között.

Matematikai, gondolkodási kompetencia

A matematikai kompetencia kialakításához elengedhetetlen az olyan meghatározó bázisképességek fejlesztése, mint a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés. E kompetencia összetevőit alkotják azok a készségek is, amelyekre támaszkodva a mindennapi problémák megoldása során a matematikai ismereteket és módszereket alkalmazzunk.

A matematikai kompetencia kialakulásában, hasonlóan más területekhez, az ismeretek és a készség szintű tevékenységek egyaránt fontos szerepet töltenek be.

A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, az alapműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség-szinten alkalmazható tudását.

A matematikai kompetencia azt jelenti, hogy felismerjük az alapvető matematikai elveket és törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. E kompetencia teszi lehetővé a törvényszerűségek felismerését a természetben, és alkalmassá tesz az érvek láncolatának követésére, a matematika nyelvén megfogalmazott törvények megértésére.

Iskolánk tantárgyi struktúrájának egyik legkiemeltebb területe a matematika. A tantárgy alapjait az alsó tagozatos évfolyamokon heti öt órában szerzik meg tanulóink. A biztos alapművelési

tudás a kulcsponthoz mérés anyaga. A megértésre, a műveleti gondolkodás kialakulására külön gondot fordítunk oktatási módszertanunkban.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; digitális tartalomalkotás- és megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül.

A digitális kompetencia magába foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat: szövegszerkesztést, adattáblázatok, adatbázisok kezelését, információ tárolást és kezelést, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikációt. Ide tartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata is.

Iskolánk IKT eszközökkel jól felszerelt. A tanulók digitális kompetenciájának fejlesztése nem szorítkozik csupán az informatika órákra. Már első osztályosaink is részesülnek digitális oktatásban témahetek keretében. Már alsó tagozatban is digitális tábla segíti a tanítást, a tanulók digitális kompetenciájának fejlődését. Az iskola felső tagozatos tantermeiben és a szaktantermekben is digitális tábla mellett sajátítják el tanulóink a korszerűen feldolgozott ismeretanyagot, és a napi eszközhasználat során fejlődik informatikai tudásuk. Az iskola számítástechnikai terme mellett rendelkezik egy IKT tanteremmel, ahol 32 darab laptopon lehet dolgozni. A felső tagozaton rendelkezésre áll 32 darab tablet, amelyeket különböző tanítási órákon a saját tantermeikben használhatnak a tanulók a pedagógusok irányításával. Ellenőrzött, támogató körülmények között végezhetnek különböző tantárgyakból kutatást, anyaggyűjtést az interneten. A tanulók maguknak szerkesztik meg, és készítik el a verstörzsanyag füzeteket.

Személyes és társas kapcsolati kompetencia

A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt az egyre sokszínűbb társadalmi és szakmai életben, továbbá – ha szükséges – képes a konfliktusok megoldására. Az állampolgári kompetencia lehetővé teszi, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva aktívan vegyünk részt a közügyekben. E kompetencia alapja az a sokféle képességre épülő készség, hogy az ember különféle területeken

tud hatékonyan kommunikálni, figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük.

Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb.

A keresztyén iskola tanulói tudják, hogy nem önmaguknak és nem öncélúan élnek. Már első osztályos koruktól kezdve neveljük őket az egymásra figyelésre, az együttműködő társas magatartásra. A bibliai tanítás alapján - „Ti vagytok a világ világossága...” (Mt 5,14) - felhívjuk figyelmüket társadalmi szerepükre, a másik ember iránti felelősség felvállalására. Az iskolában, a gyülekezetekben elsajátítják azokat a csoportnormákat, amelyek alkalmassá teszik őket a felnőttkori társadalmi szerepvállalásra.

Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint a tervezés, a szervezés, az irányítás, a vezetés, a feladatok megosztása, az elemzés, a kommunikáció, a jó ítélőképesség, a tapasztalatok értékelése, a kockázatfelmérés és -vállalás, a munkavégzés egyénileg és csapatban, valamint az etikus magatartás.

Iskolánk pedagógiai módszertana támogatja ezeknek a magatartásformáknak a kialakítását az egyes tanuló egyéniségéhez alkalmas módon. A matematikai logika fejlesztése nem elszigetelt területként mutatkozik meg a tanulók tudásában, hanem életük valamennyi mozzanatát befolyásoló tényezőként. Az ok-okozati összefüggések, a logikus tervezés, a feladatok részekre bontása, a dolgok mérlegelése, valóságtartalmuk vizsgálata, mind olyan tulajdonságokat alakít ki tanulóinkban, ami az élet minden területén hasznukra válik. A tanulási folyamatban hosszú távon megtartott belső motiváció segíti a tanulók önbecsülésének és kezdeményezőképességének megtartását. Az etikus magatartást nevelői hatásokkal, a család és a gyülekezeti gyermekórák lelkészeinek támogatásával alakítjuk tanulóinkban.

Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását mind a hagyományos művészetek nyelvén, mind a média segítségével,

különösen az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével.

Olyan képességek és készségek értendők ide, mint a művészi önkifejezés, a művészi érzék, a műalkotások és előadások értelmezése és elemzése, a saját nézőpont összevetése mások véleményével.

Iskolánk az emberi teljesség irányát mutatja fel tanulóinak. Ennek fontos területe a művészetek iránti érzékenység, és annak megértését szolgáló ismeretanyag. Alsó tagozaton a tanulók számára időt és lehetőséget biztosítunk a rajzoláshoz, a kreatív munkák végzéséhez, a zeneiskolával való kapcsolat mellett a napi éneklés is szerepet kap a kicsik életében. A gyakorlással alakuló saját képességekkel közelebb kerülnek a művészetek megértéséhez, műveléséhez. A délutáni művészeti szakkörök egészítik ki a tanórai ismereteket, alkotási lehetőségeket. A Vojtina Bábszínház rendszeres látogatóiként tanulóink a bábozás művészetén keresztül indulnak el a színházi világ felé, amit későbbi tanulmányaik során ismerhetnek meg a Csokonai Színház előadásaival. A Református Kollégium Gyűjteménye lehetőséget nyújt az egyházművészeti emlékek megcsodálására.

A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony, aktív és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, a képességek együttesére támaszkodó készségeit a legkülönbözőbb helyzetekben alkalmazza: tanulási és képzési folyamataiban, otthon, valamint a munkában egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme. Az iskola legfontosabb feladata, hogy használható ismereteket, tapasztalatokat és képességeket munkáljon ki a rábízott növendékekben. A biztos alapismeretek, az iskolánk módszertani alapelveiben kinyilvánított eszközszintű tudás kimunkálása az olvasás-szövegértés és a matematikai logika területén jelentik az élethosszig való tanulás képességének alapjait az egyes tanuló számára.

Az eszköztudás kialakítása olyan módszerekkel párosul, amelyek igyekeznek megtartani a tanulók belső motivációját a tanuláshoz, de egyben tudatosítani bennük kötelességeiket is.

Ennek kialakításához életkorilag és egyénileg eltérő nevelési eszközöket alkalmazunk.

Természettudományos és technikai kompetencia

Bár a Nat nem említi kiemelt kompetenciaként, de mi fontosnak tartjuk a természettudományos és technikai kompetenciát is, az ismereteknek és készségeknek azt a rendszerét, amely segít abban, hogy megismerjük, illetve megértsük természetes és mesterséges környezetünket, és ennek megfelelően irányítsuk cselekedeteinket. A technikai kompetencia ennek a tudásnak az alkotó alkalmazása az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében. A természettudományos és technikai kompetencia magában foglalja a fenntarthatóság, azaz a természettel hosszú távon is összhangban álló társadalom feltételeinek ismeretét, és az annak formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősség elfogadását.

A természettudományok esetében elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete, de ismerni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is. A természettudományos és technikai kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt alakít ki az emberben, aki ezért igyekszik megismerni és megérteni a természeti jelenségeket, a műszaki megoldásokat és eredményeket, nyitott ezek etikai vonatkozásai iránt, továbbá tiszteli a biztonságot és a fenntarthatóságot.

Iskolánkban a természettudományos gondolkodás kialakítása először az alsó tagozat módszertani törekvéseiben kap hangsúlyt. Tanulóinkban tapasztalatokra épülő ismeretszerzéssel, magas minőségi tartalommal rendelkező természettudományos fogalmi rendszert igyekszünk kialakítani. Mindezt nem a verbalitás szintjén, hanem tényleges, tapasztalati asszociációs szinten. A valóság megfigyelése, a tapasztalatok elemzése során a tanulók elhelyezik önmagukat, az embert a teremtettségben, mint annak felelősséggel felruházott szerves részét. A megfigyelések, tapasztalatok mellett a műveleti gondolkodás kialakulására is hangsúlyt helyezve alapozzuk meg tanulóink természet iránti érdeklődését, és mutatunk rá a tudományág fontosságára.

Tanulmányi kirándulásaink során a tanulók találkoznak a természeti környezet sokszínűségével, részt vesznek természetismereti, környezetvédelmi vetélkedőkön, bemutatókon.

A természet közvetlen megismerése nyomán felső tagozaton több diák számára lesz érdekes a természettudomány, a fizika, a biológia, a kémia tanulása, s nem csupán egy tantárgy kötelező tananyagát látják benne.

13.5. A mindennapos testmozgás megvalósítása

Iskolánk a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló törvény előírásai szerint szervezi meg:

„27. § (11) Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,

b) iskolai sportkörben való sportolással,

c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

(12) Az iskola a kötelező tanórai foglalkozások keretében gondoskodik a könnyített testnevelés szervezéséről.

(13) A legalább négy évfolyammal működő iskola biztosítja az iskolai sportkör működését. Az iskolai sportkör feladatait – az iskolával kötött megállapodás alapján – az iskolában működő diáksport egyesület is elláthatja. Az iskolai sportköri foglalkozások megszervezéséhez – sportágak és tevékenységi formák szerint létrehozott iskolai csoportonként – hetente legalább kétszer negyvenöt perc biztosítható.”

Az iskola valamennyi tanulója az iskolai sportkör tagja. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Ennek alapján az iskola megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével helyettesíthet:

- iskolai sportkörben való sportolással,
- sportszervezet által kiállított igazolással.

A két testnevelés óra alóli mentességért a tanulónak a sportszervezet igazolását be kell nyújtani az iskola igazgatóságához, és írásbeli kérelemmel kell fordulni. A tanuló a tanórai felmentéssel nem kap automatikus engedélyt a tanóráról való hiányzáshoz, csupán a testnevelés alóli felmentéshez. A testnevelés óráról való eltávozást a sportszervezet igazolása mellett a szülő

írásban kérheti, figyelembe véve a tanuló órarendjét, s biztosítva a következő tanórára való beérkezését. Az igazgató az engedélyt a tanuló érdekében hivatkozva visszavonhatja.

13.6. A választható tantárgyak, foglalkozások rendje

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak teljes egészében megegyeznek a miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tantárgyakkal, szabad tantárgyválasztási lehetőség nincs.

Az iskolánkban oktatott idegennyelv egységesen az angol, melyet már első osztálytól tanulnak tanítványaink.

Iskolánkban a református hit- és erkölcstan tantárgy tanulása nem választható, hanem valamennyi tanuló számára kötelező heti két órában, az egyházi ének tantárgy tanulása pedig 3. és 4. évfolyamon heti egy órában.

Az iskola a tanórai foglalkozások mellett a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei szerint, valamint a rendelkezésre álló személyi és anyagi feltételek keretein belül tanórán kívüli foglalkozásokat szervez. A választható foglalkozások rendje a 13.8.2. pontban van ismertetve.

13.7. A tanulók ellenőrzése, értékelése

A tényeken és adatokon alapuló tanulói teljesítmény értékelésének célja a szülő és a tanuló tájékoztatása, a pedagógus számára pedig tájékozódás arról, hogy a tanuló hol tart a tanulási folyamatban, és ennek ismeretében a pedagógiai munka megtervezése a tanulók fejlődése érdekében. A tanulási folyamat rendszeres értékelése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének nyomon követését.

13.7.1. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az értékelés alapelveinek meghatározásánál figyelembe kell vennünk a tanulók életkori sajátosságait, az értékelés hatását a fejlődő személyiségre, a tanuláshoz való pozitív belső motiváció kialakulására. Iskolánk értékelési rendszere, a követelmények évfolyamonként emelkedő és szigorodó volta a gyermekek teljesítőképességéhez, értelmi, érzelmi, akarat tulajdonságaihoz igazodik.

Az iskolába lépő gyermekek életkorilag rendkívül különböző fejlettséget mutatnak. Nem látható még a későbbi teljesítmény. Az óvoda megszokott rendje után az új környezethez különbözőképpen alkalmazkodnak. Minden egyes ember külön titok, melyet Isten ránk bízott, hogy kellő alázattal fáradozzunk növekedésükért.

A kisiskolás kor sok olyan változást hoz a kisgyermek életébe, amivel alkalmassá válik a tanulásra. Mindez azonban egyénenként eltérő intenzitású folyamat. Ha figyelembe vesszük a gyermekek eltérő fejlődését, ami nincs összefüggésben a későbbi képességeikkel, megfelelő odafigyeléssel és ütemben tanítjuk, neveljük, természetes kíváncsiságát és kompetencia igényét ébren tartjuk, szívesen tanul és látványosan fejlődik.

Az iskolakezdést követő 1. és 2. évfolyamon a gyermek előrehaladásáról a pedagógus folyamatosan szóban tájékoztatja a szülőket. Félévkor és év végén szöveges értékelés van.

A későbbi tanuláshoz szükséges alapképességek kialakításának időszakában (1-3. évfolyam) elsősorban a fejlődési folyamatot segítő formatív értékelés kap hangsúlyt. A saját teljesítmény fölötti siker öröme, mint a legtermészetesebb motiváció biztosítja a naponkénti belső készletet az új ismeretek megszerzésére, képességek gyakorlására. A kisiskolás fejlesztésében nem a pillanatnyi teljesítmény a fontos, hanem a személyiségfejlődés helyes irányának, a képességek készségek fejlődésének biztosítása.

Harmadik osztálytól fokozatosan teret kap az értékelésben az ismeretsajátítás szintjének visszajelzése.

A belépő új tantárgyak vagy tantárgyi területek tanításánál elsődleges szempont az alaptudás, illetve alapképességek kialakítása. Az értékelés segítő jellege irányítja a későbbi alkalmazható tudás beépülését a tanulók gondolkodásába.

A 11-12 éves gyerekek többsége a fogalmi gondolkodás kezdeti szintjén áll. Ez a számonkérésnél, értékelésnél fontos szempont. A tantárgyak különböző tanulási stratégiát követelnek, ezt az 5-6. évfolyam szaktanárai fokozatosan alakítják ki, a 7-8. évfolyamon az egyéni képességeknek és a továbbtanulási szándéknak megfelelően célirányosan fejlesztik.

Az egyes témakörök, a tananyag alapvető részei többszöri ismétlést kívánnak a tanév során. Pedagógusaink törekvése valamennyi tanulónál a továbbhaladáshoz szükséges alapismeretek ellenőrzése és a tanuló képességeinek megfelelő rögzítése. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A Nemzeti köznevelésről szóló törvény meghatározza a tanulók értékelésének kereteit.

54. § (1) „A pedagógus – a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján

értékesíti. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyverkezési eszköz.

A heti egy-két órás tantárgyakból minimum havi egy, az ennél több órás tantárgyakból pedig minimum havi két osztályzata legyen a tanulóknak.

A témazáró dolgozatok dupla jegynek számítanak, amennyiben a pedagógus azt indokoltnak látja.

(2) Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),
- c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

(3) Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik: a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, vagy felzárkóztatásra szorul.”

Második évfolyamon biztosítjuk az átmenetet a szóbeli értékelés és az érdemjegyekkel, osztályzatokkal történő értékelés között. Csak a kialakult képességeket értékeljük, ebben az életkorban még sok tanulónál nincsenek kialakulva az eszközszintű képességek. Az érdemjegyekkel való készíttetéssel romlik a tanulók belső motivációja. A korán kialakuló külső motiváció pillanatnyilag látványos lehet, de a tanuláshoz való természetes kíváncsiságot, a hosszú távú tanulási kedvet rontja.

3-8. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természettudomány, történelem, fizika, kémia, biológia, és földrajz tantárgyak ellenőrzésének közös követelményei:

- A nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik.
- Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak, portfóliót, vagy más, tudásukat tükröző beszámolót készítenek.
- A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.

3-8. évfolyamon a vizuális kultúra, ének, digitális kultúra ellenőrzésének közös követelményei:

- A tanulók félévente legalább három alkalommal valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva adnak számot az elsajátított ismeretekről, készségekről.
- Elméleti ismeretekről szóban, felelet formájában számolnak be.

3-8. évfolyamon a testnevelés tantárgy követelményének ellenőrzése:

- Az előírt fejlesztési követelményeket tanulónként csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.
- A tanulók mozgáshoz fűződő pozitív attitűdjének kialakítása érdekében az értékelés alapja a különböző sportági mozgáskészségekben, valamint a motorikus képességekben a tanuló önmagához mért fejlődése.

Írásbeli beszámoltatás

Az írásbeli beszámoltatás abban az esetben nem értékelhető, ha a tanuló az adott tananyag tanórai feldolgozási idejének legalább 50 %-ában hiányzott, vagy szakértők által kiállított, részképességszavart igazoló felmentése van.

A hiányzás esetén a tananyagot pótoltatni kell, célzott egyéni fejlesztést biztosítva. Ezután lehet az írásbeli beszámoltatást alkalmazva értékelni a tanuló tudását.

Az írásbeli beszámoltatást korlátozó részképességszavar esetén a tanulót szóban kell feleltetni, vagy a szakértők javaslata alapján az írásbeli munkát egyénileg értékelni. A negyedik évfolyam értékelési rendje előkészíti a felső tagozat elvárásait.

A 4-8. évfolyamos tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33 %	elégtelen (1)
34-60 %	elégséges (2)
61-75 %	közepes (3)
76-90 %	jó (4)
91-100 %	jeles (5)

Az ellenőrzés, értékelés diagnosztikus formái

Az iskola pedagógiai módszertanának fontos része az egyéni fejlődés nyomon követése. Ennek egyik eszköze az állapotfelmérés és a kulcsponti vizsgák rendszere. Az állapotfelmérések az első két évfolyam diagnosztikus vizsgái.

A kulcsponti mérések a tanulói képességek egyéni fejlődési ütemét követik, illetve olyan alapismeretek meglétét ellenőrzik, amelyek kiemelt fontosságú előzetes tudásként szerepelnek a tananyagban.

A kulcsponti mérés a tanulókkal való egyéni foglalkozás időkeretében történik. A helyi tanterv tartalmazza a tanulók számára megtanulandó ismeretekből számot adó vizsgákat, mint pl. a vers törzsanyag versei.

Felelőse az iskola igazgatója.

A tantárgyi diagnosztikus mérések a tananyag elsajátításának fokát mérik, gyenge tanulói teljesítmény esetén a tanuló ismételt időt kap a felkészülésre és lehetőséget a javításra. A diagnosztikus ellenőrzések, mérések célja a tanulók megfelelő szintű képessége, tudása kialakulásának segítése.

A szummatív értékelés az adott évfolyam követelményrendszeréhez igazodik, a tananyag egyes témaköreinek elsajátítását összegző minősítések, nagydolgozatok, feleletek figyelembe vételével történik. A szokásos félévi és év végi osztályzatokon kívül az alsó és felső tagozat átmenetének tervezéséhez alkalmazott vizsga a negyedik évfolyam komplex vizsgája. Ennek alaptantárgyai a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika, de a minőségirányítási programnak megfelelően ez évente kiegészülhet a pedagógiai céloknak megfelelően.

13.7.2. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az iskola helyi tantervében tantárgyanként előírt követelményekhez viszonyítják, emellett figyelembe veszik a tanuló tudásának, képességének változását, eredményei hogyan változtak - fejlődtek-e vagy hanyatlottak - az előző értékelés óta.

A témakörben elégtelen vagy a tanuló eddigi teljesítményéhez képest jelentősen gyengébb osztályzattal jelzett tudáshiányt pótoltatni kell. A naplóban megkülönböztetett jelzéssel kell beírni a javító osztályzatot. Amennyiben a tanuló érdemjegyeinek átlaga a tanév végén 1,5 alatt van, az adott tantárgyból javítóvizsgát köteles tenni. Három tantárgyból történt bukás esetén a tanuló évfolyamot ismételi.

Az iskolánkban alkalmazott tanulásmódszertan, valamint a tanulók egyéni képességeire való odafigyelés és támogatás tanév közben preventív módon kezeli a tanulmányi nehézségekkel küzdő diákokat, s hozzásegíti őket, hogy magasabb évfolyamra léphessenek.

13.7.3. A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelésénél alkalmazott érdemjegyek és osztályzatok a Köznevelési törvény előzőekben ismertetett minősítései.

Az első és második évfolyamon a tanulók félévente kapnak értékelést. Ebben az életkorban különösen fontos a Pygmalion-hatás elkerülése, a tanulók jellemének tapintatos és keresztyén pedagógiai eszközökkel történő formálása.

A 3-8. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi értékelését az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján végzi el. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt a minősítésről.

A félévi osztályzatot az e-naplóba, az év végi osztályzatot az e-naplóba és a bizonyítványba be kell jegyezni.

A Házirend normáihoz igazodó magatartás-értékelés

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirend életkorának megfelelő előírásait betartja,
- kötelességtudó, feladatait teljesíti,
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti,
- tisztelettudó,
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik,
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz,
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
- nincs írásbeli intője vagy megrovása,
- nincs igazgatói figyelmeztetése.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirend életkorának megfelelő előírásait kis hiányossággal betartja,
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,

- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
- nincs igazgatói figyelmeztetése.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend életkorának megfelelő előírásait nem minden esetben tartja be,
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik,
- feladatait nem minden esetben teljesíti,
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- igazolatlanul mulasztott.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend életkorának megfelelő előírásait sorozatosan megsérti,
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik,
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
- igazgatói intője, megrovása van.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges. A magatartás értékelésénél a kívánt pedagógiai hatás mérlegelendő.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,

- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- eredménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait többnyire nem végzi el,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges. A tanuló szorgalmában beálló hanyatlás okát a nevelő - a minősítésen túl - igyekszik megtalálni, és kellő pedagógiai ráhatással motiválni a szorgalmasabb iskolai munkára.

13.8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

13.8.1. A csoportbontások szervezésének elvei

A törvényi szabályozás alapján „az iskola a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözetét egyéb foglalkozás megtartásához és osztálybontáshoz veheti igénybe.”

A csoportbontások a tanulók kötelező óráit érintik elsősorban.

A csoportbontás célja:

- a kisebb létszám mellett a tanulók differenciált fejlesztése,
- tananyag strukturáltabb átadása,

- a tanulók kommunikációs képességének javítása,
- középiskolai felvételre való célirányos felkészítés.

A tanórára vonatkozó csoportbontási elvek:

- Azoknál a tantárgyaknál alkalmazunk osztályonként csoportbontást, ahol a helyi tanterv kevesebb óraszámot tartalmaz.
- Idegen nyelvi órákon a kommunikáció erősítése, az egyéni megszólalási idő növelése érdekében.
- Felvételi tantárgyak esetén a tanulók irányultságának megfelelően.
- Az egyes osztályok felkészültségének függvényében.

A csoportbontás történhet a tanulók tudásszintjéhez igazítva, és kialakíthatók a névsor szerinti vagy egyéb szempont szerinti csoportok is. A csoportbontások egyes osztályra, tantárgyra vonatkozó konkrét eljárását a munkaközösségek javaslata alapján a helyi tanterv tantárgyanként meghatározott rendje szerint alkalmazzuk.

13.8.2. Az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az egyéb foglalkozások biztosítják keresztyén értékeink továbbadását, az egyéni érdeklődésnek megfelelő ismeretek bővítését, lehetőséget adnak a tanulók differenciált egyéni fejlesztéséhez.

Az egyéb foglalkozásokat az iskola a szokásos rendben beilleszti a tanév munkarendjébe. A pedagógiai munka számára feltétlen szükséges foglalkozásokat az órarendbe beilleszti.

Az egyéb foglalkozások ellenőrzése az iskolavezetés és a munkaközösség-vezetők feladata.

- *Csendes percek*

1-4. évfolyamon a napi Csendes percek alkalma az iskolai hagyományok része. Kiegészíti és a napi megértés szintjére hozza a hit-és erkölcstan ismeretanyagát, valamint az egyházi énekek gyakorlására, jókedvű éneklésére is lehetőség nyílik.

5-8. évfolyamon a Csendes percek osztályfőnöki csendes percek, ezek betöltik az osztályfőnöki órák céljait is, ötvözve a napi ige üzenetével.

- *A tanulószoba*

A tanulószoba a szülői igények, a tanulók délutáni elfoglaltságának figyelembe vételével szerveződik. A tanulószoba létszámtól és tanulói összetételtől függően szerveződhet osztályonként, évfolyamonként és felső tagozaton vegyes összetételüként is.

A tanulószobai foglalkozásokra jelentkezés igényét a szülőnek május 31-ig kell jeleznie. A tanuló köteles részt venni a szülő által írásban igényelt tanulószobai foglalkozásokon. A foglalkozásokról való kimaradást csak az iskola igazgatója engedélyezheti a szülő kérésére.

- *Az alsó tagozatos osztályok korrepetálásra biztosított órái*

„Ha az elsőől a negyedik évfolyamokra járó tanuló eredményes felkészülése azt szükségessé teszi, lehetővé kell tenni, hogy legalább heti két alkalommal egyéni foglalkozásokon vegyen részt.” Miután iskolánk tanulóközösségei heterogén összetételűek, minden osztályban vannak egyéni fejlesztést igénylő tanulók, akik lassabban, nehezebben haladnak a tanulással. Így ennek időkeretét minden alsós osztály számára biztosítjuk.

- *Felvételire felkészítő foglalkozások*

A nyolcadik évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére felvételi előkészítő foglalkozásokat tartunk magyar nyelv, matematika és igény szerint más tantárgyakból is. Az osztály összetételét figyelembe véve, a pedagógiai hatékonyságot mérlegelve bontott órákkal vagy külön foglalkozással segítjük a felvételiző nyolcadikosokat.

- *Az iskola szakkörei*

Iskolánkban az alábbi szakkörök működnek: sportkörök, néptánc, sakk, fazekas szakkör, rajz szakkör, tantárgyi tehetséggondozó szakkörök, robotika, multimédia szakkör.

A szakkörök, diákkörök indításáról - a felmerülő tanulói, szülői igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

A szakkörökre a tanév első két hetében lehet jelentkezni. A választható szakkörök időpontjának kialakításához felső tagozaton a tanulók egyéb elfoglaltságainak időpontját (szolfézs, hangszeres órák, sport) igyekszünk figyelembe venni.

A tanulóknak a foglalkozásokon való részvétele a foglalkozás indulásától a tanév végéig kötelező. A mulasztás megítélése azonos a tanrendi órákéval, a hiányzást ugyanúgy kell igazolni. A foglalkozásokról való kimaradást a szakkörvezető pedagógus engedélyezheti a szülő kérésére.

- *Énekkar*

Legjobb hangú diákjaink az iskola énekkarában készülhetnek fellépésekre, szereplésekre, megismerhetik a kóruséneklés örömeit, formálódik jellemük, és erősödhet bennük a közösséghez tartozás ereje.

- *Versenyekre felkészítő foglalkozások*

Az iskola hagyományos résztvevője többféle tantárgyi, művészeti és sportversenynek:

matematika versenyek, történelem, biológia, idegen nyelvi versenyek, diákolimpiák, református iskolák által kiírt versenyek stb..

A versenyekre tehetséges tanulóinkat készítjük fel.

- *Diákok igénye alapján szerveződő szakkörök, diákkörök, olvasókörök*

A tanulók maguk is kezdeményezhetik diákkörök, érdeklődési körök, olvasókörök stb. létrehozását. Ehhez nyolc tanuló közös igénye és a diákkör vezetésére felkért pedagógus hozzájárulása szükséges. Kérésükkel az iskolavezetés felé szüleik írásban fordulhatnak, és ha a kezdeményezett diákkör tematikája nem sérti az iskola értékrendjét, továbbá az egyéb feltételek is megteremthetők, az igazgató az engedélyt kiadja.

- *Az iskola által vállalt fellépések, szereplések, egyházi szolgálatokra való felkészülés alkalmai*

Ünnepi műsorok, évfordulók, adventi műsoros szolgálat alkalmaira való felkészítő foglalkozások. A fenntartó Tiszántúli Református Egyházkerület, valamint a Református Kollégium közös rendezvényeire való felkészülés.

13.9. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel,
- 5-8. évfolyamokon a NETFIT rendszer segítségével a testnevelési órákon:
- A NETFIT fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.
- Testösszetétel és tápláltsági profil:
- Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
- Testmagasság mérése
- Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék
- Aerob fittségi (állóképességi) profil:
- Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás
- Vázizomzat fittségi profil:
- Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
- Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
- Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
- Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

- Hajlékonysági profil:
- Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem
- A mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek:
- egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába.
- A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.
- A fizikai fittségi mérés eredményeit a mérést végző pedagógus – mérésben érintett tanulónként, mérési azonosító alkalmazásával – rögzíti és feltölti a NETFIT informatikai rendszerébe.
- A fizikai fittségi mérések tanulót érintő eredményeit a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával megismerheti.

13.10. Egészségnevelési program

A hatályos törvényi szabályozás alapján:

A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

13.10.1. Az iskolai egészségnevelést szolgáló tevékenységformák:

- *Alsó tagozatos nevelők célzott nevelési elvárásai.*

A pedagógusok mindennapi tevékenységének része az egészséges életmód szokásrendszerének a családokkal együttműködő kialakítása.

A tisztálkodási szokások, az étkezés előtti kézmosástól a zsebkendő használatáig, a jó szokások csak a nevelési folyamatban résztvevő felnőttek együttműködő, azonos elvárásokat megfogalmazó nevelési hatása mellett fejlődik eredményesen.

A szülők és pedagógusok gyakori találkozási lehetőségei az alsó tagozaton ezeknek az egészségvédő szokásoknak a kialakításában is jó lehetőséget jelentenek.

- *A mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:*

A testnevelés órák, játékos egészségfejlesztő testmozgás, az órarendbe épített néptánc, a vívásóra, az iskolai sportkör foglalkozásai.

- *A helyi tantervbe épített ismeretek:*

A környezetismeret, magyar irodalom, biológia, hit-és erkölcstan, valamint a reggeli osztályfőnöki csendes percek alatt elsajátított ismeretek.

- *Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:*

Fogápolással foglalkozó, helyes étkezési szokásokról szóló bemutatók szervezése. Félévente, osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra, télen közös korcsolyázás a felsősöknek.

- *Az iskolai egészségügyi szolgálat*

Az iskolaorvos és a védőnő segítségének igénybe vétele, a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez és felvilágosító előadások tartásához.

Ezen túl az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának természetes feladata.

13.10.2. Az egészségnevelésben kiemelt szereppel rendelkező munkatársak feladatai

- *Az osztályfőnök egészségnevelési feladatai:*

Családokkal való kapcsolattartás. Nevelési feladatok, példamutatás. Hátrányos helyzetű tanulók, veszélyeztetett gyermekek gondozása. A tanulók lelki terhelésének figyelemmel kísérése, segítségnyújtás.

- *Iskolában dolgozó pedagógusok feladatai*

Balesetmegelőzés, baleseti ellátás.

Baleset szempontjából tipikus veszélyhelyzetek:

- óráközi szünetek,
- testnevelés órák,
- osztálykirándulások,
- iskolai sportversenyek,
- átvonulás az ebédlőbe, zeneiskolába.

Ebből adódó feladatok:

- Balesetvédelmi oktatás. Óvó-védő intézkedések betartása.
- A pedagógus és a tanulók életmentéssel, elsősegélynyújtással kapcsolatos jártasságának felfrissítése.
- Tanítási idő alatt folyamatos telefonriasztási lehetőség biztosítása.
- A betegséget mutató gyermek ellátásának fontossága megelőzi a tanítási óra egyéb teendőit.
- A fertőző betegséget az orvos állapíthatja meg.

- A szülő értesítése. Szükség esetén mentő hívása ezt megelőzheti.
- Orvoshoz vinni, vitetni a gyereket.
- A tisztasági szokások korai kialakítása, az iskolai környezet tisztán tartása az egyik feltétele, hogy a személyi higiéné belső igényévé váljék a tanulóknak. Járványhelyzetben fokozottabban kell figyelni, hogy a tanulók betartsák a járványügyi szabályokat.
- Saját környezet rendben tartása
 - *Vallástanár egészségnevelési feladatai:*

Családokkal, gyülekezetekkel való kapcsolattartás.

Diákok, munkatársak lelki gondozása.

Szülőkkel való kapcsolattartás, lelki gondozás.

- *Testnevelő tanár egészségnevelési feladatai:*

A mozgás és a mozgástanulás iránti pozitív attitűd megalapozása, amely jelentősen hozzájárul az élethosszig tartó, egészségtudatos, tevékeny, harmonikus életvitel megvalósításához.

A sport megszerettetése, a mozgás örömeinek megismertetése.

A megfelelő tartásjavító, erősítő gyakorlatok végeztetése.

Sportolási, kirándulási alkalmak megszervezése.

A tanulók fizikai állapotának rendszeres mérése.

Az egészséges tartás fontosságának ismertetése a nevelőtestülettel és a szülőkkel.

- *Biológiai tanár egészségnevelési feladatai:*

Az ember biológiai önismerete, a káros szokások hatása az emberi szervezetre. A testi érés, fejlődés és az ember önmaga iránti felelőssége. Az ember a teremtettség része.

- *Igazgatóhelyettes feladatai:*

Orvosi szűrővizsgálatok, fogászat, iskolaorvosi védőnői ellátás szervezése.

Egészségvédelemmel kapcsolatos rendezvények figyelemmel kísérése.

Közegészségügyi feladatok: Közétkeztetés.

A táplálkozási szokások gyermekkorban alakulnak ki. Rögzülnek a táplálkozási minták, kialakul a helyes étkezési mód és az étkezés biztonságos, higiénés és kulturált szintje.

Ebből adódó feladatok:

- megfelelő környezet kialakítása,
- változatos étrend biztosítása,
- helyes szokások gyakoroltatása.
- *Iskolaorvosi ellátás*

Iskolaérettség és pályaválasztás előtt szükséges vizsgálatok.

Látás, hallás, testi fejlődés, stb. rendszeres ellenőrzése mellett kiszűrhetők az egészséget komolyabban károsító tényezők.

Ebből adódó feladatok:

- rendszeres, preventív egészségügyi vizsgálatok,
- szükség esetén beutaló szakorvosi ellátásra.
- beteg gyerek ellátása, fertőző betegek ellátása.
- *Munkavédelmi felelős feladatai*

Az iskola helyiségei építészeti, munkavédelmi előírásoknak megfelelően vannak kialakítva. Emellett lehetnek sajátos kockázati tényezők. Utazás, kirándulás megszervezése körültekintő óvatosságot igényel.

Ebből adódó feladatok:

- Tűzriadó terv készítése, tűzriadó gyakorlat tartása időméréssel.
- Balesetvédelmi, munkavédelmi oktatás megtartása.
- Elsősegély-nyújtási ismeretek tanítása.
- *Takarítói feladatok*

Tantermek fertőtlenítő tisztántartása, mellékhelyiségek, kézmosók, ivócsapok karbantartása, felújítása.

13.11. Környezeti nevelési program

Az iskola környezeti nevelésének céljai:

Iskolánk tanulója az embert körülvevő világgal úgy ismerkedjen meg, mint Isten művével, ami Isten akaratából lett.

Megláttatni a tanulóval az ember helyét és feladatát a teremtettségben. Tudja, hogy az ember éppúgy teremtmény, mint a bennünket körülvevő élő illetve élettelen világ. Ismerkedjen az ember lehetőségeivel – cselekvéseinek határaival.

Tudatosuljon a tanulóinkban, hogy a természetvédelem isteni parancs, amelyet már az első embernek kijelentett, és amely érvényes ma is a Földön élő minden emberi lényre. “És fogta az Úristen az embert, elhelyezte az Éden kertjében, hogy azt művelje és őrizze.” (I. Mózes 2,15)

Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. A természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása.

- A környezet megóvásához szükséges képességek és készségek gyakoroltatása.
- A tanulók életkorának megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – tágabb és szűkebb környezetük megismerése, ezen belül elsősorban:
 - lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - a környezetvédelem lehetőségeivel.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden munkatársának tanórai és tanórán kívüli feladata.

Iskolánk környezeti nevelési tevékenységében részt vesz az iskola teljes munkatársi közössége. Az iskola pedagógusainak rendelkezniük kell a színvonalas környezeti neveléshez szükséges ismeretekkel, módszertani kompetenciákkal.

A technikai dolgozók rendszeres munkaköri feladata közé tartozik több, a környezeti nevelési programhoz kapcsolódó feladat.

Az iskolavezetés megteremti a lehetőségét a testület számára környezeti nevelési témájú továbbképzésen való közös részvételnek. Összehangolja a pedagógusok és a technikai dolgozók munkáját. Gondoskodik a technikai dolgozók rendszeres munkaköri tevékenységei közé tartozó, iskolánk környezeti nevelési tevékenységéhez kapcsolódó feladatok ellátásáról és ellenőrzéséről.

Módszerek és tanulásszervezési formák

A környezeti nevelés során az ismeretanyag átadásakor törekszünk a gyakorlatban való szemléltetésre. Ehhez kapcsolódó tanulásszervezési formák és módszerek:

- A helyi tanterv tantárgyi rendszerében megjelenő ismeretanyag.
- Természettudományi, természetvédelmi versenyeken való részvétel.
- A Hortobágyi Nemzeti Park meglátogatása.
- Osztálykirándulások, tanulmányi kirándulások.
- Csoportszintű előadások, gyakorlati foglalkozások.
- Tanulmányi versenyeken való részvétel.
- Terepgyakorlat.

A környezeti nevelés színterei

Az iskolai oktató-nevelő munka nem szorítkozik a tantárgyak óráira, de a feladatok zömét mégiscsak e keretek között valósítjuk meg. Tanórákon történik az ismeretek megalapozása, az

iskola helyi tantervének komplex értékszemplélete pedig a tanulók környezetünk iránti felelősségét formálja.

Tanórai lehetőségek

A hit-és erkölcstan, környezetismeret, természettudomány, földrajz, biológia, magyar irodalom, fizika, kémia tantárgyak által feldolgozott ismeretek, valamint a Csendes percek megbeszélései.

Környezeti nevelés helye a tantárgyi rendszerben

Alsó tagozaton a környezeti nevelés, mint szemléletmód, értékrend átadása áthatja az 1-4. évfolyamos tantárgyak teljes körét. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, ebből fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

A környezetismeret tantárgy 3-4. osztályban az elemi környezeti nevelésnek a fókuszpontja azáltal, hogy óráin tervszerűen és intenzíven történik a tanulók környezeti attitűdjének és ismereteinek fejlesztése. Személyes tapasztalatokra, élménygyűjtésre épül. Integrálja a természeti és társadalmi jelenségeket. A tanulói tevékenységek állnak az órák megtervezésének középpontjában. A tantárgy koncentrációs lehetőségeket kínál: lehetővé teszi az anyanyelvi, matematikai, esztétikai és a környezeti nevelés összehangolását.

A magyar nyelv és irodalom órákon környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység lehet pl. a mindennapi életből, természeti környezetből vett témán alapuló szépirodalmi művek, versek, prózai alkotások, ismeretterjesztő szövegek tanulmányozása, elemzése.

Matematika órán a szöveges feladatokban valódi környezeti adatok felhasználása a tanítás során bővíti a tanulók ismereteit, más oldalról közelítve meg a témát. Jelentős szemléletformáló hatása lehet valós, a saját meteorológiai mérőállomáson gyűjtött adatsorok alapján összeállított feladatoknak is.

A vizuális kultúra művészeti tárgy alkalmas a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására.

A technika tantárgy lehetősége, hogy a tanulók gyakorlati szempontból elemezzék a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressenek és mutassanak be.

Az 5-8. évfolyamon a környezeti nevelés alapvető pillérei a természettudományos tantárgyak: természettudomány, biológia, földrajz, fizika, kémia. E tantárgyak tanulása során szerzi a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát.

Védeni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

A társadalomtudományi tantárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítse meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem

képzelhető el a jelenlegi társadalmi viszonyok meghaladása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. A reáltárgyak feladatai közé tartozik, hogy bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat.

A technika tantárgy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezet károsodásának gazdasági következményeit, és követendő, helyes példákat keressen és mutasson be.

Az anyanyelv és az idegen nyelvek oktatása során a környezeti nevelés lehetősége lehet például: újságcikkek elemzése, fordítása, amelyek környezeti problémákkal, azok sikeres megoldásával foglalkozik.

A művészeti tárgyak alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, valamint kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára.

A test- és egészségnevelési tárgyak a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével és az igények kialakításával tehetik a legtöbbet.

Hit- és erkölcstan órákon a tanuló megismeri az ember Istentől kapott feladatát, felelősségét és helyét a teremtettségben.

Tanórán kívüli lehetőségek:

Tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok

A tanulmányi kirándulások célja a valóságos környezet megismerése, értékeinek befogadása. Mindig valamilyen tananyagtartalomhoz kapcsolódnak, hatékony módszere a környezeti nevelésnek, hazánk, történelmünk, nemzeti kincseink, hagyományaink megismerésének, a hazaszeretetre nevelésnek.

A tanulmányi kirándulások rendje az iskola helyi tantervében és pedagógiai programjában szerepel.

Szabadidős foglalkozások

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásának: kirándulások a Nagyerdőre, kiállítások megtekintése, rendezvények látogatása, környezetvédelmi vetélkedőkön, versenyeken való részvétel stb.

Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Az intézmény minden dolgozója fontosnak tartja az egészséges, esztétikus környezetet.

Ehhez mindenki tevékenyen hozzájárul. A példa tanulóink számára is nevelő hatású.

Az iskola udvara

Az iskola szépen kialakított udvarral rendelkezik. Fák, bokrok, cserjék, virágok színesítik udvarunkat. A tanulókkal közösen óvjuk az udvar tisztaságát, vigyázunk a növényekre, fákra, az udvaron elhelyezett padok, játékok épségére.

Az iskola belső környezete

Odafigyelünk az osztálytermekben és a folyosókon belső környezetünk rendjére, tisztaságára.

Zöld könyvtár, zöld videofilm és CD-tár létesítése

Az iskolai könyvtár állományában található környezeti témakörökkel foglalkozó könyvek, videofilmek, CD-k. Ezt a pedagógusok és a tanulók is használhatják. A kölcsönzéshez, tanórai felhasználáshoz segítséget nyújt a természettudományi munkaközösség vezetője és az iskola könyvtárosa.

Iskola – szülő - tanuló viszony a környezeti nevelés terén

Az iskolai környezeti nevelés csak otthoni hasonló szemlélet mellett lehet hatékony.

Törekszünk a szülőket rendszeresen tájékoztatni környezeti nevelői munkánkról, valamint az ezzel kapcsolatos közös feladatainkról.

Az iskola külső kapcsolatai a környezeti nevelés terén

Kapcsolatot tartunk a Hortobágyi Nemzeti Park munkatársaival. A közösen szervezett programok során a tanulók megismerik a tanösvényt, lakóhelyünk jellegzetes állatait, növényeit, a védett fajokat.

13.12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A keresztyén iskola működésének természetes része az esélyegyenlőségre való törekvés, a kompenzáló nevelés-oktatás. Ez vonatkozik a felzárkóztatásra szoruló, de a tehetségük miatt különös bánásmódot igénylő tanulókra is. Figyelemmel kísérjük az anyagi vagy kapcsolati nehézségek között élő családjainkat. A konkrét intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük, rövid és hosszú távon.

Iskolánkban az esélyegyenlőségről vallott és képviselt nézeteket a Biblia értékrendje határozza meg. "Mert nincsen Isten előtt személyválogatás." (Róma 2,11)

Az iskola tanulói közössége a református gyülekezetekhez hasonlóan heterogén összetételű. A napi munkánkat az egyénre figyelő pedagógiai kultúra határozza meg.

Egész napos iskola, tanulószoba

A Köznevelési törvény előírásainak megfelelően az iskolában tanítási napokon délután 17 óráig az 5-8. évfolyamon tanulószoba működik. A tanulószobák működtetésénél lehetőség szerint figyelembe vesszük az egyéni elfoglaltságok, zeneiskola, néptánc, sportkör stb. időbeosztását és a szülői kéréseket.

Valamennyi tantermünkben szabad polcos könyvtári állomány áll a tanulók rendelkezésére az eredményes aktív tanulás támogatásához.

Diákétkeztetés

A törvény keretei között biztosítjuk a rászoruló diákjaink számára a kedvezményes és ingyenes étkezést.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórai differenciálás, az egyéni fejlődést nyomon követő mérési rend, a bontott tanórák és a tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók számára egyéni képességfejlesztő foglalkozásokat szervezünk. A tanulási zavarokkal küzdő gyermekeket a HBM-i Pedagógiai Szakszolgálat Debreceni Tagintézménye által kiadott szakvélemény ismerete alapján a Református Pedagógiai Intézet Szakszolgálatának támogatásával fejlesztjük. Az első évfolyam preventív tanítási szemlélete segíti a lassabban haladók fejlődését, és pontossá, alapossá teszi a gyorsabban haladók ismereteit.

Évi rendszeres tematikával tehetséggondozó, versenyekre, pályázatokra felkészítő foglalkozásokat tartunk. Az egyéni felkészítéseket az iskola pedagógusai végzik.

A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére tehetséggondozó órákat tartunk. A tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - az igazgató dönt.

Iskolai sportkör

Az iskola valamennyi tanulója az iskolai sportkör tagja. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A

versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve a szaktanárok végzik. A versenyek nevezési díját az intézmény fizeti, így biztosítjuk a tanulók egyenlő esélyű, csak a tanulmányi munkájuktól és tehetségüktől függő részvételét.

Tanulmányi kirándulások

A helyi tanterv által meghatározott tanulmányi kirándulások a tanulók ismereteinek bővülése mellett a tanulók esélyegyenlőségét is szolgálják. A tanulmányi kirándulás kapcsolódik az adott évfolyam tananyagához. Nincs minden tanulónak lehetősége, hogy ezekre a helyekre a családja elvigye. Az iskola, költségvetési lehetőségeinek függvényében, évente azonos évfolyamra szervezi meg a kirándulásokat.

Állandó helyszínek:

- 2. osztály – A kenyér útja: látogatás egy pékségbe.
- 3. osztály – Ismerkedés a Hortobágyi Nemzeti Parkkal.
- 4. osztály – Hazánk egy természetvédelmi körzete. (Kékestető vagy Aggtelek)
- 5. osztály – Kiskörös: János vitéz látogatóközpont
- 6. osztály – Az egri vár.
- 7. osztály – Álmosd: Kölcsey emlékház.

Ha a költségvetés nem teszi lehetővé a tanulmányi kirándulások intézményi finanszírozását, a tanév második félévében, a Szülői Tanács összehívása után, a szülők által finanszírozott osztálykirándulások helyszíneként javasoljuk.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését, a tanulók művelődését szolgálják a Református Kollégium Múzeuma vagy egyéb múzeumok által szervezett múzeumpedagógiai foglalkozásokon való részvétel, vagy különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Ezek egy része térítési formában kerül megszervezésre, de a rászoruló családok gyermekeinek belépő jegyét az iskola megveszi.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését az iskolai könyvtár és a tantermekben elhelyezett szabadpolcos rendszer segíti. A tanulók egyenlő hozzáférése biztosított.

Művészeti intézményekkel való együttműködés

A művészeti oktatáson belül a szakszerű zenei képzés kereteit a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakgimnázium és Zeneiskola – Alapfokú Művészeti Iskola biztosítja tanulóinknak. A két

intézmény a tanulók érdekében együttműködik, a szolfézs órák többsége órarendbe építve iskolánkban van.

13.13. A településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerése

Debrecen jelenleg az ország második legnagyobb városa. Ennek megfelelően számos nemzetiség található a lakosság soraiban. A legtöbb lélekszámú nemzetiségi csoportok megjelennek az önkormányzati választások alkalmával, így ezeknek ismerete indokolt tanulóink számára is. A Debrecenben élő nemzetiségek közül a legjelentősebbek: bolgár, ruszin, román, német, roma, örmény. A helyi tantervben a hon- és népismeret, a magyar irodalom tantárgyak tanítása során ismerkednek a tanulók a különböző nemzetiségekkel, a művészeteken keresztül megismerhetők sajátosságokat a vizuális kultúra és ének tantárgyak, vallási szokásokat az ökumenizmus jegyében a hit-és erkölcstan tantárgy tananyagában tanítjuk.

13.14. A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek

Az iskola holisztikus pedagógiai programjához illeszkednek a tanulók jutalmazásának és büntetésének elvei.

A tanítvány a református keresztyén pedagógus számára olyan, akiben Isten ajándékait, Tőle kapott talentumait fedezheti fel. Ezért kellő alázattal segíti tanítványait, hogy fel tudják mutatni azokat a képességeket, amelyeket Teremtőjüktől kaptak.

A pedagógus és a tanítvány kapcsolata akkor megfelelő, ha a következő dolgokban a kölcsönösség jellemző rá:

- elfogadják egymás szerepeit, annak tartalmi jellemzőit, s tisztában vannak a sajátjukkal,
- nyíltak, őszinték egymáshoz, s ezzel nem élnek vissza,
- értékelik, becsülik egymást az esetleges konfliktusok ellenére is.

A tanulók tanulmányi munkájának, közösségi magatartásának, szorgalmának jutalmazásánál a szeretet és az irgalmasság együttes gyakorlására törekszünk.

A mértékadó és mértéktartó szeretet, amelynek gyakorlása közben a nevelő tanítványait kellő bölcsességgel, és nemüknek, koruknak megfelelő magatartásformával, szükség szerint jutalmazással és büntetéssel formálja.

A kiemelkedő tanulási teljesítményt nyújtó tanulókat év végén „kitűnő” osztályzattal értékeljük.

Az iskola jutalomban részesítheti azt a tanulót, aki képességihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít,
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez.

Az iskolai jutalmazás formái

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- tanulószobai nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért

dicséretben részesíthetők.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók szaktanári, osztályfőnöki dicséretben, megyei vagy országos versenyen sikeresen szereplők igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

Nyolcadik évfolyam végén a felső tagozaton végig kitűnő tanulmányi eredménnyel végzett tanulók a tanévzáró istentiszteleten ünnepélyes keretek között vehetik át a nevelőtestület dicsérő oklevelét.

A tanév végén, ha erre az iskola költségvetése lehetőséget ad, jutalomkönyvekkel ismerjük el kiváló tanulóink eredményét.

A jutalom akkor tölti be pedagógiai funkcióját, ha további értékes munkára, tanulásra, ismeretszerzésre ösztönzi a tanulót.

13.15. Az iskolaváltás és a tanuló átvételének szabályai

„Az iskola pedagógiai programja meghatározza az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályait, szükség esetén különözeti vizsgálával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel.”

Az iskolaváltás történhet:

- másik általános iskolába történő átjelentkezéssel,
- középiskolába történő felvétellel,
- külföldre távozással (ideiglenesen vagy állandóra)

Másik intézménybe történő átiratkozáshoz a szülőknek be kell mutatni a fogadó intézmény nyilatkozatát a felvételtől. Másik általános iskolába történő átjelentkezés esetén a tanuló osztályfőnöke intézkedik a tanulót megillető taneszközök, dolgozatok kiadásáról, az iskolatitkárság a hatályos iratkezelési szabályzatnak megfelelően a tanulót kijelenti az iskola tanulóinak sorából.

Tanuló átvétele más iskolából abban az esetben lehetséges, ha ez etikai kifogás alá nem esik.

Az első évfolyamra történő átjelentkezés miatt, a későbbi évfolyamokon előnyt élveznek azok a tanulók, akik az esetlegesen megüresedő helyekre továbbra is igényt tartanak.

Több jelentkező esetén az elbírálás szempontjai a felvétel szempontjaival azonosak.

Az iskola igazgatója az átlag létszám fölötti osztálylétszámoknál mérlegeli, hogy szükséges-e a megüresedett férőhelyet feltölteni.

Az átvétellel felvett vagy külföldről visszaérkezett tanuló felzárkóztatása egyéni segítségadással, órai differenciálással és felkészítő foglalkozással történik.

A nagyobb lemaradást mutató területek felzárkóztatása igazgatói engedéllyel hosszabb időt is igénybe vehet, ilyenkor az osztályozó vizsgák, vagy a különözeti vizsga időpontja egyénileg kerül kitűzésre.

13.16. A számonkérés rendje

Az iskolai tudásátadás és a tananyag elsajátítása mutatja az iskolában folyó pedagógiai munka eredményességét. Ahhoz, hogy ez mérhető legyen, az oktatás minden szereplőjének tisztában kell lennie a követelményekkel. A fejlesztésközpontú pedagógiai gyakorlatban a tanulói tevékenységek és teljesítmények, valamint a tanulók fejlődésmentének értékelése a fejlesztési követelmények mentén történik. Abból indul ki, hogy a tanuló hol tart a fejlődés folyamatában. Rámutat az eredményekre, valamint a hiányosságokra és útmutatást ad a továbblépéshez, hogy a tanuló minél inkább megközelítse a kimeneti elvárásokat. A jó értékelés tehát értékrendet

közvetít, segítve ezzel az elvárások megértését, értelmezését, és ösztönzést ad a teljesítéshez. Mindamellet igazságos és következetes. Ez az alsó tagozat jellemző ellenőrzési és értékelési eljárása.

Minél fiatalabb a tanuló, annál fontosabb számára az azonnali visszajelzés, a rendszeres és javíttató értékelés, ami első és második évfolyamon nem a minősítést jelenti, hanem a továbbfejlődés lehetőségét és irányát mutatja a kisgyermeknek.

Első-második évfolyamon az írásbeli munka ellenőrzése naponta történik. A tanító útmutatására a tanuló javítja saját hibáit.

Felsőbb évfolyamokon értékelésünk norma és kritériumorientált.

Az értékelés során a pedagógus két alapvető szempontot vesz figyelembe:

- a mért teljesítménynek mennyi az objektív értéke,
- két értékelés között mennyit fejlődött, vagy hanyatlott a tanuló teljesítménye.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A tanulást sokféle eszközzel biztosíthatjuk. A lényeg azonban mindig az, hogy a megoldandó feladat tevékenységre ösztönző formában jelenjen meg. Adjon lehetőséget a tanulónak arra, hogy megoldhassa, lehetőség szerint szerezzon örömet számára, mind a tevékenység, mind az eredmény. A szívesen végzett feladatokkal a tanuló hatékonyabban tud fejlődni, belsővé válik számára a tanulási tevékenység. Ez későbbiekben a kötelességből végzett munka rutinját alapozza meg.

A nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik.

Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

Az iskola házirendje a számonkéréssel kapcsolatos tanulói jogokat az alábbiakban szabályozza:

Az iskola tanulójaként jogod van:

1.3.4. Megismerni érdemjegyeidet, osztályzataidat (szóbeli felelet után azonnal, röpdolgozatod érdemjegyét a következő órán, témazáró dolgozat esetén legkésőbb két héttel a megírás után). A nagyobb írásbeli ellenőrzések időpontját legalább egy héttel, az éves szóbeli és írásbeli beszámoló időpontját legalább egy hónappal előre megtudni. (Egy napon legfeljebb két témazáró dolgozat megírására kerülhet sor.)

Az iskola sajátos módszertani programjának részeként alkalmazott kulcspon ti vizsgák időpontja a tanuló csoport felkészültségének függvényében, a munkaközösségek javaslatával, a

tanév rendjében évente kerül meghatározásra. A kulcsponthi vizsgák felelőse az iskola igazgatója. A tanulók egyenként adnak számot a vizsga követelményének megfelelő tudásukról. A tanulók a vizsgára érdemjegyet nem kapnak, de hiányos tudás esetén a vizsgára ismét fel kell készülniük és vizsgáznuk. Az alsó tagozatos vizsgák összehasonlítható eredménye a tanuló fejlődését mutatja. A felső tagozatos vizsgák alapismereteket ellenőriznek.

13.17. A házi feladat meghatározásának elvei, korlátai

Alsó tagozatban az egész napos rend, a délelőtti és délutáni órarendbe illesztett tanulási idők biztosítják a tanulók számára az ismeretek elmélyítését, a tanultak alkalmazását, a kompetenciák kialakítását, az aktív tanulás hatékonyságának a biztosítását. Ezekben az osztályokban a házi feladat adása az önálló tanulásra való szoktatást jelentheti, soha nem jelenthet megterhelést a tanulók számára.

A tanulószobai vagy otthoni megoldásra váró feladatokat a pedagógusok a tanítási órákon, a tanított tananyaggal összefüggésben, rendszeres otthoni gyakorlásra jelölik ki.

A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük. A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határozzunk meg, amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük.

A feladatokra szánt elkészítési időt a tantárgyat tanító pedagógus határozza meg az osztály vagy egyes tanulók tudás és képességszintjéhez igazítva. Ilyen feladatok például a házi olvasmányok, az olvasónapló, a tanulói kiselőadásokra való felkészülés vagy hosszabb idegen nyelvi fordítási feladat, vagy vizuális kultúra órára készítendő alkotás is lehet.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

Alsó tagozatos tanulóknak annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot jelölünk ki, hogy a másnapi felkészüléshez 3. évfolyamon max. 30 perc, 4. évfolyamon max. 45 perc elegendő legyen.

Felső tagozaton az egyes tantárgyak felkészülési ideje különböző, a felső tagozaton tanító pedagógusok figyelemmel kísérik a tanuló órarendjét, hogy a különböző tantárgyakból adott feladatok a tanulók túlterhelése nélkül elvégezhető legyen. Minden pedagógus tudja, hogy a tanulóknak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell.

A tanítási szünetek időtartamára (nyári, őszi, téli és tavaszi szünet, többnapos ünnepek) nem adunk az átlagos mennyiséget meghaladó írásbeli és szóbeli házi feladatot.

Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink szellemi kapacitását optimálisan kihasználjuk. Ennek érdekében szükségesnek tartjuk, hogy felsős tanulóink számára rendszeresen önálló otthoni

felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg. A házi feladat nem helyettesítheti az új tananyag órai feldolgozását. A szóbeli házi feladat a tanórán megértett és gyakorolt tananyagot tartalmazza, az ismeret alaposabb rögzítése érdekében. Az írásbeli házi feladatra akkor kaphat a tanuló érdemjegyet, ha erről előzőleg tudomást szerzett.

13.18. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

A Pedagógiai programban meghatározott célok teljesülése, és az ehhez illesztett módszerek alkalmazása a napi gyakorlatban körültekintő pedagógiai tudást feltételez az iskola nevelőtestületétől.

A pedagógusok egymás munkájára építő, és egymás munkáját megbecsülő magatartása a mindennapok apró kérdéseiben is átgondolt válaszokat, s országos viszonylatban is jó eredményeket adnak tanulóink teljesítményében.

A korábban felsorolt módszertani sajátosságok közül az iskola módszertani kultúrájának egyedi tartalmi közé tartozik az első két évfolyam preventív szemléletű kompetencia-fejlesztési gyakorlata.

Ennek mottójául az alábbi idézetet választottuk:

"Ott ahol egy hat-hét éves tanulónak egy tanórán állandóan a tanító közlésére, utasítására, a bemutatott megoldási mód elsajátítására és újabb feladatmegoldás utánzott végrehajtására kell figyelni, hamar belefárad, elveszti a foglalkozás iránti érdeklődését, és ha sorozatos kudarca van az ellenőrző számonkérésekkor, úgy megutálja nemcsak a tárgyat, de magát az iskolát is."
(Dr. Kiss Tihamér)

Ennek megfelelően a tananyag kiválasztásánál a tanulók számára érthető, és életkoruk gondolkodási szintjéhez igazított ismeretanyagot közvetítünk. A hangsúlyt a maradandó képességekre, a hosszú távú tanulást segítő ismeretekre helyezzük.

A feldolgozás ütemét és mértékét az alapkövetelményeken túl a gyermekcsoport egyenletes fejlődése, illetve az egyéni adottságok határozzák meg.

Az életkori szenzitivitásra építő tanítói eljárások segítik a tananyag hatékony elsajátítását, a készségek, a problémamegoldó gondolkodás és a kreativitás optimális fejlesztését.

A másik egyedi módszertani eljárásunk az előzetes tudás ellenőrzését szolgáló kulcsponthoz vizsgák rendszere. Alsó tagozaton kulcsponthoz mérés minden évben van, míg felső tagozaton a verstörzsanyag vizsga kivételével (6. és 8. évfolyam) évente más-más területen.

A tehetséggondozásnak számos formáját alkalmazzuk. A szokásos tananyag-gazdagításon és versenyfelkészítésen túl olyan indirekt fejlesztési lehetőségeket is fontosnak tartunk, amelyek

nemcsak a tanulók ismeretét gyarapítják, hanem más személyiségtulajdonságokat is fejlesztenek.

A szóbeli kifejezőkészség napi gyakorlata a reggeli órakezdő Csendes percek alkalma. A tanulók a saját életükkel kapcsolatos helyzetekkel találkoznak, illetve mondhatják el tapasztalataikat, kérdéseiket, s keresnek rá közösen keresztyén válaszokat. Felső tagozaton, az értékrend megtartása mellett, az osztályfőnöki órák tartalma kerül az órakezdő percekbe.

A matematikai gondolkodás alakításánál fontos szempontként kezeljük a megértést. A tanulók különféle megoldási javaslatait indokoltatjuk, ok-okozati összefüggések keresésére motiváljuk őket. Az integratív műveleti gondolkodási szint akkor tud eredményesen kialakulni a tanulóknál, ha abban első évfolyamtól kezdve folyamatosan gyakorlatot szerezhettek. Tehát önállóan választhatnak a problémamegoldáshoz stratégiát, eszközt, módszert. Alkalmuk van saját megoldásaikat magyarázni, következéseket megfogalmazni. Erre időt, és egyéni megszólalási lehetőséget kell számukra biztosítani.

Az alapokon épült gondolkodási készségre lehet építeni a felső tagozat matematika óráit, és az önállóan gondolkodó, döntésképes felnőtt életet is.

MELLÉKLET: AZ OSZTÁLYOZÓVIZSGA KÖVETELMÉNYRENDSZERE

Alsó tagozat

Magyar nyelv és irodalom

1. évfolyam

Biztos betűismeret: írott és nyomtatott kis - és nagybetű

Megfelelő olvasástechnika: szavak, mondatok, rövid szövegek olvasása.

Szabályos betűalakítás, kapcsolás.

Másolás kevés hibával.

Verstörzsanyag ismerete.

2. évfolyam

Lassú, folyamatos olvasástechnika.

Szöveghez kapcsolódó feladatok értelmezése, megoldása.

Szabályos betűalakítás, kapcsolás.

Másolás, látó-halló tollbamondás kevés hibával.

Ábécé ismerete, betűrend.

Szótagolás

Mondatfajták: a kijelentő és kérdő mondat felismerése.

Verstörzsanyag ismerete.

3. évfolyam

Folyamatos, kifejező olvasás.

Szöveghez kapcsolódó feladatok megoldása.

Másolás hibátlanul.

Tollbamondás kevés hibával.

Főnevek felismerése, helyesírása.

Szóbeli és írásbeli mondat- és szövegalkotás.

Verstörzsanyag ismerete.

4. évfolyam

Folyamatos, kifejező értő olvasás.

Szöveghez kapcsolódó feladatok megoldása.

Mondatok, szövegek tollbamondása.

Szófajok felismerése, helyesírásuk.

Elbeszélő és leíró fogalmazás készítése.

Verstörzsanyag ismerete.

Értékelés:

1-2. évfolyam

A betűelemek és a betűk írásának számonkérése írásban történik. A betűfelismerést és olvasástechnikát szóbeli meghallgatás alapján értékeljük. Az olvasott szöveg megértését a hozzá kapcsolódó szóbeli vagy írásbeli kérdések megválaszolásával mérjük fel. Az értékelés első osztályban és második osztály félévkor szöveggel, második osztály év végén osztályzattal történik.

3-4. évfolyam

Az írásbeli és szóbeli vizsgán a feladatok fokozatosan emelkedő nehézségűek, az egyszerűbbtől az összetettebbig szerepelnek, a tanuló tudásának felmérése céljából. A vizsgán elért teljesítményt osztályzattal értékeljük.

Matematika

1. évfolyam

Számok írása, olvasása 20-ig.

Biztos mennyiségfogalom és műveleti szint.

Összeadás és kivonás a 20-as számkörben.

Számok és mennyiségek összehasonlítása.

2. évfolyam

Számok írása, olvasása 100-ig.

Összeadás, kivonás, szorzás 100-ig.

Szöveges feladatok értelmezése, megoldása.

Nyitott mondatok igazsághalmazának megállapítása.

Mérések, mértékegységek.

3. évfolyam

Számok írása, olvasása 1000-ig.

Összeadás, kivonás, szorzás 1000-ig.

Írásbeli összeadás, kivonás, szorzás.

Osztás, maradékos osztás 100-ig.

Szöveges feladatok értelmezése, megoldása.

Nyitott mondatok igazsághalmazának megállapítása.

Mérések, mértékegységek.

Geometriai alapismeretek: testek, síkidomok (négyzet, téglalap, kocka, téglatest).

4. évfolyam

Számok írása, olvasása 10.000-ig.

Összeadás, kivonás, szorzás, osztás 10.000-ig.

Írásbeli összeadás, kivonás, szorzás.

Írásbeli osztás egyjegyű osztóval.

Törtek ábrázolása, összehasonlítása színezéssel.

Szöveges feladatok értelmezése, megoldása.

Nyitott mondatok igazsághalmazának megállapítása.

Negatív számok fogalma, összehasonlítása.

Mérések, mértékegységek, átváltások szomszédos mértékegységek között.

Geometria: testek és síkidomok tulajdonságai, kerületszámítás, terület mérése lefedéssel.

Értékelés:

1-2. évfolyam

A mennyiségfogalom és műveleti szint felmérése szóbeli meghallgatás és feladatlap megoldása alapján történik. A felmérést első osztályban és második osztály félévkor szöveggel, második osztály év végén osztályzattal értékeljük.

3-4. évfolyam

Az írásbeli és szóbeli vizsgán a feladatok fokozatosan emelkedő nehézségűek, az egyszerűbbtől az összetettebbig szerepelnek, a tanuló tudásának felmérése céljából. A vizsgán elért teljesítményt osztályzattal értékeljük.

Hit- és erkölcsan

1. évfolyam

Istent, mint Atyát ismerjék meg, tudják azonosítani a református templomot. Saját szavaikkal tudják megfogalmazni, Isten hogyan gondoskodik szükségleteikről.

Ismerjék Noé történetét, tudják elmondani. Ismerjék Keresztelő János történetét és az Advent lényegét. Tudjanak elmondani legalább egy részletet a karácsonyi történetből és elénekelni legalább egy karácsonyi éneket. Ismerjék meg az imádkozás alapszabályait: kérés és hálaadás összetartozását és formáját. Kezdenek önálló imádságokat megfogalmazni. Tudják elmondani a gyermekek megáldásának történetét. Tudják elmondani az elveszett bárány példázatát. Ismerjék a Virágvasárnap, Nagypéntek, Húsvét fogalmát és az ezekhez tartozó fogalomkört: bevonulás, keresztre feszítés, feltámadás. Ismerjék az úri imádságot és az asztali áldásokat; egy esti és egy reggeli imádság ismerete.

2. évfolyam

Tudják elmondani, hogyan kíséri Isten hűsége, szeretete vándorútján Ábrahámot, Sárát és Izsákot. Ismerjék Jákób és József történetét, ismerjék a megbocsátás kibékülés bibliai példáit. Tudják elmondani, miben változott meg József, és hogyan változtak meg a testvérei. Jézus a tanítványait munka közben kereste fel és hívta el. Ismerjenek két történetet ezek közül. Tudják fejből a tanítványok neveit, tudják elmondani, hogy mit jelent a böjt. Miért, és mire készülünk ilyenkor. Ismerjék a Nagyhét fogalmát, tudják elmondani ennek a hétnek az eseményeit: Virágvasárnaptól Húsvétig. Ismerjék az áldozócsütörtöki és a pünkösdi eseményeket.

3. osztály

Ismerjék Mózes történetét, és a szabályok fontosságát. Tudják, hogy a Tízparancsolatnak életet védő szerepe van. Tudják elmondani röviden Jónás történetét. Tudjanak példatörténetet mondani arra, hogy hol, kinek és hogyan segített Jézus. (5000 ember megvendéglése, a béma meggyógyítása, a jerikói vak története, a tenger lecsendesítése) Ismerjék Jairus lánya, a naini ifjú, és Jézus feltámadásának történetét. Ismerjék a halállal kapcsolatos keresztyén reménységünket.

4. osztály

Tudják megfogalmazni az Isten iránti engedetlenség ismérveit Saul története alapján. A gyermekek ismerjék Dávid elhívásának fő szakaszait. Mondják el Dávid és Góliát történetét saját szavaikkal. Tudják megfogalmazni, mit jelentett a királyság Saul és Dávid idejében. Tudják elmondani Salamon példáján keresztül, mit jelent az Istentől kapott bölcsesség. Ismerjék a példázat fogalmát. A gyermekek saját szavaikkal fogalmazzák meg Dániel jellemvonásait. Ismerjék a kísértés és az ellen-állás fogalmát Dániel és Jézus megkísértésének története alapján. A gyermekek ismerjék a magvető példázatának magyarázatát. Tudják elmondani a tíz szűz és a királyi menyegző példázatát. Jellemezzék a felebaráti szeretete az irgalmas samáriai példája alapján. Ismerjék a tékozló fiú példázatát.

Értékelés: szóban történik. Felkészülési idő 15 perc.

Egyházi ének

3. évfolyam

A tanulók 25 gyülekezeti énekét, valamint néhány bibliai szövegű kánont, gyerekéneket, ifjúsági éneket el tudnak énekelni emlékezetből.

Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni.

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam) felismerik kottaképről.

Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert szólam- és hangszertípusokat.

4. évfolyam

A tanulók 25 gyülekezeti éneket, valamint néhány bibliai szövegű kánont, ifjúsági éneket el tudnak énekelni emlékezetből stílusosan és kifejezően. Az énekeket fejből vagy énekeskönyvből több versszakkal vagy egymáshoz fűzve is éneklik. Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások). A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy-egy részét felismerik.

Értékelés: szóbeli, a tanuló érdemjegyet kap

Környezetismeret

3. évfolyam

Tudja felsorolni az életfeltételeket, életjelenségeket, megnevezni az emberi test fő részeit, funkcióit. Tudja felsorolni az érzékszerveket és feladataikat. Tudja megnevezni az az emberi élet szakaszait, jellemzőit.

Sorolja fel a levegő és táplálék útját! Legyen tisztában a helyes táplálkozás és higiénés szabályokkal.

Tudjon napirendet tervezni, naptárt és órát használni.

Tudja megfogalmazni a természetvédelem jelentőségét.

Tudja megnevezni az erdő szintjeit, a leggyakoribb erdő- és fafajtákat, jellegzetességeiket.

Tudja jellemezni az erdő élővilágát.

Tudja felsorolni a lágyszárú növények jellemzőit, fejlődésük szakaszait és a virág részeit.

Legyen tisztában az emlős és madár fogalmával, szaporodásukkal, fejlődési szakaszaikkal, tudjon rájuk példákat sorolni.

Ismerje az időjárás elemeit, az évszakok, napszakok közötti összefüggéseket.

Sorolja fel a halmazállapotokat és azok változásait a környezetéből vett példákkal.

Ismerje a víz körforgását a természetben.

Tudja megfogalmazni a tűz és az égés szerepét az ember életében.

Legyen tisztában a térkép fogalmával, használatával, tudjon tájékozódni a térképen.

Domborzati térképen ismerje fel a felszínformák és vizek jelölését. Tudja megmutatni a fővárosunkat és lakóhelyét.

4. évfolyam

Tudja felsorolni az életfeltételeket, életjelenségeket. megnevezni az emberi test fő részeit, funkcióit. Tudja felsorolni az érzékszerveket és feladataikat. Tudja felsorolni az emberi élet

szakaszait, jellemzőit, ismerje az egészséges életmód alapjait. Legyen tisztában az alapvető illemszabályokkal.

Sorolja fel a levegő és táplálék útját! Legyen tisztába a helyes táplálkozás és higiénés szabályokkal. Ismerje a legjellemzőbb betegsëgtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.

Tudjon napirendet tervezni, naptárt és órát használni.

Tudja megfogalmazni a természetvédelem jelentőségét) és tudja, hogy ehhez ő maga hogyan járulhat hozzá.

Tudja megnevezni a lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) főbb jellemzőit.

Tudja felsorolni a légyszárú növények jellemzőit, fejlődésük szakaszait és a virág részeit.

Legyen tisztába a rovar, az emlős és madár fogalmával, szaporodásukkal, fejlődési szakaszaikkal, tudjon rájuk példákat sorolni.

Tudjon összeállítani egy bizonyos életközösségre jellemző táplálékláncot.

Ismerje az időjárás elemeit, az évszakok, napszakok közötti összefüggéseket.

Sorolja fel a halmazállapotokat és azok változásait a környezetéből vett példákkal.

Ismerje a víz körforgását a természetben.

Tudja megfogalmazni meg a tűz és az égés szerepét az ember életében.

Legyen tisztában az iránytű, a térkép fogalmával, használatával, tudjon tájékozódni a térképen.

Domborzati térképen ismerje fel a felszínformák és vizek jelölését. Tudja megmutatni a fővárosunkat és lakóhelyét.

Tudja, hogy a Föld a Naprendszer tagja, melynek központja a Nap és körülötte keringenek a bolygók. Tudjon különbséget tenni a forgás és keringés között és ismerje ennek következményeit. Tudjon tájékozódni a térképen (színek, jelek), ismerje és találja meg hazánk nagy tájait, megyéinket, a megyeszékhelyeket, hazánk szomszédos országait.

Használja készség szinten a térképet hazánk megyéinek, településeinek megtalálásához.

Legyen tisztában világhírű értékeinkkel.

Ismerje hazánk nemzeti jelképeit.

Értékelés:

Az értékelés osztályzattal történik, a feladatok nehézségi szintjének és a megoldott feladatok figyelembe vétele mellett.

Az írásbeli vizsgán a feladatok fokozatosan emelkedő nehézségűek, az egyszerűbbtől az összetettebbig szerepelnek, a tanuló tudásának felmérése céljából.

Angol nyelv

1. évfolyam

Nyelvi funkciók az 1. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello. Hi. Goodbye.)

bemutakozás megfogalmazása (My name is ...)

személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your name? How old are you? I'm ...)

jókívanságok kifejezése (Happy birthday!)

főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year!)

dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? It's a/an...)

igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes. No.)

utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Clap your hands.)

Nyelvi elemek, struktúrák az 1. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

a létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ..., I'm not ...)

birtoklás kifejezése jelen időben: 'to have' ige (I have/haven't got ...)

felszólító mód: (Stand up.)

mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ...ten)

Témakörök:

Üdvözlés, bemutatkozás

Számok 1-5

Színek

Számok 6-10, életkor

Iskolai tárgyak, színek, számok

Testrészek, utasítások

Családtagok

Házi kedvencek

2. évfolyam

Nyelvi funkciók a 2. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello. Hi. Good morning. Good afternoon. Goodbye.)

köszönet kifejezése (Thanks. Thank you.)

köszönetre történő reakció megfogalmazása (You're welcome. No problem.)

bemutakozás megfogalmazása (My name is ... Nice to meet you.)

személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your name? How old are you? I'm 9.)

hogylét iránti érdeklődés (How are you?)

hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks.)

bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry.)

bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (No problem.)

jókívanságok kifejezése (Happy birthday! Have a nice day/weekend.)

főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year!)

tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't.)

dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? It's a/an...)

igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes. No.)

alapvető érzések kifejezése (I'm happy. I'm cold. I'm hungry.)

utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here.)

javaslat és arra reagálás (Let's go. OK.)

Nyelvi elemek, struktúrák a 2. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

a létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ..., I'm not ..., Are you ...?)

birtoklás kifejezése jelen időben: 'to have' ige (I have/haven't got ...)

felszólító mód: (Come here.)

mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ...ten)

térbeli viszonyok: prepozíciók, határozószók (in, on, under)

Témakörök:

Hello – Introduction

School – school objects, colours, instructions

Toys – favourite toys

The farm - farm animals, pets

Numbers – numbers 1-10

Family – family members

Food – favourite food

3. évfolyam

Nyelvi funkciók a 3. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello. Hi. Good morning.

Good afternoon. Good evening. Good night! Goodbye. See you.)

köszönet kifejezése (Thanks (a lot). Thank you.)

köszönetre történő reakció megfogalmazása (You're welcome. No problem. That's OK.)

bemutakozás megfogalmazása (My name is ... I'm Nice to meet you (too).)

személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your name? How old are you? I'm 9 years old.)

hogylét iránti érdeklődés (How are you today?)

hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm OK/all right/ not very well.)

bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am very sorry.)

bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)

jókívanságok kifejezése (Happy birthday! Good luck! Have a nice day/weekend.)

főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Trick or treat.)

véleménykérés és arra reagálás (Are you OK? Yes. No.)

tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't.)

dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? It's a/an.../ It's big. It's long.)

igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes. No.)

tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. Where is she? I don't know.)

nem értés megfogalmazása (Pardon?)

alapvető érzések kifejezése (I'm happy. I'm sad. I'm cold. I'm hungry.)

utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here. Read the text. Listen.)

javaslat és arra reagálás (Let's go to the park. Good idea.)

Nyelvi elemek, struktúrák a 3. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

a létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ..., I'm not ..., Are you ...? Is he ...?)

birtoklás kifejezése jelen időben: 'to have' ige (I have/haven't got ... She has/hasn't got ... Have you got ...?)

felszólító mód: (Come here., Don't open the door.)

birtoklás: birtokos névmások, birtoklás kifejezése (My, your)

mennyiségi viszonyok: egyes és többes számú főnevek (dog, dogs)

mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ...fifty)

térbeli viszonyok: prepozíciók, határozószók (There is/are..., in, on, under, next to, between)

modalitás: a 'can' segédige (I can/can't swim.)

Témakörök:

Hello; In the country – Months, Numbers 1-20

Let's play! - Activities

Clothes, seasons – Numbers 20-50

My bedroom – Rooms, furniture and things

Wild animals – Nature, body parts

Camping – Food, drink

4. évfolyam

Nyelvi funkciók a 4. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

jókívánságok kifejezése (Happy birthday! Good luck! Have a nice day/weekend/ good time!)

főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy Easter! Happy New Year! Trick or treat.)

véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes. No. Are you OK? Yes. No.)

tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't.)

dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What's this/that? What is it like? It's a/an.../ It's smallcomfortable.)

igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes, it is. No, it isn't.)

tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. Where is she? I don't know.)

nem értés megfogalmazása (Sorry, I don't understand.)

visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Sorry, I don't understand. Pardon/Sorry?)

alapvető érzések kifejezése (I'm happy. I'm sad. I'm tired. I'm thirsty.)

utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Write on the board. Read the text.)

kívánság kifejezése (I would like to ...)

kérés és arra történő reakció kifejezése (Can you give me a pen? Yes. here you are. Sorry, I can't.)

kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)

meghívás és arra történő reakció kifejezése (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't.)

javaslat és arra reagálás (Let's go to the cinema tonight. That's a good idea.)

Nyelvi elemek, struktúrák a 4. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

a létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (He's/She's Is he/she ...?)

a cselekvés, történés, létezés kifejezése egyszerű és folyamatos jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese.), Present Continuous (He's playing cards.)

birtoklás kifejezése jelen időben: 'to have' ige (I have/haven't got ... She has/hasn't got ... Have you got ...? Has she got ...?)

felszólító mód: (Listen to me. Don't be late.)

birtoklás: birtokos névmások, birtoklás kifejezése (My, your, his/her/its, Joe's brother...)

mennyiségi viszonyok: egyes és többes számú főnevek (dog, dogs, child, children)

mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ...hundred)

térbeli viszonyok: prepozíciók, határozószók (There is/are... in front of, opposite)

időbeli viszonyok: napok, időpont megadása (on Monday, at 4 o'clock)

modalitás: a 'can' segédige (I/He/She can/can't ride a bike. Can you ...? Yes, I can. No, I can't.)

szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak és személyes névmások (and, but, I, my, me)

Témakörök:

Hello – the alphabet, days of the week, numbers 1-100

At the circus – describing people

At home – activities, family members

In the town – places, prepositions of place

At the youth club – free time activities, likes and dislikes

My day – daily activities, time

Under the sea – sea animals

Értékelés:

A tanuló angol nyelvből írásbeli és szóbeli vizsgát tesz. Az értékelés osztályzattal történik. Az írásbeli vizsgák időtartama 45 perc, a szóbeli vizsga időtartama max. 10 perc.

Ének-zene

1. évfolyam

4-5 mondóka, kiolvasó önálló elmondása, éneklése.

5 dalos népi gyermekjáték éneklése csoportosan, vagy tanítói segítséggel.

Ritmushangszerek megfelelő használata, ezek megszólaltatása.

Egyenletes lüktetés érzékeltetése, megjelenítése tapssal, mozgással.

Értékelés:

Az értékelés az első osztályban szokott módon az alábbi szöveges minősítéssel történik: jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg.

2. évfolyam

Húsz magyar népi mondóka, népi játék, dal éneklése emlékezetből csoportosan, vagy tanítói segítséggel.

Néhány gyermekdalhoz tartozó játék ismerete.

Magasabb és mélyebb hangok megkülönböztetése.

Az eddig tanult ritmuselemek felismerése, azok ritmusának pontos megszólaltatása.

Saját név megjelenítése (ritmikai és dallami improvizálás).Annak követelménye, hogy néhány percig (2-3 perc) tudjon a tanító énekére vagy hangszeres játékára figyelni.

Egy-egy szabadon választott zsoltár és dicséret éneklése csoportosan, vagy tanítói segítséggel.
Értékelés:

Az értékelés osztályzattal történik. Az éneklés minőségét kiegyensúlyozhatja az ének-zene más területein való jártasság.

3 – 4. évfolyam

Legalább húsz dal/népdal ismerete.

Az énekek helyes légzéssel, jó ritmusban történő, a dalok hangulatának megfelelő előadása.

Az eddig tanult ritmuselemek felismerése, azok ritmusának pontos megszólaltatása.

Egy-egy ünnephez kapcsolódó zsoltár vagy dicséret pontos szöveggel történő eléneklése.

Annak követelménye, hogy néhány percig (3-5 perc) zenehallgatás vagy hangszeres játék lekösse a figyelmét. Tudja megfogalmazni szóban a hallgatott darab hangulatát.

A tanult hangszerek megnevezése, a bemutatott hangszerek hangszínének felismerése.

Kórusművekben a női és férfi hangok hangzásának megkülönböztetése.

Ismert dalok szolmizálása tanári segítséggel.

Értékelés:

Az értékelés a ritmusgyakorlatok hangoztatása, az egyéni éneklés pontossága, tisztasága valamint a zenetörténeti ismeretek (zenehallgatás, hangszerismeret) alapján történik osztályzattal.

Az éneklés minőségét kiegyensúlyozhatja az ének-zene más területein való jártasság.

Vizuális kultúra

1 – 2. évfolyam

Rajzeszközök rendeltetés szerinti használata.

Személyes élmények megjelenítése képi formában.

Mintázás, gyurmázás, térbeli formálás.

3 – 4. évfolyam

Valamilyen esemény, személyes élmény vizuális megjelenítése.

A tempera és a vízfesték jellemző fogásainak alkalmazása.

Színek keverése, színárnyalatok megkülönböztetése.

Lakóhelyünk legalább egy nevezetes műalkotásának ismerete.

A tanult technikák és ábrázolási módok életkornak megfelelő, készség szintű alkalmazása.

Tárgyalkotás során a balesetvédelmi szabályok ismerete és alkalmazása

Értékelés:

Az értékelés a továbbhaladás feltételeinek figyelembevételével, értékelési rendszerünknek megfelelően, a tanuló elkészített munkái és szóbeli ismeretei alapján történik.

Technika és tervezés

1-2. évfolyam

Egyszerű bábok tervezése (síkbáb meseillusztrációhoz).

Egy kézműves technika biztonságos elsajátítása (pl. hajtogatás, nyírás ollóval)

Gyalogos közlekedés szabályai, a tömegközlekedés szabályai.

3-4. évfolyam

Néhány kézműves technika alkalmazása (pl. fonás, szövés, hajtogatás, nyírás ollóval)

Jelek felismerése és alkalmazása a közlekedésben vagy más tanulmányokhoz kapcsolódó területen, a gyermekkori sajátosságoknak megfelelően

Gyalogos közlekedés szabályai, a tömegközlekedés szabályai. A kerékpáros közlekedés szabályai.

Értékelés:

Az értékelés a továbbhaladás feltételeinek figyelembevételével, a gyakorlati munkák és a szóbeli ismeretek alapján történik.

Digitális kultúra

3. évfolyam

Témakör: A digitális világ körülöttünk

Közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit.

Ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet.

Témakör: A digitális eszközök használata

A feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ.

Egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel. Esetenként tanítói segítséggel összetett funkciókat is alkalmaz.

Témakör: Alkotás digitális eszközökkel

Egy rajzos dokumentumot készít

Témakör: Információszerzés az e-Világban

Információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt.

Információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására.

Témakör: Védekezés a digitális világ veszélyei ellen

Ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben.

Ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait.

4. évfolyam

Témakör: A digitális világ körülöttünk

Kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából.

Ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet.

Témakör: A digitális eszközök használata

Megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása.

Egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel. Esetenként tanítói segítséggel összetett funkciókat is alkalmaz.

Közvetlen tapasztalatokat szerez a digitális eszközök használatával kapcsolatban.

Témakör: Alkotás digitális eszközökkel

Adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza.

Grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre.

Témakör: Védekezés a digitális világ veszélyei ellen

Tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban.

Témakör: A robotika és a kódolás alapjai

Értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljuttatja, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja.

Felismer, eljátszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést.

Adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtát végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más eszközzel.

Értékelés:

Gyakorlati feladatok kidolgozása 45 percben, az adott tanév anyagából.

Testnevelés

1. évfolyam

Öltözködés rendjének kialakítása, sorakozás egysoros vonalban, alapállás, vigyázzállás, járás ütemtartással, kitartó futás, testfordulatok, hajítási kísérletek (kislabda), vándormászás, tartós futás első félévben 2 perc, év végén 4 percig, gurulóátfordulás előre terpeszállásból zsugorülésbe vagy guggoló támaszba.

2. évfolyam

Hajítási kísérletek távolba kislabdával, sorakozás kétsoros vonalban, labdavezetés jobb és bal kézzel, mászási kísérletek kötélben, rúdon, tartós futás első félévben 3 perc, év végén 5 perc, hosszúbukfenc, gurulóátfordulás hátra, enyhén lejtős pályán.

3. évfolyam

Hajítási kísérletek távolba és célba, kötélhajtás, guruló átfordulás előre és hátra, tartós futás első félévben 4 perc, év végén 6 perc, mászási kísérletek kötélben, labdavezetés ügyesebbik kézzel futás közben szlalomozva, az utolsó bolyát megkerülve, vissza egyenes vonalban.

4. évfolyam

Zsugor fejállás, tarkónállás, kézállás, kislabdahajítás, emelés hídba, lökési kísérletek tömött labdával, labdavezetés (mindkét kézzel) oda felé szlalomozva, visszafelé egyenes vonalban futva, gurulóátfordulás hátra terpeszállásból terpeszállásba, tartós futás első félévben 4 perc, év végén 7 perc.

Értékelés: gyakorlati bemutatás során történik.

Felső tagozat

Magyar nyelv

5. évfolyam

A kommunikációs folyamat tényezői, A hangok, a szóelemek, helyesírási alapelvek, a hangalak és a jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok, elválasztás, betűrend.

6. évfolyam

A szófajok, helyesírásuk, helyes használatuk.

7. évfolyam

Alá- és mellérendelő szószerkezetek, az egyszerű mondat elemzése, nyelvhelyesség, a szóösszetételek és helyesírásuk.

8. évfolyam

A mondatfajták, az összetett mondat, helyesírásuk, nyelvhelyesség, tömegkommunikáció és kommunikációs műfajok.

Magyar irodalom

5. évfolyam

Népköltészeti és műköltészeti alkotások összehasonlítása. A népmese jellemzői. A monda és a mítosz. A János vitéz cselekménye, jellemek. Lírai művek: Arany János: Családi kör, Petőfi Sándor: Szülőföldemen, Az alföld. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk cselekménye, szerkezete, jellemek.

Irodalomelméleti fogalmak: dal, elbeszélő költemény, mese, népmese, tündérmese, népmonda, életkép, idill, jellemkép, tájleíró költemény, ironia, gúny, metafora, megszemélyesítés, hasonlat, költői jelző, ellentét, ismétlés, regény, ifjúsági regény, líra, epika, dráma, hangsúlyos verselés.

6. évfolyam

A monda, a monda fajtái. A népballadák: Kőműves Kelemen. A műballadák: Arany János: A walesi bárdok, Mátyás anyja, Fazekas Mihály: Lúdas Matyi. Arany János: Toldikeletkezése, cselekménye, szerkezete, jellemek. Gárdonyi Géza: Egri csillagok cselekménye, szerkezete, történelmi háttér, jellemek Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem, Petőfi Sándor: reszket a bokor, mert...

Irodalomelméleti fogalmak: monda, történelmi monda, eredetmonda, helyi monda, természeti monda, népballada, epigramma, előhang, mottó, konfliktus, epizód, költői túlzás, ballada, motívum, elégia, allegória, időmértékes verselés.

7. évfolyam

A középkor irodalma. Janus Pannonius: Pannonia dicsérete, Balassi Bálint: Egy katonaének, Csokonai Vitéz Mihály: Zsugori uram, A Reményhez. A reformkor, a romantika jellemzői. Kölcsey Ferenc: Himnusz, Huszt, Parainesis. Vörösmarty Mihály: Szózat. Petőfi Sándor élete, néhány verse: Egy gondolat bánt engemet, A XIX. század költői, A pusztán télen, Szeptember végén, Föltámadott a tenger. Arany János élete, néhány műve: Szondi két apródja, Epilógus, A fülemile. Jókai Mór élete, a romantikus regény jellemzői. Mikszáth Kálmán élete, A néhai bárány, a Szent Péter esernyője szerkezete, cselekménye, jellemek.

Irodalomelméleti fogalmak: romantika, romantikus regény, himnusz, óda, parainesis, ars poetica, elégia, novella.

8. évfolyam

A Nyugat. Ady Endre élete, néhány műve: A magyar Ugaron, A föl-földobott kő, Őrizem a szemed, Az Úr érkezése. Móricz Zsigmond élete, a Hét krajcár, a Légy jó mindhalálig cselekménye, szerkezete, jellemek. Tamási Áron: Ábel a rengetegben cselekménye, jellemek. A nyugatos költők (Babits Mihály, Juhász Gyula, Tóth Árpád). József Attila életútja,

Születésnapomra, Istenem, Tiszta szívvel, A Dunánál. Radnóti Miklós élete, Tétova óda, Nem tudhatom, Hetedik ecloga. Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem.

Irodalomelméleti fogalmak: szimbolizmus, impresszionizmus, fejlődésregény, metonímia, idill, óda, gondolati költemény, abszurd.

Értékelés:

A tanuló magyar nyelvből írásbeli vizsgát tesz, nyelvtan-helyesírási feladatlapot old meg.

A feladatlap értékelése:

91-100% - jeles (5)

81-90% - jó (4)

65-80% - közepes (3)

41-64% - elégséges (2)

40% alatt elégtelen (1)

A tanuló magyar irodalomból előbb írásbeli vizsgát tesz, szövegértési feladatlapot old meg, majd szóbeli vizsgát köteles tenni.

Az írásbeli vizsgák időtartama 45 perc. A szóbeli feleletre a felkészülési idő 20 perc, a vizsga időtartama max. 10 perc.

A szövegértési feladatlap értékelése megegyezik a nyelvtan feladatlap értékelésével.

Matematika

5. évfolyam

A tízes számrendszer ismerete, számok írása, olvasása, műveletek természetes számokkal milliós számkörben. Műveleti sorrend ismerete.

Egész számok, negatív számok ismerete, ellentett, abszolútérték meghatározása (feladat megoldása).

Műveletek törtekkel, tizedes törtekkel. Számláló, nevező, közös nevező fogalma.

Hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület mértékegységeinek ismerete, átváltások.

Geometria: pont, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, síkidom, sokszög, test, csúcs, él, lap, merőleges, párhuzamos, szög fogalmának ismerete. Merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése. A téglalap kerülete, területe.

6. évfolyam

Műveletek fejben és írásban a természetes számkörben. Műveleti sorrend alkalmazása feladatmegoldásokban.

Műveletek egész számokkal.

Hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, térfogat mértékegységeinek ismerete, átváltások.

Műveletvégzés a törtszámok körében.

Műveletek tizedes törtekkel. Az átlag kiszámítása.

Osztó, többszörös, prímszám, összetett szám fogalma, oszthatósági szabályok.

Egyszerű arányossági feladatok megoldása.

Egyszerű százalékszámítási feladatok.

Téglatest felszínének, térfogatának meghatározása.

Háromszögek, négyszögek szerkesztése.

7. évfolyam

Műveletek racionális számokkal.

Arányos következtetések. Százalékszámítás.

A hatványozás. (Műveletek azonos alapú hatványokkal. Műveletek azonos kitevőjű hatványokkal.)

Algebrai kifejezések: Műveletek egytagú és többtagú algebrai kifejezésekkel.

Egyenletek, egyenlőtlenségek.

Síkgeometria:

Egybevágósági transzformációk.

Szögpárok.

Négyszögek és tulajdonságaik. Kerületük és területük.

A háromszögek csoportosítása. A magasságvonal és a súlyvonal. A háromszög szögeivel kapcsolatos összefüggések. Háromszögek kerülete és területe.

A kör és részei, kerülete, területe.

Henger, hasáb. A hasáb és a henger felszíne, térfogata.

Grafikonok. Hozzárendelések. Függvények. A függvények ábrázolása. A lineáris függvény meredeksége.

8. évfolyam

Algebrai kifejezések: Műveletek egytagú és többtagú algebrai kifejezésekkel.

Egyenletek, egyenlőtlenségek.

Halmazok és halmazműveletek.

A négyzetgyökvonás számológéppel.

Pitagorasz tétele és alkalmazásai.

A testek csoportosítása. Testek felszíne és térfogata.

Egybevágósági transzformációk.

A középpontos hasonlóság.

Függvények, sorozatok. Függvények tulajdonságai.

Sorozatok. Számítási sorozat, mértani sorozat.

Statisztika, valószínűség. Adatok elemzése.

Értékelés:

A tanuló matematikából írásbeli és szóbeli vizsgát tesz, matematika feladatlapot old meg.

A feladatlap értékelése:

91-100% - jeles (5)

76-90% - jó (4)

61-75% - közepes (3)

34-60% - elégséges (2)

33% alatt elégtelen (1)

Az írásbeli vizsgák időtartama 45 perc. A szóbeli vizsga időtartama 20 perc, mely a felkészülési időt is tartalmazza.

Történelem

5. évfolyam

Nagy történelmi korok felsorolása

Ókori Görögország Athén – Spárta különbsége

Görög-perzsa háborúk legfontosabb csatái

Hogyan lett Róma a világ ura?

Magyar őstörténet: őshazák, nomád életmód, vérszerződés, honfoglalás

A feudalizmus általános jellemzése fogalmakon keresztül: feudalizmus, földesúr – jobbágy, uradalom. hűbéri lánc, városok kialakulás, céhek, nagy kereskedelmi útvonalak.

Magyar történelem: Árpád-házi királyaink tettei (I. István, I. András, I. László, IV. Béla)

6. évfolyam

Vegyesházi uralkodók: Anjouk, Zsigmond, Hunyadiak és a török, mohácsi csata.

Újkor hajnala: nagy földrajzi felfedezések, reformáció, angol polgári forradalom.

Három részre szakadt Magyarország részei, várháborúk, függetlenségi harcok.

A Rákóczi szabadságharc utáni Habsburg berendezkedés és következményei.

7. évfolyam

Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc.

A dualizmus és az I. világháborúhoz vezető út.

Az I. világháború következményei Európában és Amerikában (nagy világgazdasági válság, szélső jobb és bal megmozdulások).

Magyarország helye a két világháború között.

8. évfolyam

A II. világháború legfontosabb eseményei.

Magyarország 1945 után. (Rákositól rendszerváltásig)

Hidegháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig.

Egységesülő Európa és a globalizáció kiteljesedése

Minden évfolyamon kapcsolva a topográfiai és kronológiai ismereteket, valamint fogalmak használata. Egész mondatos, ok-okozati összefüggéseket feltáró előadásmódot használva.

Értékelés:

A tanuló történelemből szóbeli vizsgát tesz. Felkészülési ideje 20 perc, vizsga időtartama maximum 15 perc.

Állampolgári ismeretek

Család; a családi szocializáció jellemzői, a hagyományos családmodell

- A családi szerepek
- A családi szocializáció jellemzői

A család gazdálkodása és pénzügyei

- A háztartás fogalmának értelmezése
- A család bevételeinek és kiadásainak csoportosítása
- A családok takarékosági lehetőségei, a környezettudatos életvitel

Településünk, lakóhelyünk megismerése

- A település történelmi, kulturális, néprajzi értékeinek bemutatása
- A település, lakóhely közintézményei

Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségeink

- Nemzet, nemzetiség, hazaszeretet fogalmak
- A magyar kulturális örökség és hagyományok
- Más kultúrák említése, jellemzőik

A magyar állam alapvető intézményei, az állam szerepe a gazdaságban

- A magyar állam alapvető intézményei: köztársasági elnök, Országgyűlés, Kormány, Alkotmánybíróság
- A magyar állampolgárság feltételei
- A törvényalkotás menete
- Az igazságszolgáltatás funkciója és jellemzői
- Az állam szerepe a gazdaságban

Mindennapi ügyintézés; felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra

- Foglalkozások, szakmák, hivatások
- A mindennapi ügyintézés területei

- Ügyfélkapu, kormányablak, kormányhivatal, járási hivatal, polgármesteri hivatal, önkormányzat, körjegyzőség, diákmunka fogalmak

A fogyasztóvédelem alapjai

- Fogyasztóvédelem, fogyasztói jogok, fogyasztói társadalom, a fogyasztói érdekek védelme, tudatos fogyasztó, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom fogalmak

A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és szociális ellátás

- Az oktatási rendszer legfontosabb elemei, szereplői; felépítése, feladatai
- Az egészségügyi ellátás szinterei, feladatai, szereplői
- A szociális ellátórendszer feladatai, szerepe a társadalomban
- A közfeladatot ellátó személyek (pl. pedagógusok, orvosok, mentők) feladatai

Értékelés:

A tanuló állampolgári ismeretek tantárgyból szóbeli vizsgát tesz. Felkészülési ideje 20 perc, vizsga időtartama maximum 15 perc.

Hon-és népismeret

6. évfolyam

A tanulók ismerjék lakóhelyük, szülőföldjük természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit. (Hajlékok, házak. Parasztházak a magyar falvakban. Parasztok és iparosok hétköznapijai.)

Ismerjék a hagyományos gazdálkodó életmód fontosabb területeit, a család felépítését, a családon belüli munkamegosztást. (Rokonok, rokonsági fokok és viszonyok ismerete. Falusi nők, gyermekek és férfiak élete és szerepe régen. Paraszti ételek étkezési szokások)

A tanulók fedezzék fel a jeles napok, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak hagyományainak jelentőségét, közösség megtartó szerepüket. (Karácsonyi ünnepkör (advent és betlehemezés ismerete). Farsangi szokások (Vízkereszt, húshagyókedd, busójárás, farsangi fánk ismerete). Nagyböjti szokások, húsvét. Pünkösdi szokások. Nyári ünnepek, társas munkák.)

A tanulók ismerjék meg a magyar nyelvterület földrajzi-néprajzi tájainak, tájegységeinek, valamint szülőföldjük hon- és népismereti, néprajzi jellemzőit, a hazánkban élő nemzetiségeket és etnikai kisebbséget. (Dunántúl nagy tájegységei. Észak-Magyarország és az Alföld néprajzi emlékei (palóc, matyó viseletek). Határon túl élő magyarok (Felvidék, Délvidék, Erdély)

Értékelés: szóbeli alapján érdemjeggyel.

Hit-és erkölcsstan

5. évfolyam

A Biblia segítségével sorolják fel, hogy Isten mit ajándékozott a teremtésben az embernek és mivel bízta meg. Saját szavaikkal mondják el a bűneset történetét. Ismerjék Káin és Ábel történetét. Ismerje az Özönvíz történetének főbb szakaszait. Ismerje a református istentisztelet részeit. Tudja felsorolni az ünnepköröket jelentésükkel együtt. tudja a Tízparancsolatot, és tudjon bibliai példát mondani egy-egy parancsolatra.

6. évfolyam

Az Ószövetség és az Újszövetség könyveinek ismerete. Tudják felsorolni az üdvtörténet fő szakaszait (őstörténet, ősatyák...). Jézus Krisztus életének és a keresztyén egyház kialakulásának legfontosabb állomásai. Keresztyén ünnepek felsorolása, eseményhez kapcsolása. Tudjanak a héber, görög, latin, magyar eredeti ill. fordítási bibliaszövegekről, de arról is, hogy a legfontosabb a nekünk szóló üzenetet megérteni a Bibliából. Soroljanak fel példákat Isten népének életéből, amikor Isten szabadítása által új kezdődhetett az életükben (Ábrahám, József, Mózes, Józsué, Dávid...). Eszter könyvének rövid tartalmi ismertetése.

A gyermekek tudják megmagyarázni, mit jelent a kereszteselés az ő életükben. Tudják megfogalmazni, mi a lelki vakság. Tudják megfogalmazni saját szavaikkal, hogyan fejezhetjük ki szeretetünket. Tudják elmondani, mit jelent a másokért végzett jó szolgálat. (Amire neki szüksége van, ami neki jó.) Tudják megfogalmazni, miért szegény a gazdag ifjú. Értse a bűn – bűnhődés – bűntudat – bűnbánat – bűnvallás – bűnbocsánat fogalmakat! Tudják elmondani, hogy felismerhető-e a Szentlélek; ha igen, akkor hogyan és miről?

7. évfolyam

A tanulók tudják elhelyezni az egyház megalakulását időben és térben. A pünkösdi ünnep tartalma és jelentősége. Palesztina Jézus idejében; Jeruzsálem jelentősége; naptárunk-időszámításunk kezdő-pontja Kr. e. – Kr. u., ill. i. e. és i. u. jelzés ismerete.

Legyen nyilvánvaló az európai kultúra ezeréves kialakulása során a keresztyénség jelentősége és az egyház szerepe. Ugyanakkor világosan lássák a tanulók, hogy akkor vált az egyház a fejlődés és társadalmi haladás akadályává, amikor nem Isten Igéje útmutatását figyelte.

A reformáció szó helyes értelmezése, a reformáció századának és a külföldi reformátorok neveinek megtanulása. Luther Márton, Kálvin János életén keresztül tudja elmondani a reformáció legfontosabb jellemzőit. Ismerje a legfontosabb magyar reformátorok neveit, egy mondatban jelentőségüket. Ismerjen református fejedelmeket, és tudjon a reformáció és ellenreformáció politikai, egyházi küzdelmeiről.

Ismerje az alábbi szavak értelmét: misszió, evangélizáció, ökumenikus mozgalmak; a legrégibb kollégiumaink felsorolása (Debrecen, Pápa, Sárospatak) és az adott helyhez a legközelebbi református iskola megnevezése.

Tájékozott legyen a tanuló, hogy gyülekezete melyik nagyobb egységbe tartozik. Legyen személyes ismerete is gyülekezeti-egyházi vezetőkről és tisztségviselőkről.

8. évfolyam

Ismerje Jézus első tanítványainak nevei, foglalkozásuk, elhívásuk történetét. Zákeus és a gazdag ifjú történetének ismerete, összehasonlítása, elemzése, saját álláspont kialakítása. A bibliai hitvalló életek jellemzői és értelmezésük a saját életükre nézve. Az Apostoli Hitvallás szövegének ismerete, tartalmi elemzése. Ismerje az istentisztelet elemeit: fohász, éneklés, lekió, textus, prédikáció, elő- és utóima, adakozás, áldás. A sákramentum fogalma, a szereztetési ígék, a sákramentumok liturgiájának ismerete. A diakónia fogalma. A református egyház szeretettintézményeinek fő típusai. A diakónus fogalma, tevékenysége. A bibliai történetek (Mt 6, 25k; Lk 2, 41kk; Mk 2, 1kk; Mt 7, 12) alapján megfogalmazni saját lehetőségeiket a személyes hitvallásban.

Értékelés: érdemjeggyel.

Számonkérés: szóban történik. Felkészülési idő 15 perc.

Természettudomány

5. évfolyam

A növények testfelépítése: A virágos növény részeinek megnevezése, felismerése, szerepe. A virág mint szaporítószerv részeinek felismerése, megnevezése. A fás és lágyszárú növények közötti különbségek ismerete, néhány hazai termesztett növény – paprika, paradicsom, burgonya, fejes káposzta, vöröshagyma, sárgarépa, petrezselyem, almafa, őszibarackfa, szilvafa, szőlő - felismerése, jellemzése. A kerti kártevők ismerete, a burgonyabogár, a házatlan csiga, az almamoly és a káposztalepke jellemzői.

Az állatok testfelépítése: Az egysejtű és a többsejtű élőlények közötti különbség ismerete, az állatok és a növények közötti alapvető különbség megnevezése. A tanult állatok – papucsállatka, zöld szemesostoros, óriás amőba, földigiliszta, mézelő méh, házi tyúk, házi kacsa, szarvasmarha, juh, kecske, házi sertés, kutya, macska, házi veréb, füstifecske felismerése, tulajdonságai.

Anyagok és tulajdonságaik: Az élő és élettelen közötti különbség ismerete. A halmazállapotok jellemzői, a halmazállapot-változások ismerete, az egynemű és a keverék alapvető tulajdonságainak megnevezése. . Az oldat jellemzői, alkotóelemeinek ismerete. Környezetünk anyagainak – talaj, víz levegő – alapos ismerete. A gyors és a lassú égés közötti különbség,

valamint a természetes és a mesterséges anyagok közötti különbség ismerete. Alapvető tűzvédelmi és tűzoltási ismeretek.

Mérések a mindennapi életben: A mérés fontosságának és pontosságának ismerete, a hosszúság, a tömeg, a térfogat, a hőmérséklet mérése, mértékegységei és mérőeszközei. A természetben mért hőmérsékleti adatokból való átlagolás – napi középhőmérséklet, havi középhőmérséklet, évi középhőmérséklet - módjának ismerete, a hőingadozás megállapításának folyamata.

Tájékozódás az időben: Az idő jellemzőinek és mérésének ismerete. A Föld és a Hold mozgásainak, valamint annak következményeinek jellemzése. A földtörténeti korok felsorolása, az időzónákban való tájékozódás.

Tájékozódás a térben: A térkép fogalma, irány és távolság meghatározása, a világtájak, a domborzat és a vizek ábrázolása, hazánk domborzati, közigazgatási és éghajlati térképeinek értelmezése, a Föld mágneses mezője.

Alapvető légköri jelenségek és folyamatok: Az időjárás és az éghajlat közötti különbség ismerete, a légkörben zajló folyamatok – levegő felmelegedése, víz körforgása, csapadék keletkezése, szél keletkezése – megkülönböztetése. Az éghajlati övezetek elhelyezkedésének és jellemzőinek ismerete, az évszakok jellemzőinek és csillagászati kezdetének alapos tudása.

Az emberi szervezet működése, testi-lelki egészség: A szerveződési szintek ismerete, a szervrendszerek feladatának és az azokhoz tartozó szervek jellemzői. A környezete és az ember egészsége közötti kapcsolat ismerete.

Fogalmak: növény, virág, ivarlevél, takarólevél, lágyszár, faszár, raktározó gyökérzet, módosult szár, fotoszintézis, ízeltlábú, rovar, bogár, gomba, gyűrűsféreg, egysejtű, többsejtű, gerinces, madár, emlős, macskaféle, kutya, élő, élettelen, halmazállapot-változás, fagyás, olvadás, párolgás, forrás, lecsapódás, égés, tűzoltás, hosszúság, tömeg, térfogat, idő, egy nap, egy év, csillag, bolygó, hold, térkép, méretarány, síkság, dombság, hegység, időjárás, éghajlat, szél, napforduló, nap-éj egyenlőség, sejt, szövet, szerv, szervrendszer, egészség, egészséges életmód.

6. évfolyam

Topográfiai alapfogalmak: Tájékozódás a térképen és a földgömbön, kontinensek, óceánok, nagyobb folyók, nevezetes szélességi körök és éghajlati övezetek felismerése, hazánk térképén való tájékozódás. A fő folyó és a mellékfolyó közti különbség ismerete.

A Föld külső és belső erői, folyamatai: Bolygónk belső felépítésének ismerete, a hegységképződési módok – gyűrődés, vetődés, vulkánműködés – közötti különbségek jellemzése. Az ezek kapcsán kialakult hegységek – lánchegység, röghegység, vulkanikus

hegység – tulajdonságainak ismerete. Felszínformáló külső és belső erők munkája, a kialakult kőzetek ismerete.

Az erdők életközössége, természeti-környezeti problémái: Az erdő fogalmának ismerete, hazai erdőink szintjeinek és erdőalkotó fájnak jellemzése. A tölgyerdő és a bükkerdő, valamint a fenyvesek közötti különbség jellemzése. Erdőalkotó növények – kocsányos tölgy, közönséges bükk, erdei fenyő, vadrózsa, mohák, erdei pajzsika -, valamint az erdő gombáinak – erdőszéli csiperke, gyilkos galóca – jellemzése. Az erdő állatainak és jellemzőinek ismerete: gímszarvas, őz, vaddisznó, vörösróka, nagy tarkaharkály, erdei fülesbagoly, széncinege, erdei vöröshangya, szarvasbogár, gyapjaslepke, koronás keresztespók, közönséges kullancs. Az életközösségekben kialakult kapcsolatok – táplálkozási kapcsolat, együttélés, élősködés, versengés, asztalközösség – ismerete.

A mezők és a szántóföldek életközössége, természeti-környezeti problémái: A rét mint élőhely jellemzői. Lágyszárúak, fűfélék, ipari növények (napraforgó, cukorrépa), ízeltlábúak (olasz sáska, zöld lombszöcske, mezei tücsök), rovarrevők (keleti sün, b. varangy, ürge gyík), emlősök (vakondok, mezei pocok, mezei nyúl), madarak (f. gólya, fűcán, egerészölyv, parlagi sas, fogoly) jellemzői.

Vízi és vízparti életközösségek, természeti-környezeti problémái: A víz mint élőhely jellemzői, a felszíni és a felszín alatti vizek, a vízben élő egysejtűek (papucsállatka, óriás amőba, zöld szemes ostoros), vízi és vízparti növények (nád, gyékény, fonalas zöldmoszat), vízi és vízparti állatok (tavi kagyló, orvosi pióca, kecskerák, szitakötő, szúnyogok, ponty, lesőharcsa, kecskebéka, vízisikló, vidra, tőkés réce, fehér gólya) jellemzői.

Az energia: Az energiahordozók ismerete, csoportosításuk. A megújuló és a nem megújuló energiahordozók közötti különbségek, jellemzők ismerete. A légszennyező anyagok és hatásaik.

Fogalmak: Földgömb, nevezetes szélességi körök, fő folyó, mellékfolyó, torkolat, éghajlat, forgás, keringés, gyűrődés, vetődés, vulkánkitörés, földrengés, kőzet, talaj, talajpusztulás, erdő, nyitvatermő, zárvatermő, egyszikű, kétszikű, egylaki, kétlaki, egyivarú, kétivarú, szélporozta, rovarporozta, cserje, moha, haraszt, gomba, ízeltlábú, rovar, gerinces, emlős, madár, pók, együttélés, élősködés, versengés, asztalközösség, tápláléklánc, rét, hulló, kaszattermés, szemtermés, fűféle, hal, puhatestű, kagyló, feltöltődés, környezetszennyezés, környezetvédelem. megújuló energiaforrás,

Értékelés:

A tanuló szóbeli vizsgát tesz, amely magában foglal témánként egy-egy kifejtendő kérdést, néhány fogalmat, valamint ábrafelismerést, magyarázatot. A szóbeli vizsga felkészülési ideje maximum 15 perc.

Kémia

7. évfolyam

A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig: A modell, kísérlet, tapasztalat, magyarázat, balesetvédelmi szabály, veszélyességi jelölés, anyagi halmaz, gáz, folyadék, szilárd halmazállapot, halmazállapot-változások, olvadás, párolgás, forrás, lecsapódás, fagyás, szublimáció, endoterm és exoterm változások, vegyszer, egyszerű mérési módszerek, tömeg, térfogat, sűrűség, elválasztási eljárások, kísérleti eszközök, desztilláció fogalmának ismerete. Az egyszerű laboratórium felépítése, anyagai és eszközei. Kísérlet, a tapasztalat és a magyarázat. Egyszerű modellek, az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezése. A halmazállapot-változások ismerete a természetből (légköri jelenségek) és a mindennapokból. A keverékek és elválasztásuk. Az anyagok vizsgálatának egyszerű módszerei.

Az anyagi halmazok: A kémiailag tiszta anyag, kémiai elem, fém, nemfém, vegyület, szerves vegyület, keverék, fizikai tulajdonság, fizikai változás, oldat, oldott anyag, oldószer, oldódás, oldhatóság, tömegszázalék, térfogatszázalék, telítetlen oldat, telített oldat, fiziológiás sóoldat, rendszer, valódi oldat, kolloid oldat, komponens, levegő, ötvözetek fogalmának ismerete. A természettudományos vizsgálatok és azok során alkalmazott legfontosabb mennyiségek. A részecskemodell alapján, az oldódás értelmezése. Elem, vegyület és keverék. Az anyag fizikai tulajdonságai. Az oldatok összetétele. Valódi oldatra és a kolloid oldat.

Atomok, molekulák és ionok: Az elemi részecske, proton, elektron, neutron, kémiai részecske, atom, molekula, ion, elemmolekula, vegyületmolekula, atommag, elektronburok, rendszám, periódusos rendszer, nemesgázszerkezet, kémiai kötés, vegyjel, képlet, alkálifémek, alkáliföldfémek, földfémek, halogének, nemesgázok fogalmának ismerete. Szöveges leírás vagy kémiai szimbólum alapján az atomok, molekulák és ionok megkülönböztetése. A legfontosabb elemek vegyjele, illetve vegyületek képlete. Az atom felépítése. A kisebb atomok elektronszerkezetének felírása a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell). Egyszerű molekulák kialakulása (H_2 , Cl_2 , O_2 , N_2 , H_2O , HCl , CH_4 , CO_2). Az egyszerű ionok kialakulása (Na^+ , K^+ , Mg^{2+} , Ca^{2+} , Al^{3+} , Cl^- , O^{2-}). Az ionvegyületek képletének megállapítása. Köznapi anyagok molekula- és halmazszerkezete (hidrogén, oxigén, nitrogén, víz, metán, szén-dioxid, gyémánt, grafit, vas, réz, nátrium-klorid).

8. évfolyam

Kémiai reakciók: A kémiai reakció, reakcióegyenlet, katalizátor, csapadék, gázfejlődés, exoterm reakció, endoterm reakció, egyesülés, bomlás, égés, gyors égés, lassú égés, sav, bázis, só, savas kémhatás, semleges kémhatás, lúgos kémhatás, közömbösítés, pH-érték, indikátor, korrózió, rozsda fogalmának ismerete. Az egyszerű kémiai reakciók értelmezése a részecskemodell alapján. A reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételei(ütközés, energia) Legalapvetőbb kémiai reakciók ismerete (pl. égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói, fotoszintézis). Sav-bázis indikátorok. A katalizátorok működési elve. A fémek csoportokba sorolása korrózióállóságuk alapján. A vas korróziójának lényege valamint a korrózióvédelem módjai.

Kémia a természetben: A üvegházhatás, globális klímaváltozás, ózonpajzs, ózonlyuk, savas eső, szmog, édes víz, sós víz, ásványvíz, ásvány, trágya, hulladék, veszélyes hulladék, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés, szerves vegyület, fosszilis tüzelőanyag, természetes szenek, megújuló energiaforrások fogalmának ismerete. Az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolata kémiai szempontok alapján. Természeti környezet, azon belül a légkörnek, a kőzetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagai. A globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulása és emberiségre gyakorolt hatása. Környezetszennyezés, energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás.

Kémia a mindennapokban: A gyógyszer, dohánytermék, drog, alkohol, tápanyag, élelmiszer-adalék, táplálékkiegészítő, mesterséges édesítőszer, tartósítószer, E-számok, kemény víz, vízlágyítás, vízkőoldás, mosószer, szappan, fertőtlenítőszer, érc, műanyag, festékanyagok, növényvédő szerek, műtrágya, mikro- és makrotápanyagok, mesterséges szenek fogalmának ismerete. Az életfolyamatainkhoz szükséges tápanyagok. A változatos táplálkozás és az egészséges életmód. A forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószer) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezése, azok felelősségteljes használata. A különféle ásványokból, kőzetekből gyártott építőanyagok (pl. mész, beton, üveg) A vas-és alumíniumgyártás. A kőolaj feldolgozása.

Értékelés:

A tanuló szóbeli és írásbeli vizsgát is tesz kémiából.

A tanuló előbb írásbeli vizsgát tesz, feladat lapot old meg a megjelölt témakörökből, majd szóbeli vizsgát köteles tenni.

Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc. A szóbeli feleletre a felkészülési idő 20 perc, a vizsga időtartama max. 10 perc

A feladatlap értékelése:

91-100%- jeles (5)

81-90%- jó (4)

65-80% - közepes (3)

41-64%- elégséges (2)

40% alatt- elégtelen (1)

Fizika

7. évfolyam

Bevezetés a fizikába: A mérés, hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, idő, hőmérséklet, a mérés pontossága, a mért adatok átlaga, becslés, tudományos eredmény fogalmak ismerete. A közismert mértékegységeket helyes használata. A fizika fontosabb szakterületeinek ismerete. Tájékozottság a fizika néhány új eredményével kapcsolatban.

Az energia: Az energiafogyasztás, teljesítmény, energiahordozók, zöldenergia, fosszilis energia, energiabiztonság, energiatakarékosság, energiamegmaradás, rugalmas energia, helyzeti energia, mozgási energia, belső energia fogalmak ismerete. Az energiatakarékosság fontosságának, az energiabiztonság fogalmának ismerete. Az energiatermelés környezeti hatásainak ismerete. A táplálékok energiatartalmának szerepe a szervezet energiaháztartásában és az ideális testsúly megtartásában.

Mozgás, közlekedés és sportolás közben: A hely, pálya, elmozdulás, út, átlagsebesség, kölcsönhatás, gyorsulás, nehézségi gyorsulás, erő fogalmak és Newton első és második törvénye ismerete. A hely- és időadatok megfelelő összekapcsolása. Az út és elmozdulás fogalma közötti különbség tétele. Az átlagsebesség kiszámítása, a mértékegységeket megfelelő használata. Egyenletes és nem egyenletes mozgások. A testek sebességének nagyságrendjének ismerete. Az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességének, a megtett út, az út megtételéhez szükséges idő meghatározása.

Lendület és egyensúly: A lendület, a lendület megmaradása, periódusidő, fordulatszám, egyensúly, amplitúdó rezgésszám, rugalmas alakváltozás, Newton harmadik törvénye ismerete. A lendület kiszámítása, a lendület megmaradásának vizsgálata néhány hétköznapi helyzetben. A rakéta mozgásának fizikai magyarázata. Körmozgások és lengések. A periódusidőt befolyásoló tényezők azonosítása. Annak magyarázata, hogy miért nem esik le, miért nem fordul el a test. Rugalmas és rugalmatlan alakváltozások összehasonlítása. A szilárd anyagok belső szerkezete.

Víz és levegő a háztartásban és a környezetünkben: A légnemű, folyékony, szilárd, fagyás, olvadás, párolgás, lecsapódás, forrás; kapilláris csövek, nyomás, hidrosztatikai nyomás,

felhajtóerő, úszás, lebegés, sűrűségfeltétel, termikus kölcsönhatás, melegítés, felvett és leadott hő, nyomáskülönbség fogalmak ismerete. Az anyag egyes halmazállapotainak ismerete, annak sajátságai, ismerni a halmazállapot-változások jellemzőit, a halmazállapot-változások és a hőmérséklet alakulásának kapcsolatát. a folyadékokban való úszás, lebegés és elmerülés jelenségének magyarázata, az erre vonatkozó sűrűségfeltétel ismerete. Kapilláris jelenségek.

8. évfolyam

Elektromosság a háztartásban: Az atom, elektromos állapot, elektromos áram, feszültség, áramerősség, ellenállás, Ohm törvénye, áramforrás, fogyasztó, Joule-hő, áramütés, elektromos energia, teljesítmény, dipólus, transzformátor fogalmak ismerete. Az elektromos állapot kialakulásának magyarázata, a töltött részecskék és atomról alkotott egyszerű elképzelés (elektron, proton, atommag) segítségével. A villámok kialakulásának fizikai magyarázata. Szemléletes kép alkotása az elektromos – egyen és váltakozó – áramról. Egyen és váltakozó-áramú eszközök azonosítása a környezetünkben. A feszültség és áramerősség jele, mértékegysége, feltüntetése az elektromos eszközökön. Az áramerősség várható értékének meghatározása az ellenállás ismeretében. A technikai alkalmazásokban gyakori szigetelő és vezető anyagok ellenállása. Az egyszerű áramkör részei: áramforrás, kapcsoló, fogyasztók, vezeték. Elemek és akkumulátorok jellemző adatainak összehasonlítása. Az emberre veszélyes feszültség és áramerősség értékek. Az áramütés hatása. A Joule-hő meghatározása. A vasaló, a hajszárító, a vízmelegítő működési elve: a fűtőszál kialakítása és szerepe. Áramütés-veszélyes helyzetek a lakásban: A rövidzár, a biztosíték és a földelés szerepe az elektromos eszközök biztonságos használata során Az iránytű használatának fizikai alapja. Jedlik Ányos munkássága és az elektromos motor. A transzformátor működésének megfigyelése.

Világítás, fény, optikai eszközök: A fényforrás, szabályos visszaverődés, tükör, fénytörés, gyűjtő és szórólencse, fókusztávolság, fókuszpont fogalmak ismerete. A fény egyenes vonalú terjedése. A síktükörben látható tükörkép kialakulásának magyarázata a fény szabályos visszaverődésével, a fénysugár útjának megrajzolásával. A háztartásban használt fényforrások és azok tulajdonságainak (a fény színe, a fényerősség, a kibocsátott fény térbeli eloszlása, az energiahatékonyság, ár, élettartam) ismeret A fénytörés jelensége. A gyűjtőlencse optikai tulajdonságai. A nagyító képalkotásának fizikai magyarázata. A látás folyamatának fizikai magyarázata. Jellegzetes lencsehibák: rövidlátás, távollátás, ezek korrekciója szemüveggel, kontaktlencsével, lézeres beavatkozással. A szem egészségvédelme. A távcső és mikroszkóp részeinek ismerete, működésének fizikai magyarázata.

Hullámok: A állóhullám, hullámhossz, frekvencia, hullám terjedési sebessége, hangmagasság, hangerő, szivárvány színei, kiegészítő színek fogalmának ismerete. – Rugalmas kötélen,

rugón kialakított állóhullámok mozgásának leírása. A haladó hullámok kialakulásának elvi magyarázata. Az amplitúdó, a frekvencia, a hullámhossz. A terjedési sebesség. A hang tulajdonságainak (hangmagasság, hangerő) fizikai magyarázata. Egyes hangszerek hangképzésének elve. A hallás mechanizmusának fizikai lényege, a hallást károsító tényezők ismerete. A fény hullámtermészetének ismerete. A színek észlelésének magyarázata, a kiegészítő színek. A felhők, az ég, a növényzet, a tenger, a folyók színének egyszerű magyarázata.

Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata: A napközéppontú világkép, földtípusú bolygó, óriásbolygó, holdfázis, fogyatkozások, csillag, galaxis, fekete lyuk, fényév fogalmának ismerete. A Nap fizikai jellemzői. A Nap energiájának forrása. A Föld Nap körüli mozgásának, a Hold Föld körüli mozgásának fizikai jellemzői. A Nap járása. Az égtájak meghatározása. Felszíni formáinak magyarázata: meteoritok. A Hold fázisainak megfigyelése, fizikai magyarázata a Nap, Föld, Hold helyzete alapján. Föld típusú bolygók és óriásbolygók, a bolygók jellegzetességeinek egyszerű fizikai magyarázata. A csillagok sajátosságai, megkülönböztetésük a bolygóktól, látszólagos mozgásuk fizikai értelmezése, a legfontosabb csillagképek ismerete. A Tejútrendszer, galaxisok, fekete lyukak. Az objektumok legfontosabb fizikai jellemzőinek feltérképezése. Az űrkutatás aktuális céljai, legfontosabb irányai: az űrszondák, a nemzetközi űrállomás, az űrtávcsövek, a műholdak tevékenységének ismerete. A világűr kutatásának kérdései: élet a Világegyetemben, a Világegyetem keletkezése és fejlődése. Értékelés:

A tanuló fizikából írásbeli és szóbeli vizsgát tesz, fizikai számítási feladatlapot old meg.

A feladatlap értékelése:

91-100% - jeles (5)

81-90% - jó (4)

65-80% - közepes (3)

41-64% - elégséges (2)

40% alatt elégtelen (1)

Az írásbeli vizsgák időtartama 45 perc. A szóbeli feleletre a felkészülési idő 20 perc, a vizsga időtartama max. 10 perc.

Biológia

7. évfolyam

A biológia tudományának céljai és vizsgálati módszerei: Az egymásra épülő szerveződési szintek ismerete.

Az élet kialakulása és szerveződése: A prokarióták és az eukarióták közötti fejlettségi különbségek ismerete. A növényi, az állati és a gombák sejtjeinek felépítése, az alapvető különbségek ismerete. A sejtalkotók feladatainak ismerete.

Az élővilág fejlődése: Az evolúció alapfogalmainak ismerete.

Az élővilág országai: A rendszertan alapjai, a kezdetleges sejtmagvasok, a vírusok, a valódi sejtmagvasok országa, a növények országa (moszatok, zuzmók, mohák, harasztok, nyitvatermők és zárvatermők törzse), a gombák országa. Az állatok országa (szivacsok, csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak és a gerincesek törzse). A rendszertani kategóriák ismerete, jellemzői, példafajok megnevezése.

Bolygónk élővilága: A földrészek és óceánok legjellegzetesebb élőlényekének alapfokú ismerete, a trópusi esőerdők, a szavannák, a sivatag, és a mediterrán tájak jellemzői, növényei és állatai. A mérsékelt övezet élővilága és termesztett növényei, a mérsékelt övi füves puszták, a tajga, a tundra, a magashegységek, a sarkvidékek és a tengerek élővilága.

Életközösségek jellemzője: A bioszféra, az élő és élettelen környezeti tényezők és hatásaik, a táplálkozási kapcsolatok, a természetes és mesterséges életközösségek. A levegőszennyezés, a vízszennyezés és a talajszennyezés.

A természeti értékek védelme: A természetvédelem alapvető feladatainak és céljainak ismerete, hazánk természeti értékeinek jellemzése. Lakóhelyünk környékén található természetvédelmi területek, természeti értékek ismerete. A fajok védelmének lényeges formái, lehetőségei, fontossága.

Fogalmak: bioszféra, környezet, szerveződési szint, prokarióta, eukarióta, sejt, szintest, sejtfal, sejthártya, sejtplazma, sejtmag, egysejtű, többsejtű, telep, szövet, evolúció, természetes kiválasztódás, fajok sokszínűsége, éghajlati övezet, biom, bioszféra, életközösség, tápláléklánc, túlélőképesség, szűktűrésű, tágtűrésű, termelő, fogyasztó, lebontó, szimbiózis, együttélés, versengés, üvegházhatás, savas eső, szmog, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, nemzeti park, védett faj, eszmei érték, ökoturizmus, ökogazdálkodás, urbanizáció, környezettudatosság

törzs, osztály, faj, moszat, zuzmó, moha, haraszt, nyitvatermő, zárvatermő, egyszikű, kétszikű, gomba, szivacs, csalánozó, gyűrűsféreg, puhatestű, ízeltlábú, pók, rák, rovar, bogár, gerinces, hal, kételtű, hüllő, madár, emlős, méhlepényes emlős, erszényes emlős.

8. évfolyam

Az élővilág és az ember kapcsolata, fenntarthatóság: Az ember helyének, szerepének ismerete a bioszférában. A globális környezeti problémák gazdasági és társadalmi hatásainak ismerete, a fenntarthatóság fogalma, fontossága.

Az emberi szervezet I., Testkép, testalkat, mozgásképesség: A főbb testtájak és testrészek, a bőr, a csontváz és a vázizomzat feladatának, jellemzőinek, elhelyezkedésének ismerete. Az emberi kültakaró szövetretegeinek, az abban lévő alkotórészeknek jellemzése. A csontvázat alkotó csontok megkülönböztetése, elhelyezkedésük ismerete, az izmok munkájának, működésének jellemzése. A gerincoszlop tájékainak és részeinek megnevezése, a végtagok és függesztőöveik, a mellkas csontjainak, valamint a koponya csontjainak megmutatása csontvázon vagy képeken és saját testen, a csöves csontok felépítése valamint a csontok kapcsolódási formáinak ismerete, az ízület részeinek felismerése

Az emberi szervezet II.: Anyagforgalom: A táplálkozás szervrendszere és alkotói, az emésztés folyamata, emésztési problémák, a légzés szervrendszere és annak betegségei, a vér és a keringés, a vérkeringés betegségei, a kiválasztás szervrendszere és betegségeinek ismerete. A vér alkotóelemeinek és azok szerepének feltárása.

Az emberi szervezet III.: Érzékelés, szabályozás: Az ember hormontermelőmirigyeinek – agyalapi mirigy, pajzsmirigy, hasnyálmirigy, mellékvese, petefészek, here - és az általuk termelt néhány hormonnak- serkentő hormonok, növekedési hormon, prolaktin, tiroxin, inzulin, adrenalin, tesztoszteron, ösztrogén - ismerete. A központosult idegrendszert alkotó idegsejtek felépítése, a rendszer működése. A feltételes és feltétlen reflexek közti különbség ismerete, a reflexív működése. Az érzékszervek felépítése és működése. Az immunválaszok ismerete, az immunizálás folyamatainak feltárása.

Szaporodás, öröklődés, életmód: Az emberi nemek testi különbségeinek, az ember egyedfejlődési szakaszainak, a felelős szexuális magatartásnak ismerete. Az ivarsejtek jellemzőinek, valamint az öröklődés menetének feltárása, az ivari hormonok működésének ismerete.

Fogalmak: biológiai sokféleség, fajgazdagság, fajtanemesítés, génmegőrzés, globális probléma, éghajlatváltozás, monokultúra, biogazdálkodás, tájgazdálkodás, fenntarthatóság, sejt, szövet, szerv, szervrendszer, szervezet, életközösség, bioszféra, sejtmag, sejtplazma, örökítőanyag, kromoszóma, kültakaró, bőr(szövet), csont(szövet), koponyacsontok, gerincoszlop, csigolyák, bordák, a végtagok alapfelépítése, függesztőövek, izom(szövet), hajlító- és fesztőizmok, mimikai izmok, ízület DNS, gén, csontszövet, ízület, rándulás, ficam, húzódás, zúzódás, tápcsatorna, tápanyag, emésztőnedv, enzim, felszívódás, máj, hasnyálmirigy, felső és alsó

légutak, tüdő, légcsere és gázcsere, szív, szív ciklus, értípusok, véralvadás, vérkép, vese, só- és vízháztartás, kiválasztás, emésztés, fogszuvasodás, gyomorfekély, hányás, diffúzió, nyomáskülönbség, védelmi vonal, hemoglobin, szűrlet, vizelet, központosult idegrendszer, központi és környéki idegrendszer, gerincvelő, agyvelő, inger, ingerület, érzet, érző- és mozgatópálya, reflex, reflexív, belső elválasztású mirigy, hormon és receptor, agyalapi mirigy, pajzsmirigy, hasnyálmirigy, mellékvese, nemi mirigyek és hormonjaik, immunrendszer, veleszületett és szerzett immunitás, védőoltás, érzékszerv, menstruációs ciklus, osztódás, zigóta, embrió, fogamzásgátlás, családtervezés.

Értékelés:

A tanuló szóbeli vizsgát tesz, amely magában foglal témánként egy-egy kifejtendő kérdést, néhány fogalmat, valamint ábrafelismerést, magyarázatot. A szóbeli vizsga felkészülési ideje maximum 15 perc.

Földrajz

7. évfolyam

Tudja felsorolni a fő- és mellékvilágítójakat.

Ismerje közvetlen lakókörnyezete földrajzi jellemzőit.

Tudja Magyarország megyéit, megyeszékhelyeit, nagy tájait azok természeti és társadalmi erőforrásait.

Mondjon példát Magyarország Nemzeti Parkjaira, Világörökség helyszíneire, hungarikumokra.

Tudja a Kárpát-medence térségének nagytájakait.

Tudjon tájékozódni és megmutatni a térképen az adott tájakat, topográfiai fogalmakat..

Mutassa be a földrajzi övezetesség rendszerét, az egyes övezetek, övek főbb jellemzőit.

Értelmezze a mindennapi életben jelen lévő pénzügyi tevékenységeket, szolgáltatásokat.

8. évfolyam

Sorolja fel Atlasz segítségével Európa főbb országait, fővárosait

Jellemezze Európa és az Európán kívüli kontinensek tipikus tájait megadott szempont szerint

Tudja a távoli kontinensekhez (Afrika, Amerika, Ázsia) kapcsolódó fontosabb fogalmakat: elsivatagosodás, aszály, éhségövezet, nyomornegyed, népességrobbanás, fjord, passzát

Tudjon tájékozódni és megmutatni a térképen az adott tájakat, topográfiai fogalmakat.

Topográfiai ismeret: kontinensek határai, partvonala, félszigeteik, szigeteik, öbleik

Értékelés:

A tanuló földrajz tantárgyból írásbeli (feladatlap) vagy szóbeli vizsgát tehet

A feladatlap értékelése:

91-100% - jeles (5)

81-90% - jó (4)

65-80% - közepes (3)

41-64% - elégséges (2)

40% alatt elégtelen (1)

Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc. A szóbeli feleletre a felkészülési idő 20 perc, a vizsga időtartama 10-20 perc.

Angol nyelv

5. évfolyam

Köszönés, bemutatkozás – Személyes információ kérése, nyújtása. Idő kifejezése, napirend, szabadidős tevékenységek, sportok, hangszerek. Egyszerű jelen idő – cselekvés, történés, létezés.

Szobák, bútorok, berendezési tárgyak a lakásban. Térbeli viszonyok – there is/are, a hely elöljárói. Épületek, tágabb környezetünk bemutatása, útbaigazítás.

Személyek bemutatása, külső tulajdonságok. Képleírás – folyamatos jelen idő – kijelentés, tagadás, kérdés. Ruhaneműk, árak, vásárlás.

6. évfolyam

Sport, érdeklődési kör, személyes adatok. Személyek bemutatása, külső tulajdonságok. Képleírás – folyamatos jelen idő – kijelentés, tagadás, kérdés. Ruhaneműk, árak, vásárlás. Napirend, iskolai élet, hónapok, szabadidős tevékenységek, házimunka. Cselekvés, történés, létezés – egyszerű jelen idő, az időhatározó-szók szerepe, helye a mondatban.

Állatkerti állatok – folyamatos jelen idő és az egyszerű jelen idő. Személyes névmások tárgyesete. Modalitás – must, can. Utazással kapcsolatos szókinés – a múlt kifejezése. Múltra vonatkozó információ kérése, adása. Ételek, italok – megszámlálható, megszámlálhatatlan főnevek.

7. évfolyam

Köszönés, számok, betűzés, üdvözlés, utasítás adása, kép leírása, országok neve, családtagok bemutatása, a hét napjai, idő kifejezése, napi teendők felsorolása, szabadidős tevékenységek, sportok, hangszerek neveinek ismerete, egyes szám, többes szám megkülönböztetése, létige ismerete, személyes névmás alany-és tárgyesete, birtokos névmás, birtoklást kifejező segédige elsajátítása, egyszerű jelen alkalmazása, térbeli tájékozódás, elöljárószavak ismerete, szobában található tárgyak megnevezése azok elhelyezése egymáshoz viszonyítva. Szobák ismerete, ház részeinek bemutatása. Város részei, főbb pontjai, épületei a városnak, tájékozódás, létezés

kifejezése, képesség kifejezése, birtokviszony kinyilvánítása, külső leírása az embereknek, ruházat jellemzése, két alapvető igeidő ismerete és megkülönböztetése, egyszerű jelen és folyamatos jelen. Napok, hónapok neveinek ismerete, dátumok, számnevek, múlt idő, egyszerű jelen, egyszerű múlt, jelenről általánosságban írni, beszélni, múltból rövidebb elbeszélést tartani. Ételek neveinek megismerése, mennyiség kifejezése, megszámlálható/megszámlálhatatlan főnevek elkülönítése, vásárlás, névelő használata, „some/any” megfelelő alkalmazása. Földrajzi nevek, képződmények megismerése, hónapok nevei, évszakok jellemzői, jövő idő kifejezése, levélírás, melléknevek és határozók helyes alkalmazása.

8. évfolyam

Bemutakozás, személyes adatok, család, rokonság. Az otthon bemutatása – térbeli viszonyok, a hely elöljárói. Napirend, házimunka, szabadidős tevékenységek - Cselekvés, történés, létezés – egyszerű jelen idő. Képleírás - folyamatos jelen idő. Történetmesélés – egyszerű múlt idő. Múlt idejű történések kifejezése – folyamatos múlt idő.

Jövőidejűség – going to, will használata. Épületek, látnivalók – útbaigazítás. Személyes élmények, tapasztalatok – az igék három alakja, present perfect. Betegségek, bajok, tanácsadás. Értékelés:

A tanuló angol nyelvből írásbeli vizsgát tesz, nyelvtan és szövegértési feladatokat old meg.

A feladatlap értékelése: 91-100% - jeles (5)

81-90% - jó (4)

65-80% - közepes (3)

41-64% - elégséges (2)

40% alatt elégtelen (1)

A tanuló szóbeli vizsgát tesz az adott társalgási témakörökből.

Az írásbeli vizsgák időtartama 45 perc. A szóbeli feleletre a felkészülési idő 10 perc, a vizsga időtartama 10-20 perc.

Ének-zene

5. évfolyam

Nyolc népdal ismerete, egyszerű dallam kottázása, a régi stílus jellemzői.

Zenetörténet: a barokk zene és legnagyobb zeneszerzői

Fogalmak: 16-od, kis éles és kis nyújtott ritmus

6. évfolyam

Nyolc népdal ismerete.

Zeneelmélet: Hangközismeret: k2, n2, k3, n3 ismerete és használata, vonalrendszerbe való elhelyezkedése, az új stílusú népdalok jellemzői.

Zenetörténet: A klasszikus zene és zeneszerzői, a históriás ének műfaja.

7. évfolyam

Nyolc népdal ismerete.

Zeneelmélet: Hangközismeret: k6, n6, k7, n7 ismerete és vonalrendszerben való alkalmazása, új stílusú népdalok jellemző összehasonlítása a régi stílussal

Zenetörténet: a romantika világa, népies műdalok, szimfonikus költemények műfaja

8. évfolyam

Nyolc népdal ismerete.

Zeneelmélet: tanult hangközök ismerete és vonalrendszerbe való alkalmazása

Zenetörténet: évszázadok muzsikája

Értékelés:

A hangzó anyag szép és tiszta éneklése 1 versszakkal. Zenei írás – olvasás önálló elkészítése, felkészüléssel kb. 20 perc.

Vizuális kultúra

5. évfolyam

Ismerje az őskor, az egyiptomi és a görög-római művésze, alapvető jellemzőit.

Az elsődleges és másodlagos színek ismerete, másodlagos színeket ki tudja keverni az elsődleges színekből

rajz: a jó és rossz tudás fája

alma rajzolása

József történetének egy epizódja egyiptomi festmény stílusában

mozgás tanulmány (két fázisban)

papírmaszk készítés

mitológiai lények (fantáziarajz)

mozgás ábrázolás

képregény rajzolás

6. évfolyam

Az ókeresztény jelképek, a román és gótikus művészet alapvető jellemzőinek ismerete. Legyen tisztában a reneszánsz művészet egyedi jellemzőivel.

mennyezetkazetta

lovag

címer

gótikus betű

rózsaablak

portré (önarckép)

mozgás –többfázisú (Daumen kino)

faág levéllel

hengeres test rajzolás, árnyékolás

épülettervezés (kétpontos perspektíva)

7. évfolyam

Ismerje a klasszicizmus, a romantika, és az impresszionizmus alapvető stílusjegyeit.

Power Point bemutató az impresszionizmusról és annak egy szabadon választott művészeről.

vonalarajz

plakát tervezés

izometrikus kocka

kétpontos perspektívában ábrázolt csonkolt kocka

drapéria rajzolás, árnyékolás

betűtervezés

forma és funkció(tol belső szerkezete)

absztrakt mű (kép kiegészítés-stílusgyakorlat)

8. évfolyam

A XX. század művészetének legfontosabb irányzatait ismerje: expresszionizmus, szecesszió,

kubizmus, op-art, pop art, futurizmus

önarckép árnyék profil kreatív kitöltése

ex libris tervezés

ex libris készítés (linómetszés)

hengeres test bontása (sakkfigura tervezés)

egyponos perspektíva (utca vagy szobabelső)

három pontos perspektíva (lebegő betű)

logótervezés

csendélet beállítás után (hengeres forma+ drapéria)

Power Point bemutató a XX. század művészetének egy irányzata, és legfontosabb képviselői

reklámcédula tervezés

Értékelés: a beadott rajzok, alkotások értékelése.

Dráma és színház

7. évfolyam

Témakörök és követelmények:

Szabályjátékok, népi játékok:

Alapfogalmak ismerete: beszédtechnika, légzéstechnika, hangerő, hangmagasság, hangterjedelem, hangszín, hanglejtés, beszédtempó, beszédritmus, szünettartás, testtartás, gesztus, mimika, tekintet, koncentráció, lazítás, egyensúly, koordináció, térhasználat, együttműködés

Egy népi játék ismertetése.

Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)

Alapfogalmak: drámajáték, kommunikáció, interakció, feszültség eszköze, a szerkesztés szerepe

Felismeri a tárgyi világ kínálta eszközöket, ezek művészi formáit (pl. a bábót és a maszkot)

Rögtönzés:

Alapfogalmak: szituációk alapelemei, szerep, szerepbe lépés, típusok ábrázolása

Saját történetek feldolgozása:

Megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat: forma és tartalom, feszültség, hatás, döntési helyzet

Műalkotások feldolgozása:

Alapfogalmak: fény-árnyék, hangsúlyos pontok, kontraszt, forma, méretarány, ritmus a művészetben, tempó, harmónia, diszharmónia

Dramaturgiai alapfogalmak:

Megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat. Felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás).

Alapfogalmak: szerep, funkció, karakter, viszony, téma, történet, cselekmény, cselekményszál, esemény.

A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc):

Alapfogalmak: dialógus, monológ, élő zene, hangeffekt, díszlet, jelmez, fényeffekt, báb, maszk, árnyjáték

Színházi műfajok, stílusok:

Alapfogalmak: tragédia, komédia, vígjáték, bohózat, színmű, opera, táncjáték, stílus

Színházi előadás megtekintése:

Alapfogalmak: színjáték, színpad, színész, néző, szervezési feladatok

Értékelés: Szóbeli alapján érdemjeggyel.

Technika és tervezés

5. évfolyam

Témakör: Modell- és makettépítés technológiái

felismeri a környezeti tapasztalások, megfigyelések ok-okozati összefüggéseit;

elemi műszaki rajzi ismereteit alkalmazza a tervezés során;

alkalmazza a vetületi ábrázolást.

Témakör: Település – a település kialakulása, településtípusok

ismeri a legfontosabb településfajtákat, azok jellemzőit;

elemzi a lakóépületek és a természeti környezet közötti kapcsolatot;

átlátja a lakóház tervezésének szempontjait – alaprajz, tájolás, épület alakja;

Témakör: Építészet – forma és funkció, anyagok és szerkezetek

azonosítja a lakóház részeit – alap, tartószerkezet, falazat, nyílászárók, homlokzat, tető;

ismereteket gyűjt a régi korok épületeiről, építőanyagairól, a hagyományos népi építészet épületeiről, építőanyagairól;

Témakör: Közterek, közösségi terek, középületek

megnevezi a településeken található legfontosabb középületeket, közintézményeket;

egy adott terület helyszínrajzát értelmezi, összeveti a valósággal, például nyomtatott, interneten elérhető térképek, fényképek alapján;

eligosodik egyszerű építészeti vázlatokon;

Témakör: Közlekedés – közlekedés egykor és ma

felismeri a közlekedési hálózatok szerepét, fontosságát a települések kialakulásában, fejlődésében, a település lakóinak életminőségében.

6. évfolyam

Témakör: Lakás, lakókörnyezet – a lakás jellemzői, lakástípusok, funkciók, helyiségek

lakásalaprajzot tervez – akár tervezőprogram segítségével – megadott létszámú család számára;

alaprajzok tanulmányozása során megismeri a lakás jellemző helyiségeit, azok funkcióját, egymással való kapcsolatát.

Témakör: Lakás, lakókörnyezet – funkciók, berendezések

felismeri a lakás alaprajza és a lakás berendezhetősége közötti kapcsolatot;

ismeri a lakás helyiségeinek jellemző bútorait;

ismeri az ergonómiai, esztétikai szempontokat a bútorok kiválasztása, elhelyezése során;

felismeri a lakás berendezése és a lakók eltérő igényei, szokásai közötti kapcsolatot;

ismeri a világítás, a színek, az anyagok és minták, a tárgyak és díszek szerepét a lakberendezésben;

információkat gyűjt a régi magyar konyhák berendezéseiről, eszközeiről;

ismeri a modern konyhával szemben támasztott követelményeket;

Témakör: Lakás karbantartása – a legfontosabb állagmegóvási, karbantartási munkák tevékenysége során tapasztalatokat szerez a háztartás műszaki jellegű rendszereinek felépítéséről, működéséről.

Témakör: Komplex modell- és makettkészítés

tapasztalatot szerez a felhasznált anyagokról, például természetes és mesterséges faanyagok, műanyagok, fémek, papírok, textilek, képlékeny anyagok;

a szerszámokat és eszközöket tanári útmutatás segítségével használja;

felismeri az elkészült produktum tervtől való eltérésének ok-okozati összefüggéseit.

7. évfolyam

Témakör: A települések közműellátása, a legfontosabb közművek, közszolgáltatások célzottan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján, és a kapott adatokat értékeli, rendszerezi, elemzi;

holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;

felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;

egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;

érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét.

Témakör: Korszerű, egészséges lakás és lakókörnyezet

felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;

felismeri a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában;

felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal;

tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;

egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;

Témakör: Az egészséges település

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

felsorolja az egészséges, élhető település kritériumait;

elemzi a különböző településtípusokhoz kötődő életformákat, felismeri a törvényszerűségeket;

elemzi az épített környezet és az életvitel összefüggéseit;

összehasonlítja a hagyományos és a modern építőanyagokat;

feltárja az építőanyagok és építési technológiák, építőipari foglalkozások közötti kapcsolatokat; megnevezi a településeken található legfontosabb középületeket, közintézményeket és azok szerepét a településen lakók életében;

régi térképek, fényképek alapján nyomon követi egy adott terület változásait;

gyűjtött dokumentumok alapján megismeri a települése történetét.

Témakör: Közlekedés, közlekedési rendszerek

átlátja a közlekedési hálózatok szerepét, fontosságát a település lakóinak életminőségében.

Témakör: Komplex modellezési feladat

környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;

komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;

holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;

felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;

felismeri a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában;

egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;

érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét;

ismeri a témakörhöz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.

Értékelés:

Gyakorlati feladatok kidolgozása 45 percben, az adott tanév anyagából.

Digitális kultúra

5. évfolyam

Témakör: Szövegszerkesztés

Szöveges dokumentumok létrehozása, formázása és mentése.

A dokumentum céljának megfelelően képek választása, beillesztése, átméretezése, elhelyezése

Nyelvi funkciók kritikus használata, helyesírás-ellenőrzés, elválasztás

Témakör: Bemutatókészítés

Szöveget, képet tartalmazó prezentáció létrehozása, formázása, paramétereinek beállítása

Feladatleírás, illetve minta alapján prezentáció szerkesztése

A bemutató objektumaira animációk beállítása

Témakör: Multimédiás elemek készítése

Kép, hang és video önálló rögzítése és tárolása digitális eszközökkel, digitális fényképezőgéppel, okostelefonnal.

A saját eszközzel készített képből, képrészlet kivágása prezentációhoz való felhasználás céljából

Bittérképes rajzolóprogrammal ábrakészítés.

Témakör: Az információs társadalom, e-Világ

Ismerje a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit.

Önállóan tud keresni információt, és a találatokat hatékonyan szűri.

Témakör: A digitális eszközök használata

Célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül.

Önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;

Használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.

6. évfolyam

Témakör: Algoritmizálás és blokkprogramozás

Érti, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön.

Egyszerű algoritmusokat elemez és készít.

Ismeri a kódolás eszközeit.

Adatokat kezel a programozás eszközeivel.

Témakör: Online kommunikáció

Böngészőprogram kezelése, webcímek beírása, linkek használata, portálok felkeresése.

Információ küldése, fogadása. Elektronikus levelezőrendszer használata.

Az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok megértése.

Témakör: Robotika

Ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

Témakör: Az információs társadalom, e-Világ

Az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;

Ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;

Védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

Témakör: A digitális eszközök használata

Az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;

Értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

7. évfolyam

Témakör: Algoritmizálás és blokkprogramozás

Megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat.

Ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

A probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven.

Témakör: Online kommunikáció

Tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;

Önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Témakör: Robotika

Adatokat gyűjt szenzorok segítségével;

Mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Témakör: Szövegszerkesztés

Ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket.

Ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás).

Etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Témakör: Bemutatókészítés

Egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.

Ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket.

Etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Témakör: Multimédiás elemek készítése

Kép, hang és video digitális rögzítése (képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés) és javítása

Multimédia alapelemek: fotó, hang, video készítése, szerkesztése, felhasználása előadásokhoz és bemutatókhoz

Raszter- és vektorgrafikai ábra összehasonlítása, szerkesztése és illesztése különböző típusú dokumentumokba

Témakör: Táblázatkezelés

Táblázatkezelési alapfogalmak: cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, adattípus. Adatok táblázatos formába rendezése, feldolgozása. Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás elsajátítása

Feladatok a cellahivatkozások használatára. Relatív és abszolút cellahivatkozás. Saját képletek szerkesztése. Függvények használata, paraméterezés

Témakör: Az információs társadalom, e-Világ

Ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét.

A digitális eszközök egészségre és személyiségre gyakorolt hatásai.

Az adatbiztonság és adatvédelem tudatos felhasználói magatartásának szabályai.

Témakör: A digitális eszközök használata

Ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

Az informatikai eszközök be- és kiviteli perifériái, a háttértárak, továbbá a kommunikációs eszközök. A felhasználás szempontjából fontos működési elvek és paraméterek

Az operációs rendszer segédprogramjai. Az állományok és könyvtárak tömörítése

8. évfolyam

Témakör: Algoritmizálás és blokkprogramozás

Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata.

Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója.

Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok.

Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása.

A program megtervezése, kódolása.

Animáció, grafika programozása.

Mozgások vezérlése.

Tesztelés, elemzés.

Az objektumorientált gondolkozás megalapozása.

Témakör: Online kommunikáció

Ismeri, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait.

Ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat.

Témakör: Robotika

Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével.

Szenzorok, robotok vezérlésének kódolása blokkprogramozással.

Vezérlési feladatok megoldása objektumokkal, eseményvezérelten.

Témakör: Szövegszerkesztés

A tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;

Ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás).

A szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;

Etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Témakör: Bemutatókészítés

Feladatleírás, illetve minta alapján prezentáció szerkesztése.

Bemutatószerkesztési alapelvek. A mondandóhoz illeszkedő megjelenítés.

Automatikusan és az interaktívan vezérelt lejátászás beállítása a bemutatóban.

Témakör: Multimédiás elemek készítése

Rögzített, illetve rendelkezésre álló multimédia-alapelemek: fotó, hang, video szerkesztése és felhasználása előadásokhoz, bemutatókhoz.

Feladatleírás, illetve minta alapján raszter- és vektorgrafikai ábra készítése, szerkesztése, módosítása különböző dokumentumokba, előadásokhoz és bemutatókhoz

Ábrakészítés során egyszerű transzformációs műveletek, igazítások, csoportműveletek használata.

Olyan grafikai feladatok megoldása, amelyek algoritmikus módszereket igényelnek: másolás, klónozás, tükrözés, geometriai transzformációk.

Témakör: Táblázatkezelés

Statisztikai adatelemzés, statisztikai számítások. Statisztikai függvények használata táblázatkezelőkben.

Feladatok a cellahivatkozások használatára. Relatív és abszolút cellahivatkozás. Saját képletek szerkesztése. Függvények használata, paraméterezés.

Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei. Diagram létrehozása, szerkesztése. Diagramtípusok.

Témakör: Az információs társadalom, e-Világ

Az elektronikus kommunikáció gyakorlatában felmerülő problémák megismerése, valamint az ezeket megelőző vagy ezekre reagáló, biztonságot szavatoló beállítások megismerése, használata

Megfigyelések végzése és értelmezése a közösségi portálokon, keresőmotorok használata közben rögzített szokásokról, érdeklődési körökről, személyes profilokról

Többszempontú, hatékony információkeresési feladatok megoldása más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában

Értékelés:

Gyakorlati feladatok kidolgozása 45 percen, az adott tanév anyagából.

Testnevelés

5. évfolyam

Gimnasztika- és rendgyakorlatok – prevenció: 4-8 ütemű szabadgyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtása

Atlétika: 8 perc tartós futás, kislabdahajítás helyből

Torna: gurulóátfordulások előre- hátra, zsugorfejállás

Kézilabda: egy és két kézzel történő labdaátadások helyben

Kosárlabda: labdavezetés irányváltoztatásokkal, labdaátadások, elkapások

6. évfolyam

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció: 4-8 ütemű szabadgyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtása

Atlétika: 10 perc tartós futás, kislabdahajítás helyből

Torna: gurulóátfordulások előre- hátra, fejállás

Kézilabda: labdavezetés, kapura dobás helyből

Kosárlabda: labdavezetés, kosárra dobás helyből

7. évfolyam

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció: 4-5 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatsor összeállítása, bemutatása

Atlétika: futóiskolai és ugróiskolai gyakorlatok bemutatása tanári utasításra

12 perc tartós futás, kislabdahajítás 5–7 lépéses dobóritmussal, két-három keresztlépéssel

Torna: segítségadással három általa kiválasztott talajtornaelem bemutatása

Kézilabda: labdavezetési feladatok, kapura lövés helyből a kapuban elhelyezett számolyra

Kosárlabda: labdavezetési feladatok, kosárra dobás helyből

8. évfolyam

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció: 5 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatsor összeállítása, bemutatása

Atlétika: futóiskolai és ugróiskolai gyakorlatok bemutatása tanári utasításra, 12 perc tartós futás, kislabdahajítás 5–7 lépéses dobóritmussal, két-három keresztlépéssel.

Torna: segítségadással három kiválasztott talajtornaelem bemutatása.

Kézilabda: labdavezetési feladatok, kapura lövés helyből a kapuban elhelyezett számolyra.

Kosárlabda: labdavezetési feladatok, kosárra dobás helyből.

Értékelés:

Testnevelés tantárgyból csak gyakorlati vizsga van.

A feladatok értékelési módja: az összeállított feladatok bemutatása alapján (technika ismerete, végrehajtás) osztályzatot kap a tanuló.

Megjegyzés:

A 2021/2022. tanévben a 7. és 8. évfolyamokon a 2014-ben elfogadott Házirend mellékletében leírt osztályozóvizsga követelményrendszere érvényes.

A 2022/2023. tanévben 8. évfolyamon a 2014-ben elfogadott Házirend mellékletében leírt osztályozóvizsga követelményrendszere érvényes.

ZÁRADÉK

A Debreceni Református Kollégium Általános Iskolája nevelőtestülete a Pedagógiai programot a 2021. január 25-én megtartott értekezletén 2/2021.számú határozatával elfogadta.

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 69. § (1) bekezdése e) pontja alapján a Debreceni Református Kollégium Általános Iskolája Pedagógiai programját jóváhagyom.

Debrecen, 2021. január 25.

Baranyai Éva
Baranyai Éva
igazgató

A Pedagógiai programot a fenntartó Tiszántúli Református Egyházkerület jóváhagyta.

Debrecen, 2021. február 1.

Dr. Fekete Károly
Dr. Fekete Károly
püspök